

సమావేశము - IX
వాల్యూం - I
నెం. 4

వెల : రూ. 31-00
19 మార్చి, 2018
సోమవారం,
(శక సం. 1939,
ఫాల్గుణం - 28)

తెలంగాణ శాసన సభ కార్యకలాపాలు

అధికార నివేదిక

విషయ సూచిక

1. నక్షత్రపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు	...	1
2. కళ్యాణలక్ష్మి/ షాదీ ముబారక్ పథకాలపై ముఖ్యమంత్రి గారి వివరణ	...	13
3. సభా కార్యక్రమము : వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి	...	14
4. సభా సమక్షంలో పెట్టబడిన పత్రాలు	...	14
5. జీరో అవర్	...	14
6. ప్రకటన : కోత తీర్మానాల స్వీకరణ గురించి	...	18
7. 2018 -2019 సం.పు వార్షిక ఆదాయ - వ్యయ పట్టిక (బడ్జెటు) పై - సాధారణ చర్చ (మొదటి రోజు)	...	18

తెలంగాణ శాసనసభ

ప్రధాన అధికారులు

సభాపతి

: శ్రీ ఎస్. మధుసూదనాచారి

ఉప సభాపతి

: శ్రీమతి ఎం. పద్మా దేవేందర్ రెడ్డి

అధ్యక్షుల పేర్ల వట్టిక

: శ్రీ బాజిరెడ్డి గోవర్ధన్
శ్రీ డి.ఎస్. రెడ్డా నాయక్
శ్రీమతి కొండ సురేఖ

కార్యదర్శి

: డా. వి. నరసింహా చార్యులు

ఉప కార్యదర్శులు

: శ్రీ ఎస్. దుర్గా ప్రసాద్
శ్రీ సిహెచ్. ఉపేందర్ రెడ్డి
శ్రీమతి వి.ఎస్. ప్రసన్న కుమారి

సహాయ కార్యదర్శులు

: శ్రీ బి. కమలాకర్
శ్రీమతి అలివేలు
శ్రీ ఎం. కృపాకర్ రావు
శ్రీమతి బి. ప్రమీల
శ్రీమతి ఎస్. నాగమణి
శ్రీ డి. శ్రీనివాసులు

చీఫ్ రిపోర్టర్

: శ్రీ పి. శ్రీనివాస్

తెలంగాణ శాసన సభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

(తొమ్మిదవ సమావేశము - నాల్గవ రోజు)

సోమవారం, మార్చి 19, 2018

(సభ ఉ. గం. 10.00 లకు ప్రారంభమైనది)

(అధ్యక్ష స్థానంలో గౌరవ సభాపతి ఉన్నారు)

నక్షత్రపు గుర్తుగల ప్రశ్నలు - వాగ్రూప
సమాధానములు

MR.SPEAKER:- Please resume your seats.
Now Question Hour.

కే.సి.ఆర్. కిట్ పథకం

*ప్రశ్న నెం.22 (3133)

శ్రీమతి గొంగిడి సునీత(ఆలేరు), శ్రీమతి అజ్మీరా రేఖ
(ఖానాపూర్), శ్రీమతి బోడిగళోభ (చొప్పందండి):- గౌరవనీయులైన
వైద్య మరియు ఆరోగ్య శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది
సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(అ) రాష్ట్రంలో కే.సి.ఆర్ కిట్ పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టిన తరువాత
ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో ప్రసవాలు పెరిగిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయితే, జిల్లా వారీ వివరాలు ఏమిటి;

(ఇ) ప్రస్తుత రోగుల రద్దీని బట్టి తీసుకుంటున్న చర్యలు
ఏమిటి ?

వైద్య మరియు ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి (డా. సి. లక్ష్మారెడ్డి):-

(అ) అవునండీ. ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో ప్రసవాలు 31 శాతం నుంచి
50 శాతం పెరిగాయి.

(ఆ) జిల్లా వారీ వివరాలను సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.

(ఇ) ఎయిన్సి, ప్రసవం మరియు టీకాల పెడవ్యాలు బ్రాంచెస్
ప్రకారం ఆర్థిక ప్రయోజనం పొందడం ద్వారా ఇప్పటివరకు 4,41,554
మంది మహిళలు కే.సి.ఆర్. కిట్ పథకంతో ప్రయోజనం పొందారు.

1. ఎన్హెచ్ఎం క్రింద 597 మంది వైద్యాధికారులను, 1561
మంది స్టాఫ్ నర్సులను నియామకం చేయడమయింది.

2. రెగ్యులర్ ప్రాతిపదికపై భర్తీ చేయడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం
ఈ సంవత్సరం 10000 వేలకు పైగా పదవులను ప్రకటించింది. రాష్ట్ర
పబ్లిక్ నర్సింగ్ కమీషన్, డిపార్ట్మెంట్ సెలక్షన్ కమిటీలు ఈ పదవులను
నియామకం చేస్తాయి.

3. ఈ సంవత్సరం లేబర్ రూముల ప్రమాణీకరణను
చేపట్టేందుకు 231 లేబర్ రూముల స్థాయిని పెంచడమయింది.

4. దక్షత క్రింద విస్తృత శిక్షణా కార్యక్రమాలు
నిర్వహించడమవుతుంది. ఇప్పటివరకు 903 మంది డాక్టర్లను శిక్షణ
ఇవ్వడమయింది.

5. 2017, అక్టోబరు నుంచి మొదలైన ప్రసూతి నర్సింగ్ కోసం
మిడ్ వైఫరీ కోర్సును ప్రవేశపెట్టడమయింది. 30 మంది స్టాఫ్
నర్సులు శిక్షణలో ఉన్నారు.

6. ఎయిన్సి, ప్రసూతి, టీకాల సమయంలో గర్భిణీ స్త్రీలను
తీసుకువెళ్ళడానికి, తిరిగి ఇంటికి తీసుకురావడానికి 241 అమ్మ ఒడి
(102) వాహనాలను ప్రవేశపెట్టడమయింది.

శాసనసభ ప్రశ్న నెం.3133 (బి) ఖండానికి సమాధానంగా అనుబంధ వివరణ

2017, జూన్ నుండి 2017, డిసెంబరు వరకు జరిగిన ప్రసవాలు

ప్రశ్న సంఖ్య	జిల్లాపేరు	జూన్-2017	జూలై-2017	ఆగస్టు-2017	సెప్టెంబరు-2017	అక్టోబరు-2017	నవంబరు-2017	డిసెంబరు-2017
1.	అదిలాబాదు	891	862	1086	1197	1217	1078	965
2.	భద్రాద్రి కొత్తగూడెం	902	1048	1211	1118	1046	946	946
3.	హైదరాబాద్	4381	6437	5029	5524	6132	5716	5393
4.	జగిత్యాల	583	725	772	744	712	742	760
5.	జనగాం	141	263	259	303	273	323	296
6.	జయశంకర్ భూపాలవల్లి	337	424	436	413	409	394	506
7.	జోగులాంబ గద్వాల	506	497	698	437	430	465	499
8.	కామారెడ్డి	708	804	862	842	831	868	838
9.	కరీంనగర్	431	504	631	645	801	883	858
10.	కర్నూలు	642	656	753	818	889	807	738
11.	కొమరం టిం ఆఫీసరబాద్	254	285	694	393	510	402	402
12.	మహబూబాబాద్	488	347	343	353	340	321	296
13.	మహబూబ్ నగర్	1319	1577	1590	1474	1544	1466	1412
14.	మంచినాటి	459	487	487	525	496	667	424
15.	మెదక్	404	496	466	449	469	518	479
16.	మేడ్చల్ మల్కాజ్ గిరి	237	266	462	255	286	287	278
17.	నాగర్ కర్నూలు	437	491	495	496	631	547	592
18.	నల్గొండ	722	836	923	929	991	943	976
19.	నిర్మల్	313	337	337	538	599	554	516
20.	నిజామాబాద్	1130	1376	1343	1299	1404	1353	1263
21.	పెద్దవల్లి	363	422	532	411	454	473	433
22.	రాజన్న పిరిపల్లె	257	435	307	188	243	288	319
23.	రంగారెడ్డి శంషాబాద్	676	693	751	719	728	635	770
24.	రంగారెడ్డి	1208	1505	1655	1702	1730	1465	1420
25.	సిద్దిపేట	776	969	923	894	920	966	929
26.	నూర్పల్లె	440	455	487	526	508	502	456
27.	విశాఖాబాద్	668	914	685	793	688	640	663
28.	పవనర్	436	439	492	443	445	457	383
29.	పరంగల్ (గ్రామీణ)	259	352	292	324	308	363	405
30.	పరంగల్ (అర్బన్)	1241	1341	1449	1307	1269	1313	1443
31.	యాదాద్రి	455	455	387	499	477	459	431
	మొత్తం	22074	26698	26837	26558	27780	26841	26089

శ్రీమతి గొంగిడి సునీత:- అధ్యక్షా, కేసీఆర్ కిట్ అనేది

చాలా మంచి పథకం. వాస్తవంగా చెప్పాలంటే గతంలో రాష్ట్ర మొత్తం మీద గర్భిణీ స్త్రీలు నార్మల్ డెలివరీ అయ్యే అవకాశం ఉన్నా కూడా ప్రైవేట్ ఆసుపత్రులకు వెళ్లి వేలకు వేలు ఖర్చు పెట్టేవారు. ఎందుకంటే ప్రైవేట్ ఆసుపత్రుల డాక్టర్లు తల్లికి, బిడ్డకు అనారోగ్యంగా ఉందని తప్పుకుండా సిజేరియన్ చేయాల్సిన అవసరముందనే ఉద్దేశంతో సిజేరియన్లు చేసిన సందర్భాలున్నాయి. అవసరం అనుకుంటే తల్లులు బిడ్డలను కాపాడుకోవడం కోసం అప్పటికప్పుడు పుస్తల తాడు కుదవ పెట్టుకుని కాన్పుకు వెళ్లేవారు. ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో సరైన వైద్యం చేస్తారో లేదో, కాన్పు సరిగ్గా అవుతుందో లేదో, డాక్టర్లు ఉంటారో లేదో అనే అవసరము ఉండేది. తెలంగాణ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు, ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి లక్ష్మారెడ్డిగారి పనితీరు వల్ల ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులు బాగుపడ్డాయి. దీనికి తోడు కేసీఆర్ కిట్లు అందించడం వల్ల మహిళలందరికీ ముఖ్యంగా గర్భిణీ స్త్రీలకు ఒక భరోసా కలిగింది. ఇప్పుడు ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో డాక్టర్లు, నర్సులు అందుబాటులో వుంటున్నందున ఎటువంటి ఇబ్బంది లేదు. కే.సి.ఆర్ కిట్ ఇస్తున్నారనే సంతోషంతో ఎక్కువగా గర్భిణీ స్త్రీలు ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులకు వస్తున్నారు. కానీ, ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో కూడా సదుపాయాలు పెంచాల్సిన అవసరం ఉంది. ఇంతకుముందు మంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా గర్భిణీ స్త్రీల సంఖ్య పెరిగిన మాట వాస్తవమే. కానీ, గతంలో 30 నుంచి 40 శాతం నమోదు చేసుకున్న గర్భిణీ స్త్రీలు డెలివరీ వచ్చే సమయానికి మాత్రం ప్రైవేటు ఆసుపత్రులకు వెళ్లేవారు. చివరికి కేవలం 15 నుంచి 20 శాతం మంది గర్భిణీ స్త్రీలు మాత్రమే ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులకు డెలివరీకి వచ్చేవారు.

ఇప్పుడు 60 శాతం గర్భిణీ స్త్రీలు పేర్లను నమోదు చేసుకుంటున్నందున, డెలివరీ సమయానికి వచ్చేసరికి 100 శాతం వరకు ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులకు వస్తున్నారు. అప్పటికీ, ఇప్పటికీ చాలా స్పష్టమైన తేడా కనిపిస్తోంది. ఎందుకంటే ఒక నమ్మకాన్ని పెంచుకున్నాం. కే.సి.ఆర్ కిట్లు ఇవ్వడం వల్ల ప్రోత్సాహం పెరిగింది. ఈరోజు ప్రైవేటు ఆసుపత్రులకు వెళ్లకుండా ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులకు వచ్చి గర్భిణీ స్త్రీలు డెలివరీలు చేయించుకుంటున్నందున, ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో ఒత్తిడి పెరుగుతోంది. కాబట్టి, దీనికి ఎలాంటి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు? ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో డాక్టర్లను, బెడ్స్ సంఖ్యను పెంచుతున్నారా అని తమరి ద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

రెండవ విషయమేమంటే, ప్రైవేటు ఆసుపత్రుల్లో ఉన్న వైద్యులను, ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో వినియోగించుకునే అవకాశం ఏమైనా ఉంటుందా అనే విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే, కే.సి.ఆర్ కిట్ పథకం

ప్రతిష్ఠాత్మకంగా తీసుకున్న పథకం. ఎక్కడా కూడా చేపట్టనటువంటి పథకం ఇది. కాబట్టి, గర్భిణీ స్త్రీలు ప్రైవేటు ఆసుపత్రులకు వెళ్ళకుండా గొప్పనమ్మకంతో ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులకు వస్తున్నారు. కాబట్టి దానికి తగినట్లుగా సరైన ఏర్పాట్లు చేయాలని తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీమతి అబ్బీరా రేఖ :- అధ్యక్షా, కే.సి.ఆర్ కిట్ వల్ల ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో డెలివరీల సంఖ్య క్రమంగా పెరగడం జరుగుతోంది. మా నియోజకవర్గంలోని పెంబి మండలం ప్రభుత్వ ఆసుపత్రి ప్రసవాలు చేయడంలో మొదటి స్థానంలో ఉన్నది. అక్కడ బెడ్లసౌకర్యం, గైనకాలజీ డాక్టర్లు లేకపోవడం వల్ల ప్రజలు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. గతంలో ట్రైబల్స్ ఆసుపత్రులకు వెళ్ళేవారు కాదు. ఇప్పుడు మాత్రం ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులకు వెళ్ళడం జరుగుతోంది. అక్కడ రెగ్యులర్గా డాక్టర్లు ఉంటే బాగుంటుంది. అలాగే ఖానాపూర్ పి.హెచ్.సి.లోనే ఎక్కువ డెలివరీలు అవుతున్నాయి. గర్భిణీ స్త్రీలు సీరియస్గా వున్నప్పుడు పి.హెచ్.సి.లకు వెళ్ళిన సమయంలో డాక్టర్లు లేనప్పుడు నిర్మల్, మెట్వల్లి జిల్లాలకు రావాలంటే ఇబ్బందులు వస్తున్నాయి. కనుక మాకు రెగ్యులర్గా పి.హెచ్.సి.ల్లో డాక్టర్లు ఉంటే బాగుంటుంది. పి.హెచ్.సి.లో 15 బెడ్లు మాత్రమే వున్న వాటిని 30 బెడ్లకు పెంచితే బాగుంటుంది. అమ్మఒడి అంబులెన్స్లను అన్ని మండలాలకు ఇవ్వడం జరిగింది. కానీ జన్నారం మండలంలో లేదు. అక్కడ కూడా ట్రైబల్స్ ఉంటారు కాబట్టి, మారుమూల ప్రాంతాల నుంచి రావాలంటే చాలా ఇబ్బందొస్తోంది. జన్నారం మండలంలో అమ్మఒడి అంబులెన్స్ ఇస్తే బాగుంటుందని, అలాగే, మరో పిహెచ్.సి సెంటర్ను ఖానాపూర్ మండలంలోని బీర్నంది గ్రామానికి కూడా ఇస్తే బాగుంటుందని తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుకుంటున్నాను.

శ్రీమతి బోడిగ శోభ:- అధ్యక్షా, కే.సి.ఆర్., కిట్ వల్ల పేద ప్రజలకు, ముఖ్యంగా మహిళలకు అపారమైన సహకారం, గౌరవం కలిగింది. చొప్పుదండి నియోజకవర్గం ప్రజల పక్షాన కే.సి.ఆర్ కిట్ను ప్రవేశపెట్టి ప్రజలకు అందిస్తున్నందు వలన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను.

మా నియోజకవర్గం జగిత్యాల జిల్లాలో మల్యాల, కొడిమ్యాల అనే రెండు మండలాలున్నాయి. మల్యాల మండలంలోని ఆసుపత్రిని ఆర్థిక శాఖ మంత్రిగారు విజిట్ చేసినప్పుడు, ఆసుపత్రికి ప్రజలు వస్తున్నప్పటికీ బిల్డింగు లేదని తెలిసినందున, ఆసుపత్రి కోసం కోటి యాభై లక్షల విలువ గల భవనాన్ని ఇవ్వడం జరిగింది.

అదేవిధంగా కొడిమ్యాల మండలం మారుమూల ప్రాంతంలో ఆసుపత్రి బిల్డింగులు సరిగా లేకపోయినప్పటికీ, కే.సి.ఆర్ కిట్ వల్ల డెలివరీల సంఖ్యలు పెరిగాయి. అదేవిధంగా ఆసుపత్రి నుంచి ప్రజలు సేవలు పొందుతున్నప్పటికీ, బిల్డింగులు లేకపోవడం వల్ల జగిత్యాల ఆసుపత్రికి వెళ్ళడం ఇబ్బందికరంగా ఉంది. కొడిమ్యాల

మండలానికి భవనాలను మంజూరు చేయాలని తమరి ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

అదేవిధంగా, కరీంనగర్ జిల్లా విషయానికి వస్తే, చొప్పుదండి మండలం ఆసుపత్రిలో నార్మల్ డెలివరీల విషయంలో మొదటిస్థానంలో ఉంది. అక్కడ సరిపడా బిల్డింగ్ లేక ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. జగిత్యాలలో కూడా ఆసుపత్రి భవనాలను మంజూరు చేయాలని తమరి ద్వారా మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. సరైన డాక్టర్లు లేక కొంతమంది ప్రజలు ఇబ్బందులకు గురౌవుతున్నారు. కే.సి.ఆర్ కిట్వల్ల ప్రజలందరూ ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులకు పోవాలనే ఉద్దేశంతో సాధారణమైన కాన్పులు చేయించుకోవాలని, వారి ఆరోగ్యాలను, బిడ్డలను కాపాడుకోవాలని ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులకు వెళుతున్నారు. ఆ నమ్మకాన్ని ఇంకా పెంచుకునే విధంగా డాక్టర్లను భర్తీ చేసుకునే విధానంలో ప్రభుత్వం ఉండాలి.

కరీంనగర్ నియోజకవర్గంలో మాతాశిశు బిల్డింగ్ను బ్రహ్మాండంగా మంత్రిగారి చేతుల మీదుగా ప్రారంభోత్సవం చేశారు. మాతాశిశు ఆసుపత్రులను ప్రతి నియోజకవర్గంలో ప్రవేశపెడితే బాగుంటుందని నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. అలా చేస్తే ప్రైవేటు ఆసుపత్రులకు వెళ్ళకుండా ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులకు వెళ్ళే విధంగా ఉంటుంది. కాబట్టి చొప్పుదండి నియోజక వర్గానికి మాతాశిశు ఆసుపత్రులను ఏర్పాటు చేయాలని తమరి ద్వారా కోరుతున్నాను.

10.10 శ్రీ జలగం వెంకట్రావు (కొత్తగూడెం):- అధ్యక్షా, కే.సి.ఆర్ ప్రవేశపెట్టిన తరువాత గణనీయంగా పెరిగిన institution ప్రసవాలకు అణుగుణంగా కే.సి.ఆర్ కిట్లను, institutional incentive payment ను సింగరేణి, ఆర్.టి.సి ఆసుపత్రుల్లో డెలివరీ అవుతున్న వారికి కూడా వర్తింప చేయాలని కోరుతున్నాను. వీరందరు మన తెలంగాణ బిడ్డలే, మన తెలంగాణ కార్మికులే. మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు, మీరు ఎల్లప్పుడూ సింగరేణి గురించి మాట్లాడుతారు కావునా సింగరేణి, ఆర్.టి.సి ఆసుపత్రుల్లో కే.సి.ఆర్ కిట్ పథకాన్ని అమలు చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఈ విధంగా చేయడం వల్ల అక్కడ institutional ప్రసవాలు పెరుగుతాయి. వాళ్లు కూడా మన పిల్లలే కాబట్టి, వాళ్లకు ప్రోత్సాహించినట్లు చేసినట్లు ఉంటుంది. సింగరేణి, ఆర్.టి.సి హాస్పిటల్లను కే.సి.ఆర్ కిట్ పథకాన్ని include చేసి announce చేయాలని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా సింగరేణి, ఆర్.టి.సి హాస్పిటల్లో జరిగే ప్రసవాలకు ప్రోత్సాహకాలు కూడా పెంచాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ నండ్ర వెంకటవీరయ్య (నత్తుపల్లి):- అధ్యక్షా, కే.సి.ఆర్ కిట్ పథకం చాలా మంచి పథకం ఈ పథకాన్ని బలపరిచేందుకై ఒక సూచన చేస్తున్నాను. మా ఖమ్మం జిల్లాలోని నత్తుపల్లి నియోజకవర్గం

పెనుబల్లి ప్రాంతంలో 50 పడకల వైద్యవిధాన పరిపత్ ఆసుపత్రిలో గైనకాలజిస్ట్, చిన్నపిల్లల స్పెషలిస్ట్ మరియు అనెస్థీటిస్ట్ డాక్టర్లు లేరు. ఈ ముగ్గురు డాక్టర్లు లేకుండా ప్రభుత్వ హాస్పిటల్లో ప్రసవాలు జరిగే అవకాశం లేదు. అన్ని సెమాన్ కేంద్రాలలో ఈ టీమ్ ఉండే విధంగా చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాల్లో కూడా 30 పడకల ఆసుపత్రులు ఉన్నవి. సత్తుపల్లి నియోజకవర్గంలోని తల్లాడలో హెడ్ నర్స్ ప్రసవం చేసినప్పుడు స్పాట్లో చిన్న పాప చనిపోయింది. ఆ విషయమై పెద్ద ఎత్తున ఆందోళన జరిగింది. గత 6,7 నెలల నుంచి ఒక్కరు కూడా ఆ హాస్పిటల్లోకి ప్రసవాల కోసం పోవడంలేదు. ఈ విధంగా జరగకుండా ఉండాలంటే ఖమ్మం జిల్లాలో ఖాళీగా ఉన్న స్పెషలిస్ట్ల... (మైక్ కట్ చేయబడింది)

శ్రీ జి. కిషన్ రెడ్డి (అంబర్పేట):- అధ్యక్షా, ప్రసవం జరిగిన మహిళలకు కె.సి.ఆర్ కిట్ పథకం క్రింద ప్రతి విడతకు నాలుగు వేల చొప్పున మొత్తం పన్నెండు వేల రూపాయలు ఇస్తున్నాము. అందులో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏమైనా సహాయం చేస్తోందా? కె.సి.ఆర్ కిట్ క్రింద మహిళలకు ఇచ్చే అర్థిక సహాయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం, రాష్ట్రప్రభుత్వాలు ఎంత ఇస్తున్నాయనే విషయాలను తెలియజేయాలని మంత్రిగారు కోరుతున్నాను.

శ్రీ సున్నం రాజయ్య (భద్రాచలం):- అధ్యక్షా, కె.సి.ఆర్ కిట్ ద్వారా గర్భిణీ మహిళలకు చాలా ముఖ్యమైన సహాయం అందిస్తున్నందుకు ప్రభుత్వానికి ప్రత్యేక అభినందనలు. నా నియోజకవర్గంలో ప్రసవాల సంఖ్య గణనీయంగా నెలకు నాలుగు వందలకు పెరిగింది. భద్రాచలం హాస్పిటల్లో మంచి డాక్టర్లు మరియు సిబ్బంది ఉన్నారు. అక్కడ కావలసిన డాక్టర్లు మరియు సిబ్బందిని పెంచాల్సిన అవసరం ఉంది. ఉభయ జిల్లాలైన భద్రాచలం, కొత్తగూడెం మరియు ఖమ్మం జిల్లాలో పాటు పరిసర జిల్లాల నుంచి కూడా గర్భిణీలు అక్కడికి డెలివరీ కోసం వస్తుంటారు. అసుపత్రిలో మంచి సిబ్బంది ఉన్నందున మంచిగా ప్రసవాలు జరుగుతున్నాయి. ఆరోగ్యశాఖ మంత్రి మరియు మా జిల్లా మంత్రిగారు ఆ ఆసుపత్రిని ప్రారంభించారు. ఆ ఆసుపత్రిలో డాక్టర్స్, సిబ్బందిని మరింత పెంచాలని కోరుతున్నాను. అదేవిధంగా వెంకటాపురం జిల్లా, భూపాలపల్లి తాలూకా కేంద్రంలోని అసుపత్రిలో డాక్టర్స్, సిబ్బందిని మరియు వసతులను పెంచాల్సివుంది. ఆ భవనం స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన సమయంలో నిర్మించినందున ప్రస్తుతం శిథిలావస్థలోకి చేరుకుందని రెండు, మూడు పర్యాయాలు తమరి దృష్టికి కూడా తీసుకురావడం జరిగింది. వాజేడు, వెంకటాపురం మండలాల నుంచి

కూడా ఎక్కువమంది గర్భిణీలు తాలుకా ఆసుపత్రికి వస్తున్నందున అక్కడ డాక్టర్స్, సిబ్బంది పెంచాలని.....

(మైక్ కట్ చేయబడింది)

శ్రీ సి. లక్ష్మారెడ్డి:- అధ్యక్షా, కె.సి.ఆర్ కిట్ పథకంపై సభ్యురాళ్లు శ్రీమతి గొంగడి సునీత, శ్రీమతి రేఖనాయక్, శ్రీమతి శోభ గార్లు, సభ్యులు శ్రీ వెంకటరావు, శ్రీ వీరయ్య, శ్రీ కిషన్ రెడ్డి మరియు శ్రీ సున్నం రాజయ్య గార్లు మాట్లాడారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక విజనీతో ఈ కార్యక్రమాన్ని చెప్పట్టడం జరిగింది. భారతదేశంలో ఏ రాష్ట్రంలో లేని విధంగా ఆరోగ్య తెలంగాణ, ఆరోగ్య సమాజాన్ని నిర్మించడానికి ఈ కార్యక్రమం ఉపయోగపడుతుంది. ఈ పథకం గర్భిణీ మహిళలకు కేవలం డబ్బులు, కె.సి.ఆర్ కిట్ ఇచ్చే కార్యక్రమంగానే కాకుండా, గర్భం దాల్చినప్పటి నుంచి మహిళలను ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకోవడానికి ఈ పథకం ఉపయోగపడుతుంది. మొదట Antenatal చెక్అప్ ద్వారా వాళ్ల ఆరోగ్య పరిస్థితులను గమనించి అవసరమైన బ్రీట్మెంట్, పోషక ఆహారాన్ని అందించేందుకు అవకాశం ఏర్పడుతుంది.

గర్భిణీ స్త్రీ ఆరోగ్యంగా ఉంటే ఆరోగ్యవంతమైన బిడ్డను జన్మనివ్వడానికి అవకాశం ఉంటుంది. గతంలో బీదరికంలో ఉన్న మహిళలు ప్రభుత్వ, ప్రైవేటు హాస్పిటల్కు డెలివరీకి వచ్చే సమయానికి బలహీనంగా ఉండి, హిమోగ్లోబిన్ శాతం తక్కువగా ఉండి ఇబ్బంది పడి తల్లిబిడ్డకు ప్రమాదం ఏర్పడే పరిస్థితులు ఉండేవి. కానీ, ఇప్పుడు కె.సి.ఆర్ కిట్ పథకంతో ఆ సమస్య పరిష్కారం అవుతోంది. అదేవిధంగా రెగ్యులర్గా ఆరోగ్య పర్యవేక్షణ ఉంటున్నందున హై రిస్క్ కేసులను ముందుగానే గుర్తించి హయ్యర్ సెంటర్స్ కి పంపడానికి అవకాశం ఉంటుంది. దాంతో గర్భిణీ స్త్రీకి సురక్షితంగా డెలివరీ చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. దానితోపాటు ఐ.ఎం.ఆర్, ఎం.ఎం.ఆర్ రేట్లు కూడా గణనీయంగా తగ్గడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ముఖ్యమంత్రిగారు అలోచించి గర్భిణీ స్త్రీలకు మంచి పథకాన్ని ప్రవేశ పెట్టడం జరిగింది. ఈ పథకం అమలులో వస్తున్న సమస్యలను ఎప్పటికప్పుడు రివ్యూ చేసుకొని, తగిన విధంగా వాటిని పరిష్కరిస్తున్నాము. సౌకర్యాలు పెంచాలని, బిల్డింగ్ కావాలని, బెడ్స్ పెంచాలని, స్టాఫ్ పెంచాలని గౌరవ సభ్యులు కామన్గా కోరడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు కోరిన విధంగా ఇప్పటికే 12 ఎంసిహెచ్ సెంటర్లను శాంక్షన్ చేశాము, అవి ప్రాసెస్లో ఉన్నవి. మరో 15 కొత్త ఎంసిహెచ్ సెంటర్లకు కూడా ప్రపోజల్ పెట్టాము, తొందరగానే శాంక్షన్ అవుతాయి. స్టాఫ్కు సంబంధించి ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రభుత్వ పరంగా శాంక్షన్ ఇచ్చారు, తొందరగానే స్టాఫ్ నియామకం జరుగుతుంది. దాంతో సమస్యలన్నీ పరిష్కారమవుతాయి.

ప్రైవేట్ డాక్టర్ల యొక్క సర్వీసులను, కేసు వైజ్గా తీసుకోవచ్చని గొంగిడి సునీత గారు చెప్పడం జరిగింది. ఇప్పటికీ ఎన్.ఆర్.హెచ్.యం., ప్రోగ్రాంలో భాగంగా లోకల్ ప్రైవేట్ డాక్టర్ల యొక్క సర్వీసును కేసు వైజ్ గా కొన్ని హాస్పిటల్స్లో తీసుకోవడం జరుగుతోంది. యాదాద్రికి ఇప్పటికే 50 బెడెడ్ ఎంసిహెచ్ సెంటర్లను శాంక్షన్ కోసం పెట్టాము. ఖానాపూర్ హాస్పిటల్ను అభివృద్ధి చేస్తున్నాం. జన్నారం మండలంలో 102 వాహనం కావాలని సభ్యురాలు రేఖ నాయక్ గారు అడగడం జరిగింది. 102 వాహనాలు రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా 241 ఉన్నాయి. ప్రతి నియోజకవర్గానికి రెండు 102 వాహనాలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఎక్కడైనా ఇబ్బంది ఉంటే పరిశీలించి వాహనాలను సమకూరుస్తాము. సభ్యురాలు శోభ గారు జగిత్యాల మల్కాల, కోడిమ్యాల హాస్పిటల్ బిల్డింగ్ల గురించి అడగడం జరిగింది. ఇప్పటికే మల్కాలకు బిల్డింగ్ మంజూరు అయ్యింది. కోడిమ్యాలకు కూడా బిల్డింగ్ ఇస్తాము. సభ్యులు వెంకట్రావుగారు సింగరేణి, ఆర్.టి.సి హాస్పిటల్స్లను కే.సి.ఆర్ కిట్ పథకంలో చేర్చాలని కోరిన విషయమై తప్పకుండా ముఖ్యమంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకెళ్లి ఒక నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది. సభ్యులు వీరయ్యగారు 50 బెడెడ్ హాస్పిటల్లో స్టాఫ్ కొరత ఉందని, సౌకర్యాలు బాగుండాలని కోరారు. ఇప్పటికే స్టాఫ్ రిక్రూట్మెంట్ ప్రక్రియ జరుగుతోంది. అందరికీ స్టాఫ్ ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

ప్రసవం జరిగిన మహిళలకు కె.సి.ఆర్ కిట్ పథకం క్రింద పన్నెండు వేల రూపాయల్లో కేంద్ర ప్రభుత్వం ఏమైనా సహాయం చేస్తోందా అని సభ్యులు కిషన్ రెడ్డిగారు అడిగిన విషయంలో ఇప్పటివరకు మొత్తం రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిధులతోనే పథకాన్ని అందించడం జరుగుతోంది. కేంద్ర ప్రభుత్వం యొక్క నిధులు వాడుకోలేదు. సభ్యులు సున్నం రాజయ్య గారు భద్రాచలం మరియు చుట్టు ప్రక్కల హాస్పిటల్ యొక్క స్టాఫ్ గురించి అడగడం జరిగింది. తప్పకుండా ఆ సమస్య త్వరలోనే పరిష్కారమవుతుంది. మొత్తం మీద ఈ ప్రోగ్రాం ఇప్పటివరకు అనుకున్నదానికంటే ఎక్కువగా విజయవంతమై బ్రహ్మాండంగా నడుస్తోంది. అక్కడక్కడ కొన్ని చిన్న చిన్న సమస్యలు వస్తున్నాయి. వాటిని ఎప్పటికప్పుడు రివ్యూ చేసుకుంటూ పరిష్కరిస్తున్నాం, భవిష్యత్తులో సమస్యలు రాకుండా అదనంగా బెడ్స్ ఏర్పాటు చేయడానికి అన్ని ఏర్పాట్లు చేస్తున్నాం. ఈ పథకం విజయవంతం కావడంలో కె.సి.ఆర్ గారి ఆలోచన, ముందుచూపు మరియు మా డిపార్ట్మెంట్ ఉద్యోగులందరి పాత్ర ఉంది. కావున, మా డిపార్ట్మెంట్ ఉద్యోగులందరికీ ఈ సందర్భంగా అభినందనలు తెలియజేస్తున్నాను.

10.20

ఉ.

నేత్ర పరీక్షా శిబిరాలు

* ప్రశ్న నెం. 23 (3111)

సర్వశ్రీ రసమయి బాలకిషన్ (మానకొండూర్), పుట్టా మధుకర్ (మంథని), శ్రీ మతి అబ్బీరా రేఖ:- గౌరవనీయులైన వైద్య మరియు ఆరోగ్య శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(అ) రాష్ట్రంలో ఉచిత నేత్ర పరీక్షా శిబిరాలను నిర్వహించే ప్రతిపాదన ఏదైనా ఉన్నదా;

(ఆ) అయితే, ఆ వివరాలేమిటి?

వైద్య మరియు ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి (శ్రీ డా.సి.లక్ష్మారెడ్డి):-
(అ) అవునండీ.

(ఆ) ప్రతి గ్రామంలో ఐ క్యాంపులను నిర్వహించడం ద్వారా తెలంగాణ రాష్ట్ర జనాభా అంతటికీ సమగ్ర విశ్వజనీన నేత్ర సర్వేని చేపట్టాలని తెలంగాణ ప్రభుత్వం ప్రతిపాదిస్తున్నది. నేత్ర శస్త్ర చికిత్సలు అవసరమైన వ్యక్తులందరికీ ప్రభుత్వ, ప్రయివేటు ఆసుపత్రుల నెట్వర్క్ ద్వారా సేవలను అందించడమవుతుంది.

క్యాంపుల అవసరమున్న వ్యక్తులందరికీ కళ్లద్రులను పంపిణీ చేయడమవుతుంది. జిల్లా అంధత్వ నియంత్రణ, సంఘం & రాష్ట్రీయ బాలల స్వాస్థ్య కార్యక్రమాలలో కొనసాగుతున్న కృషికి ఇది అదనంగా ఉంటుంది.

శ్రీమతి అబ్బీరా రేఖ:- అధ్యక్షా, మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి ఐ టెక్నింగ్ క్యాంప్ పెట్టి మనసున్న మహారాజు అని అనిపించుకున్నారు. పేదరికంతో బాధ పడుతూ, డబ్బులేక ఆసుపత్రికి వెళ్లేని వారి కోసం ఐ టెక్నింగ్ క్యాంప్ పెట్టడాన్ని అదృష్టంగా భావిస్తున్నాను. ఐ టెక్నింగ్ క్యాంప్లను జిల్లా, మండల లేదా గ్రామాల వారిగా పెడతారా, టెక్నిక్ చేసిన తరువాత ఒక వేళ ఆపరేషన్ చేయవలసి వస్తే వారు హైదరాబాదు వరకు రావడం కష్టం అవుతుంది కాబట్టి వారికి జిల్లాలో చేసే ఆలోచన ఏమైనా ఉందా అని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ ఎల్లనమోని అంజయ్య (షాద్ నగర్):- అధ్యక్షా, గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని చాలా మంది తెలియక నేత్ర పరీక్ష చేయించుకోక చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఈ పథకం ప్రవేశ పెట్టడం వలన గ్రామీణ ప్రాంత ప్రజలకు ఎంతో లాభం కలుగుతుంది. ముఖ్యంగా ఒక్క నేత్ర పరీక్షలే చేయిస్తున్నారా లేదా ఆరోగ్య పరంగా ప్రతి వ్యక్తి ప్రొఫైల్ కూడా తయారు చేస్తున్నారా. షాద్ నగర్ ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాన్ని ఆప్ గ్రేడ్ చేసే ఆలోచన ఏమైనా ఉందా. ఆ ప్రాంతాల్లో అధికంగా ప్రమాదాలు జరుగుతున్నందున బ్రామా సెంటర్ ని కోరాము. కావున

ట్రామా సెంటర్‌ని శాంక్షన్ చేసే అవకాశం ఉన్నదా అని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

جناب کرمی الدین (Janab Kausar Mohiuddin): میں آپ کے ذریعہ حکومت کو بتا چاہتا ہوں کہ میرے علاقہ کاروان کے اندر گورکھ پور میں اگھول کے قتل سے ایک بیٹ تھا۔ میں چار سال پہلے وہاں کے ڈاکٹر کا ٹرانسفر کیا گیا جس کے بعد اس بیٹ کو بند کیا گیا جس کی وجہ سے اطراف و اکناف میں شمول اندور و تار و تار ہو گیا اور میرے علاقہ کی تمام کھیتی باڑی کا کھیت کا سامنا کر رہا ہے۔ اس بیٹ کو کھیر سے open کر کے اس کی ضرورت ہے۔ میں آپ کے ذریعہ حکومت کو بتا چاہتا ہوں۔

డా.సి.హెచ్. లక్ష్మారెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి చేస్తున్న కార్యక్రమాల్లో ఇది ఒక గొప్ప కార్యక్రమం. బీదరికంలో ఉన్న వారికి అవగాహన లేక, స్థామత లేక కంటి పరీక్షలు చేయించుకోక ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. కొద్ది పాటి పరీక్షలు చేసి కళ్ళద్దాలు అందజేస్తే చాలా వరకు ఈ కంటి చూపు మెరుగు పడుతుంది. అలాగే చిన్న చిన్న సర్జరీస్ ద్వారా వారికి కంటి చూపు పెంచే అవకాశం ఉంటుంది. **Avoidable blindness** అవకాశం ఉన్నంత వరకు మనం కంట్రోలు చేసే అవకాశం ఉంటుంది. రాష్ట్రంలోని ఆర్థిక ఇబ్బందులు ఉన్న ప్రతి ఒక్కరికి కంటి పరీక్షలు చేయించడమే ఈ పథకం యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశ్యం. రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ప్రతి గ్రామంలో ఈ ఐ క్యాంపును పెట్టి టెస్టులు చేసి కళ్ళ అద్దాలు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఎవరికైతే కంటి ఆపరేషన్ అవసరమో వారిని ప్రభుత్వ ఆసుపత్రిలో లేదా ఎల్.ఎ.ప్రసాద్ వంటి సంస్థల సహకారంతో కంటి ఆపరేషన్ జరిపించ బడుతుంది.

సభ్యురాలు శ్రీ మతి అజ్మీరారేఖ గారు అడిగిన విధంగా రాష్ట్రంలోని ప్రతి గ్రామంలో ఐ క్యాంప్ ను ఎఫిల్ నుంచి ప్రారంభించి నాలుగైదు నెలల్లో పూర్తి చేయడం జరుగుతుంది. వారికి అక్కడే కళ్ళద్దాలు ఇచ్చి వివిధ ఆసుపత్రుల్లో ఆపరేషన్ జరిపించబడుతుంది.

సభ్యులు శ్రీ అంజయ్య గారు అడిగినట్లుగా ఫార్మా సెంటర్లు కూడా మొదలు పెట్టడం జరుగుతుంది. షాద్ నగర్ లో ఫార్మా సెంటర్ ను శాంక్షన్ చేస్తాం. గోల్కొండలో ఇంతకు ముందు యూనిట్ ఉంది దాన్ని త్వరలో మొదలు పెడతాం అధ్యక్షా.

నిజామియా టిబ్బి కళాశాలలో మరియు ఇతర యునాని ఆరోగ్య కేంద్రాలలో ఖాళీల భర్తీ

*ప్రశ్న నెం.24 (3241)

సర్వ శ్రీ అక్బరుద్దీన్ ఓవైసీ (చాంద్రాయణగుట్ట), ముంతాజ్ అహ్మద్ ఖాన్ (యాకుత్ పురా), మహ్మద్ మోజాం ఖాన్ (బహదూర్ పుర), జాఫర్ హుస్సేన్ (నాంపల్లి), సయ్యద్ అహ్మద్ పాషా ఖాద్రి (చార్మినార్), అహ్మద్ బిన్-అబ్దుల్లా బలాలా (మలక్ పేట్),

కౌసర్ మొయినుద్దీన్ (కార్వాన్):- గౌరవనీయులైన వైద్య మరియు ఆరోగ్య శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

(అ) హైదరాబాదు, చార్మినార్ లోని ప్రభుత్వ నిజామియా టిబ్బి కళాశాలలో, బోధన, సాంకేతిక, మినిస్ట్రీరియల్, నర్సింగ్, పారా మెడికల్, IV వ తరగతి సిబ్బంది కొరత తీవ్రంగా ఉందన్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) రాష్ట్రంలోని అనేక యునాని డిస్పెన్సరీలలో డాక్టర్లు, కాంపౌండర్లు, ఎంఎన్ఓలు, పిటిఎస్ ల ఖాళీలు, మందుల కొరత కూడా ఉన్నాయన్న విషయం వాస్తవమేనా;

(ఇ) అయితే, ఆ వివరాలేమిటి;

(ఈ) ఈ పరిస్థితిని చక్కదిద్దడానికి తీసుకున్న చర్యలేమిటి?

వైద్య మరియు ఆరోగ్య శాఖ మంత్రి (శ్రీ డా. సి.లక్ష్మారెడ్డి):- (అ) అవునండీ.

(ఆ) కొన్ని ఖాళీలున్నాయి. అయితే యునాని డిస్పెన్సరీలలో మందుల కొరత లేదు.

(ఇ) వివరాలు అనుబంధం - 1 గా సభా సమక్షంలో ఉంచడమయింది.

(ఈ) ప్రభుత్వ యునాని డిస్పెన్సరీలు / ఆసుపత్రులలో 21 వైద్య ఆధికారి (యునాని) ఖాళీ పదవులు, ప్రభుత్వ నిజామియా టిబ్బి కళాశాలలో 8 లెక్చరర్లు (ఉర్దూ) ఖాళీ పదవులను భర్తీ చేయడానికి 1-5-2017 తేదీగల ఆర్డర్ (హెచ్ఆర్ఎం- VII A) శాఖ, జి.ఒ.ఎం.ఎస్.నెం.66 ద్వారా ప్రభుత్వం అనుమతిని ఇచ్చింది. రిక్రూట్మెంట్ ప్రక్రియను ప్రారంభించడమయింది. సదరు ఖాళీలను త్వరలో భర్తీ చేయడమవుతుంది.

యునాని డిస్పెన్సరీలలో మినిస్ట్రీరియల్, నర్సింగ్, పారా మెడికల్, కాంపౌండర్లు, ఎంఎన్ఓలు, పిటిఎస్ ల ఖాళీ పదవుల భర్తీ కోసం ప్రతిపాదనలను చురుకుగా పరిశీలించడమవుతున్నది.

సంబంధిత జిల్లా కలెక్టర్ల అధ్యక్షతన జిల్లా ఆరోగ్య సాఫ్ట్వేర్స్ చెందిన జిల్లా ఎంపిక కమిటీకి ఎన్ ఆర్ హెచ్ ఎం ప్రభుత్వ యునాని డిస్పెన్సరీలలో ఖాళీల రిక్రూట్మెంట్ ను అప్పగించడమయింది. ప్రక్రియ కొనసాగుతున్నది.

1వ అనుబంధం

(శాసనసభ ప్రశ్న నెం.3241 శ్రీ భండానికి సమాధానం)

హైదరాబాదులోని ప్రభుత్వ విజ్ఞానియూ టీబిబి కళాశాల

వరుస సంఖ్య	కేటగిరి	క్యాంప్ సంఖ్య	పనిచేస్తున్న వారు	ఖాళీలు
1.	బోధన	82	33	49
2.	సాంకేతిక	4	2	2
3.	మినిస్టీరియల్	17	13	4
4.	నర్సింగ్	0	0	0
5.	పారామెడికల్	23	6	17
6.	IV-తరగతి	15	12	3

ప్రభుత్వ యునాని డిస్పెన్సరీలు

వరుస సంఖ్య	తేటగిరి	క్యాడర్ సంఖ్య	పనిచేస్తున్న వారు	ఖాళీలు
	రెగ్యులర్ ప్రభుత్వ మునాని డిస్పెన్సరీలు			
1.	దాక్షిణ్య	162	83	69
2.	కాంపౌండర్లు	136	75	61
3.	నర్సింగ్ ఆర్డర్లీ (ఎంఎన్ఎస్ఓలు)	72	43	29
4.	పిడిఎస్	62	43	19

جناب محترم مسکن (Janab Jaffar Hussain): محترم پیئر صاحب! آف کایہ ایک اہم سوال ہے۔ نظامی میں کلینک، چار مٹار یونیورسٹی اور امانہ میں جو کس ہے اس کو BUMS کہتے ہیں۔ اس کلینک میں اسٹاف کی قلت ہے جیسے Technical staff, Non Technical staff, Paramedical, Class-IV وغیرہ اسٹاف کی قلت ہے تو پہلے (a) question کے جواب میں یہ کہا گیا کہ ہاں، shortage ہے، اور دوسرے (b) question کے جواب میں یہ کہا گیا ہے کہ جو رے vacancies خالی ہیں اس کے بعد حکومت کا یہ جواب ایک چارٹ کی شکل میں آتا ہے کہ کتنے vacancies خالی ہیں۔ یہ ایک قدیم یونیورسٹی اور امانہ ہے۔ جہاں تک میری معلومات کا سوال ہے، پہلے زمانہ میں انگریزی کی طبیعت خراب ہوتی اور اس کا علاج ہوتا تو سب سے زیادہ یونیورسٹی میں ہوتا تھا جس کو ماری پلاز کر کہا جاتا تھا کہ آپ کو یہ بیماری ہے، یہ ٹھیک ہو جائے گی، مگر آج یونیورسٹی کو neglect کیا جا رہا ہے۔ ایسی بیماریاں جن کا علاج نہیں ہوتا، اس کے بعد یونیورسٹی بھیجا جاتا ہے۔ تو میں آپ کے ذریعہ مسٹر صاحب سے یہ پوچھنا چاہتا ہوں کہ آپ نے category wise, Teaching, Nursing, Paramedical and Class IV کے جو vacant posts ہیں، ان کو 75 بتایا ہے تو کیا 75 posts معمولی ہوتے ہیں؟ اور اس کے علاوہ دوسری category میں ڈاکٹرس، گیمپوٹرس، نرس، پٹی ایس وغیرہ ہیں، ان میں آپ نے جو vacant posts بتائے ہیں، اگر آپ ان دونوں کو ملائیں تو 178 posts خالی ہیں۔ اس کے علاوہ Unani Dispensary میں 57 posts خالی ہیں، altogether اگر آپ calculate کریں تو جملہ 310 posts خالی ہیں۔ جس اور امانہ کلینک کے اندر 310 posts خالی ہوں، وہاں پر تعین کیسے ہوگا؟ اس ڈگری کی بھی بڑی اہمیت ہے حکومت چاہتی ہے کہ جہہ بہت ترقی ہو تو میں یہ پوچھنا چاہتا ہوں کہ یونیورسٹی اور امانہ کو کیوں ترقی نہیں دی جارہی ہے؟ جہاں سے ڈاکٹرس BUMS منسلک کر

نہتے ہیں، ان کے لئے بھی job opportunities: جو تین جہتی کو avoid کیا جا رہا ہے۔ اسی کے ساتھ ساتھ ایسا پہلے ٹولکلڈ،
ایریا ہاسپتال، مٹلی، ایسے کی وہ خانوں میں بھی یو بی ڈاکٹرس کو بٹھایا جاتا تھا۔ وہاں پر بھی medicines اور دوسری چیزوں کی بھی کمی
ہے، ان کو fulfil کرنا ہے۔ ایک اور چیز، انٹارمیڈیٹ وہ خانے کے احاطہ میں ایک بائبل بلڈنگ کا چار سال پہلے تک بنیاد رکھا گیا تھا، لیکن گا
مے عدم آغاز کی وجہ سے یہ تک بنیاد کی حد تک ہی محدود رہ گیا ہے، اس کا کام بھی بہت جلد ہی شروع کرنا چاہئے۔ ایک اور چیز وہ ہیں پر
ایک آئیوریڈک ڈیپنٹری ٹاسری ہے۔ Infrastructure and building کی کمی کی وجہ سے وہ آئیوریڈک ڈیپنٹری کو وہاں سے
ہٹا کر دوسری جگہ لے جایا چاہئے۔ پچھلے پچھلے سال سے ہم مطالبہ کر رہے ہیں۔ داری پارٹی کی جانب سے بار بار یہ کہا جا رہا ہے کہ
آئیوریڈک ڈیپنٹری کو وہاں سے بنائیں۔ وہ وہاں پر جو بھی چیز fulfil کرنا ہے، اس کو کچھ تو میں آپ کے ذریعہ حکومت سے یہ مانگ کر
تول کر دو۔ 310 vacancies کو جلد سے جلد fill up کر کے اس کو uplift کرے۔ بہت بہت شکریہ۔

10.30 **శ్రీ సి. లక్ష్మారెడ్డి:-** అధ్యక్షా, నిజామియా టిబ్బి హాస్పిటల్‌లో ఉన్న ఖాళీలను తొందరలోనే భర్తీ చేయడం జరుగుతుంది. యునానికి సంబంధించి మాత్రమే కాదు. ఆయూష్ డిపార్ట్‌మెంట్‌లో కూడా ఖాళీలున్నాయి. మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత ఆయూష్ డిపార్ట్‌మెంట్‌కు అధిక ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం జరుగుతోంది అదే విధంగా యునాని ఆసుపత్రులను కూడా మెరుగుపరుస్తున్నాము. ఈ నిజామియా టిబ్బి ఆసుపత్రికి ఇప్పటికే మూడు సార్లు వెళ్లడం జరిగింది. ఆ ఆసుపత్రికి మెరుగైన పరిస్థితులను కల్పించడం జరిగింది. అక్కడ అడ్వాన్స్డ్ లేబర్ రూమ్స్‌ను కూడా రెడీ చేయడం జరిగింది. వాటిని అందుబాటులోకి తీసుకురావడం జరుగుతోంది. జాఫర్ హాస్పిట్ గారికి నేను ఈ సందర్భంగా ధన్యవాదాలు తెలియజేయాలనుకుంటున్నాను. జాఫర్ హాస్పిట్ గారి నియోజకవర్గ పరిధిలో చాలా ఆసుపత్రులున్నాయి. వారు, ఈ ఆసుపత్రిని రెగ్యులర్‌గా విజిట్ చేస్తూ అవసరమైన సపోర్ట్ ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఈ నిజామియా టిబ్బి ఆసుపత్రి కాకుండా యునాని, ఆయూష్ డిపార్ట్‌మెంట్స్‌కి సంబంధించి అన్ని పోస్టులను తొందరలో భర్తీ చేస్తాము. గోల్కొండ, నాంపల్లి ఆసుపత్రిలో కూడా అదే సమస్య ఉంది. ఓమార్ట్‌గా పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్న మాట వాస్తవం. ఆల్‌రెడీ పోస్టులు శాంక్షన్ అయ్యాయి. రిక్రూట్‌మెంట్ ప్రాసెస్ జరుగుతోంది. తొందరలోనే వాటిని ఫిలం చేయడం జరుగుతుంది.

కొత్త మండలాలలో వ్యవసాయ గిడ్డంగులు

*ప్రశ్న నెం.25 (3191)

సర్వశ్రీ గువ్వల బాలరాజు (అచ్చంపేట), చల్లా ధర్మారెడ్డి (వరకాల్), బానోత్ మదనీలాల్ (వైరా):- గౌరవనీయులైన సాగునీరు, మార్కెటింగు శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేసారా:

(అ) రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత నిర్మించిన గోదాముల మొత్తం సామర్థ్యం ఎంత;

(అ) జిల్లా వారీగా ఆ వివరాలేమిటి;

(ఇ) వాటి నిర్మాణం నిమిత్తం ఖర్చు చేసిన నిధులు ఎన్ని;

ఈ రాష్ట్రంలో కొత్తగా ఏర్పాటు చేసిన మండలాలలో వ్యవసాయ గోదాములను ఏర్పాటు చేసే ప్రతిపాదనలు ఏవైనా ఉన్నాయా?

సాగునీరు, మార్కెటింగు శాఖ మంత్రి (శ్రీ టి.హరీష్ రావు):- (అ) రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత 330 గోదాములను 17.075 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల నిలువ సామర్థ్యంతో చేపట్టినది. సదరు గోదాముల నిర్మాణానికి అంచనా విలువ కన్నా టెండరులో తక్కువ మొత్తానికి ఆమోదించగా మిగిలిన "పొదుపు మొత్తం" ద్వారా అదనంగా 34 గోదాములు 1.22 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల సామర్థ్యంతో చేపట్టినది. దీనితో రాష్ట్రంలో మొత్తం 364 గోదాములను 18.30 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల సామర్థ్యంతో ఏర్పాటు చేయడమయింది.

(ఆ) వివరాలను సభాసమక్షంలో ఉంచడమయింది.

(ఇ) సదరు గోదాముల నిర్మాణ నిమిత్తం రూ.1024.50 కోట్లుగా అంచనా వేసి, ఇచ్చటి వరకు రూ.818.14 కోట్లను ఖర్చు చేయడమయింది.

(ఈ) అవునండీ.

**STATEMENT SHOWING THE DETAILS OF DISTRICT WISE GODOWNS
CONSTRUCTED WITH THE FINANCIAL ASSISTANCE OF NABARD**

Sl. No	Name of the District	Sanctioned Godowns		
		Nos	Capacity In MTs	Amount (Rs.In. Lakhs)
1	2	3	4	5
1	Ranga Reddy	17	72500	4050.00
2	Vikarabad	8	40000	2400.00
3	Malkajgiri (Medchal)	4	17500	1050.00
4	Mahabubnagar	17	72500	3000.00
5	Nagarkurnool	16	95000	5700.00
6	Wanaparthy	10	65000	3900.00
7	Gadwal (Jogulamba)	9	55000	3300.00
8	Nalgonda	18	92500	4950.00
9	Suryapet	10	45000	1200.00
10	Yadadri	11	52500	3150.00
11	Hyderabad	-	-	-
12	Warangal Urban	6	30000	1800.00
13	Warangal Rural	13	60000	3600.00
14	Mahabubabad	7	25000	1500.00
15	Jaishankar (Bhoopalapalli)	15	80000	4500.00
16	Jangaon	10	50000	3000.00
17	Karimnagar	8	40000	1950.00
18	Jagityal	12	55000	2850.00
19	Sircilla	9	45000	2400.00
20	Peddapally	5	20000	1200.00
21	Khammam	14	70000	3900.00
22	Kothagudem	12	47500	2550.00
23	Nizamabad	19	105000	6000.00
24	Kamareddy	19	75000	3900.00
25	Adilabad	10	45000	2700.00
26	Mancherla	13	80000	4800.00
27	KomramBheem at Asifabad	12	65000	3900.00
28	Nirmal	12	70000	3600.00
29	Medak	14	80000	4800.00
30	Sanga Reddy	18	70000	4200.00
31	Siddipet	16	110000	6600.00
Total:-		364	1830000	102450.00

శ్రీ జి. బాలరాజు:- అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత చాలా నియోజకవర్గాలలో, దాదాపు 25-30 మెట్రిక్ టన్నుల సామర్థ్యంతో కొత్తగోడెన్స్ నిర్మాణాన్ని చేపట్టడం జరిగింది. అందుకు గాను ముఖ్యమంత్రి గారికి, సంబంధిత శాఖా మంత్రి హరీష్ రావు గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత కొన్ని సాహసోపేతమైన నిర్ణయాలను గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు తీసుకోవడం జరిగింది. జిల్లాలలో రెవెన్యూ డివిజన్స్ ను, కొత్త మండలాలను ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. కొత్త మండలాలలో గోడెన్స్ ను నిర్మించాలని మేము ప్రభుత్వాన్ని కోరడం జరిగింది. అదే విధంగా మార్కెట్ యార్డులలో తడ్వాయి, కంప్యూటర్ ఆపరేటర్ల పోస్టులను వెంటనే భర్తీ చేయాలని కోరుతున్నాను. రైతు బంధు పథకం కింద ఇచ్చే ఇన్సూరెన్స్ విషయంలో ఎటువంటి చర్యలు ప్రభుత్వం చేపట్టిందో చెప్పాలని కోరుతున్నాను. దానితోపాటు గత పాలకులు, అంచనాలు సక్రమంగా లేక గోడెన్స్ నిర్మాణం చేపట్టలేకపోయారా అని అడుగుతున్నాను. కొన్ని పాత మండలాలలో కూడా మార్కెట్ యార్డుల నిర్మాణం చేపట్టలేకపోయారు. ఈరోజు వ్యవసాయ పరంగా రాష్ట్రం గొప్పగా ముందుకు వెళ్తోంది. మా నియోజకవర్గంలో కేపిల్స్ ఎత్తిపోతల పథకం ద్వారా పంటలకు నీరు అందుతోంది. అంచనాలకు మించి ఈరోజు దిగుబడి వస్తోంది. పంటలు పండుతున్నాయి. అందుకు తగినట్లుగా, విస్తరించబడిన మండలాలలో, గోడెన్స్ నిర్మాణం చేపడుతున్నారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ సిహెచ్. ధర్మారెడ్డి:- అధ్యక్షా, వాస్తవంగా ముందు చూపుతో దిగుబడి పెరుగుతుందనే ఉద్దేశ్యంతో గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు, గౌరవ మంత్రి హరీష్ రావు గారు, మూడు సంవత్సరాల క్రితమే గిడ్డంగులను ప్రారంభించాలని నిర్ణయం తీసుకున్నారు. గిడ్డంగుల విషయంలో, దేశంలోనే తెలంగాణ రాష్ట్రం ప్రథమ స్థానంలో ఉందని, గుజరాత్ రాష్ట్రం వెనుకబడిపోయిందని కేంద్ర ప్రభుత్వమే చెబుతుంటే మనం చేపట్టిన బృహత్తరమైన కార్యక్రమం ఏ విధంగా ఉందో ఒక్కసారి ఆలోచించవలసిన అవసరం ఉంది. గిడ్డంగుల సంస్థకు సంబంధించి మొత్తం నిల్వలో 97 శాతం మనమే ఉపయోగించుకొని ఈరోజు ప్రథమ స్థానంలో ఉన్నాము. మిషన్ కాకతీయ ప్రాజెక్టులన్నీ కంప్లీట్ చేసుకొని దిగుబడి సాధిస్తున్నాము. ముఖ్యంగా కాళేశ్వరం ప్రాజెక్టు ఈ సంవత్సరం అందుబాటులోకి వస్తే, మా వరంగల్ జిల్లాలో దిగుబడి ఎక్కువగా వస్తుంది. ఆ దిగుబడి వచ్చేలోపు గోడెన్స్ నిర్మాణాన్ని కంప్లీట్ చేసుకున్నాము. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో నాలుగు లక్షల టన్నుల నిల్వ సామర్థ్యం కలిగిన గోదాములు ఉంటే, ఈరోజు దాదాపు వెయ్యి కోట్ల రూపాయలతో ఇరవై రెండు లక్షల టన్నుల నిల్వ సామర్థ్యం కలిగిన గోదాములను నిర్మించామని మంత్రి గారు

అన్నారు. వాటి వివరాలు తెలపగలరని మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. రైతుల పంటకు దిగుబడి సరిపడా గోదాములు ఉన్నప్పటికీ కొన్ని చోట్ల అంటే వరంగల్ జిల్లా లాంటి జిల్లాలలో సైవేట్ గోడెన్స్, సైవేట్ కోల్డ్ స్టోరేజీలు సెంటర్స్ ఎక్కువగా ఉన్నాయి. మా నియోజకవర్గంలో గ్రెయిన్ మార్కెట్ ఉంది. అది పెద్ద మార్కెట్. మిర్చి రైతులు కోల్డ్ స్టోరేజీ సెంటర్స్ లేక చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. మా నియోజకవర్గంలో దాదాపు 15 సైవేట్ కోల్డ్ స్టోరేజీ సెంటర్లున్నాయి. ప్రభుత్వ పరంగా రెండు కోల్డ్ స్టోరేజీ సెంటర్లను నిర్మిస్తే బాగుంటుందని కోరుతున్నాను. పరకాల నియోజకవర్గంలోని అయిదు మండలాలకు గాను ఇప్పటికీ మూడు గోడెన్స్ ను నిర్మించారు. దామర, సంజ్ఞ మండలాలలో అదనంగా రెండు గోడెన్స్ ను నిర్మించవలసిందిగా మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. కోల్డ్ స్టోరేజీ సెంటర్స్ కి సంబంధించి ప్రత్యేకంగా శ్రద్ధ తీసుకొని, నిర్మిస్తే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయం. స్థానికంగా ఏ పంటలు పండుతాయో, ఆ పంటలకు అనుగుణంగా ప్రాసెసింగ్ యూనిట్లను ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందని నా సూచన అధ్యక్షా.

10.40 ఎందుకంటే ఈసారి పత్తిపంట బాగా పండేపోయింది.

ఉ. ఎక్కడ కూడా పంట దిగుబడి రాలేదు. కాబట్టి రైతులు వెంటనే ఆ పంటను దున్నేసి మక్కజొన్న పంటను వేసుకున్నారు. ఈసారి పెసరేతంగా మక్కజొన్న పంట దిగుబడి వచ్చే అవకాశమున్నది. మక్కజొన్న పంటకు సంబంధించి మా నియోజకవర్గానికి డ్రయర్లు ఇస్తామన్నారు. కాబట్టి వెంటనే వాటిని ఇచ్చే ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ టి. హరీష్ రావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు గువ్వల బాలరాజు గారు, చల్లా ధర్మారెడ్డి గారు పలు ప్రశ్నలు వేయడం జరిగింది. ఇందులో ముఖ్యంగా కొత్త గోదాములను ఏర్పాటు చేస్తారా అని అడిగారు. రాష్ట్రంలో కొత్తగా ఏర్పడిన మండలాలలో అలాగే ఇప్పటికే ఉన్న కొన్ని మండలాలలో స్థలాలు లేక గోదాములు కట్టలేకపోయాము. ఇప్పటివరకు ఇంకా 164 మండలాలలో గోదాములు లేనట్లుగా గుర్తించడం జరిగింది. ప్రభుత్వపరంగా మా ఆలోచన ఏమిటంటే గోదాములు నిర్మించడం ఎంత ముఖ్యమో వాటిని వినియోగించడం కూడా అంతే ముఖ్యం. వాస్తవానికి ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన వెంటనే గోదాములు నిర్మాణాన్ని ఎందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు చేపట్టారంటే గత కాంగ్రెస్ పార్టీ ప్రభుత్వ హయాంలో వర్షాకాలం వచ్చిందంటే, యాసంగి పంట వచ్చిందంటే ఎరువుల కొరత, విత్తనాల కొరత ఉండేది. రైతులను పోలీస్ స్టేషన్ల ముందు నిలబెట్టిన ఘనత అప్పటి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వానిది. అసలు ఈ సమస్యకు మూలకారణమేమిటని మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ఆలోచించినప్పుడు కేంద్రం నుంచి

ఎరువులు వచ్చినప్పుడు సరైన రైల్వే ర్యాక్ పాయింట్స్ లేకపోవడం, సకాలంలో రైల్వే వ్యాగన్స్ దొరకకపోవడం, ముందుస్తుగా తెచ్చి స్టోర్ చేసుకుందామంటే కావలసినంత సామర్థ్యం కలిగిన గోదాములు లేకపోవడం వంటివి గమనించిన ముఖ్యమంత్రి గారు ఈ రాష్ట్రంలో రాజకీయాలకు, పార్టీలకు అతీతంగా ప్రతి నియోజకవర్గంలో, ప్రతి మండలంలో గోదాములు నిర్మాణం చేసుకొని వర్షాకాలంకంటే ముందుగానే ఆ మండలానికి అవసరమైన ఎరువులు, విత్తనాలను తీసుకొచ్చి ఆయా మండలాలలో అందుబాటులో ఉంచినట్లైతే రైతులకు కొరత లేకుండా ఉంటుందనే ఉద్దేశంతో ఈ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టడం జరిగింది. ముఖ్యమంత్రి గారి ఆలోచనకు అనుగుణంగా డిపార్ట్మెంటు కూడా 18 లక్షల మెట్రిక్ టన్నుల సామర్థ్యం గల గోదాములను ఒకే సంవత్సరంలో పారదర్శకంగా టెండర్లు పిలవడం ద్వారా రూ.150 కోట్లు ఆదా చేయడమే కాకుండా వాటిని ఒక సంవత్సరంలోగా పూర్తిచేసి రైతులకు వినియోగంలోకి తేవడం జరిగింది.

అందువల్లనే టీఆర్ఎస్ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత రాష్ట్రంలో ఎరువుల కొరత, విత్తనాల కొరత లేదు. కొత్తగా గోదాములు నిర్మించడం వలన రైతులు ఎంత పంట పండించినా కూడా ప్రభుత్వం కొనుగోలు చేయగలుగుతున్నది. అయితే కొత్తగా ఏర్పడిన మండలాలలో కూడా గోదాముల నిర్మాణం చేపట్టాలని అంటున్నారు. దీని గురించి కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్థ అయినటువంటి నాబార్డ్ను అధ్యయనం చేసి అనాలిసిస్ రిపోర్టు ఇవ్వమని అడిగాము. అంటే ఈ కొత్త మండలాలలో ఎక్కడక్కడ ఎంత సామర్థ్యం గల గోదాములు నిర్మించాలి, ఎక్కడ అవసరమన్నాయి, రాష్ట్రంలో కొత్తగా అందుబాటులోకి వస్తున్న ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులకు అక్కడ ఉండేటటువంటి సాగు భూమి, ప్రస్తుతం అందుబాటులో ఉన్న గోదాముల సామర్థ్యాన్ని పరిగణలోకి తీసుకొని ఎక్కడ ఎంతెంత సామర్థ్యం కలిగిన గోదాములు అవసరమనేది తెలియజేసే రిపోర్టు ఇవ్వమని నాబార్డ్ సంస్థకు అప్పజెప్పాం. ఆ రిపోర్టు వచ్చిన వెంటనే రాజకీయాలకు అతీతంగా రైతులు, ప్రజల అవసరాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని ఆ నివేదిక ఆధారంగా కొత్త గోదాములు మంజూరు చేయడం జరుగుతుంది.

సభ్యులు చల్లా ధర్మారెడ్డి గారు కోల్డ్ స్టోరేజీల గురించి, ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ యూనిట్ల గురించి అడిగారు. దానిమీద కూడా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ముందుచూపుతో ఒక కేబినెట్ సబ్ కమిటీని ఏర్పాటు చేస్తూ అందులో సభ్యులుగా వ్యవసాయ శాఖా మంత్రిగారు, పరిశ్రమల శాఖా మంత్రిగారు, వేం సభ్యులుగా ఉండి పనిచేస్తున్నాము. రాష్ట్రంలో ఎక్కడ ఏయే పంటలు పండుతున్నాయి, ఎక్కడ జిన్నింగ్ మిల్స్ రావాలి, ఎక్కడ డ్లైమిల్స్ రావాలి, ఎక్కడ ఆయిల్

మిల్స్ రావాలి, ఎక్కడ ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ ప్లాంట్స్ రావాలి, ఎక్కడ కోల్డ్ స్టోరేజీలు కావాలి అనేటటువంటి లోతైన చర్చ కేబినెట్ సబ్ కమిటీలో జరుగుతున్నది. కాబట్టి త్వరలోనే మరి ముఖ్యంగా వరంగల్లో కొన్ని కోల్డ్ స్టోరేజీలను ఏర్పాటు చేయాల్సిన అవశ్యకతను ప్రభుత్వం గుర్తించింది. అతి త్వరలోనే వరంగల్ ప్రాంతంతోబాటు రాష్ట్రంలో ఎక్కడెక్కడైతే కమర్షియల్ క్రాఫ్ట్ ఉన్నాయో ఆయా ప్రాంతాలలో కోల్డ్ స్టోరేజీల నిర్మాణ ప్రతిపాదన ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉన్నది.

గోదాముల నిర్మాణాల వలన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ సంస్థలకు చాలా మేలు జరిగింది. ఈ గోదాములు ప్రభుత్వవరంగా లేనప్పుడు సివిల్ సప్లైస్ కార్పొరేషన్ గానీ, మార్ఫెడ్ గానీ, నాఫెడ్ గానీ, హాకా వంటి ప్రైవేట్ సంస్థల నుంచి గోదాములను కిరాయికి తీసుకుంటే అప్పుడు అద్దె చాలా ఎక్కువగా ఉండేది. ఇప్పుడు నాబార్డ్ కట్టిన గోదాములను ఇవ్వడం ద్వారా సివిల్ సప్లైస్, నాఫెడ్, హాకా, మార్ఫెడ్ కు ప్రతినంవత్సరం యావరేజీగా రూ.10 కోట్లు లాభం జరుగుతున్నది. ఎందుకంటే గతంలో రెండు రూపాయలు, మూడు రూపాయలు ఒక స్క్వేర్ ఫీట్ కి అద్దె చెల్లించి, ప్రైవేట్ ఆధీనంలో ఉన్న సంస్థల నుంచి తీసుకునేవాళ్లు. ఇప్పుడు కేవలం రూ.2కే ఒక స్క్వేర్ ఫీట్. చొప్పున అద్దె చెల్లించేందుకు గోదాములను అందుబాటులోకి తేవడం వలన రాష్ట్ర ప్రభుత్వ కార్పొరేషన్లకు కూడా ప్రతి సంవత్సరం రూ.10 కోట్లు మిగులు జరుగుతున్నది. ఏది ఏమైనప్పటికీ గౌరవ శాసనసభ్యులు కొరినట్లుగా రాష్ట్రంలో ఇంకా ఎక్కడెక్కడ గోదాముల అవసరం ఉన్నా కూడా వాటిని పరిగణలోకి తీసుకోవడానికి మేము కట్నీకల్ స్టడీ చేస్తున్నాము. భవిష్యత్తులో వాటిని పూర్తిస్థాయిలో వినియోగంలోకి తీసుకోవాలి కాబట్టి ఎంత సామర్థ్యం కావాలి, ఎక్కడ కావాలి అనే సమాచారమివ్వాలిందిగా నాబార్డ్ కు అప్పజెప్పాము. ఆ నివేదిక వచ్చిన వెంటనే కొత్త మండలాలలో కూడా అవసరాన్ని బట్టి నూతన గోదాములను మంజూరు చేయడం జరుగుతుంది.

నీరా పరిశ్రమ

*ప్రశ్న నెం. 26(3257)

శ్రీ వి. శ్రీనివాస్ గౌడ్ (మహబూబ్ నగర్):- గౌరవనీయులైన మధ్య నిపేథ, ఆబార్డి శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) రాష్ట్రంలో నీరాకు ఉన్న డిమాండు ప్రకారం ఏదేని సర్వేని నిర్వహించడమవుతున్నదా;

ఆ) అయితే, నీరా పరిశ్రమను ఏర్పాటు చేయడానికి రూపొందిస్తున్న విధివిధానాలేమిటి;

ఇ) లేనట్లయితే, విధి విధానాలను రూపొందించడానికి ఏమైనా ప్రయత్నాలు చేయడమవుతున్నదా?

మధ్య నిషేధ, ఆబ్యార్థి శాఖ మంత్రి (శ్రీ టి.వద్దూరావు):- అ) వివిధ రాష్ట్రాల నుండి వివరాలను సేకరించడమవుతున్నది.

ఆ) పరిశీలనలో ఉంది.

ఇ) ఈ ప్రశ్న ఉత్పన్నం కాదు.

శ్రీ వి. శ్రీనివాస్ గౌడ్:- అధ్యక్షా, 1969లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం నీరా గురించి ఒక సర్క్యులర్ విడుదల చేసినప్పటికీ దాని అమలుకు సంబంధించి ఎలాంటి చర్యలు చేపట్టలేదు. ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత గత సంవత్సరం నీరా గురించి ఒక జి.ఓను జారీ చేసిందంటే ఒక ఇనిషియేషన్ తీసుకున్నందుకు గౌరవ మంత్రి గారికి, ముఖ్యమంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. నీరాలో ఔషధ గుణాలు ఉన్నాయా లేదా అని మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాను. బి.పికి, కిడ్నీ పేషెంట్లకు, సైల్స్ వంటి అనేక రకాల వ్యాధులకు నీరా ఔషధం మాదిరిగా పనిచేస్తున్న మాట వాస్తవమా కాదా అని అడుగుతున్నాను. చిన్నప్పుడు మాకు అమ్మవారు పోసినా నీరా తాపేవారు. భూపాలవల్లి నియోజకవర్గంలో కూడా చాలా తాటి, మరియు ఈత చెట్లు ఉన్నాయి. తమ్మప్ప, కోకకోలా వంటి కూల్ డ్రింకులలో పెస్టిసిడ్స్ ఉన్నాయని నిర్ధారణ అయిన మాట వాస్తవమా కాదా? వీటికి రిచ్ పబ్లిసిటీ ఇస్తున్నందుకు చాలామంది వివిధ రకాల పంక్షన్లలో ఆ కూల్ డ్రింకులను వాడుతున్నారు. అటువంటప్పుడు నీరాను పబ్లిసిటీ చేయడానికి ఎందుకు ఇంతకాలం నిర్లక్ష్యం చేశారు? భవిష్యత్తులోనైనా ఈ నీరాకు పబ్లిసిటీ కల్పించి వాడకుండా పెంచే ప్రయత్నమేమైనా చేస్తున్నారా? కేంద్ర ప్రభుత్వంలో ఇది ఖాదీ బోర్డు పరిధిలో ఉన్నది. కాబట్టి మన రాష్ట్రంలో కూడా దీనిని మార్చడానికేమైనా అవకాశమున్నదా?

మహారాష్ట్రలో ద్రాక్ష తోటలు పెట్టిన వాళ్లు 12 శాతం ఆల్కహాల్ ఉన్నా కూడా ఎక్కడా అమ్ముకోవడానికి అక్కడ లైసెన్సులు ఇస్తున్నారు. ఇక్కడ 4 శాతం మాత్రమే ఉన్నందున ఇక్కడ కూడా భవిష్యత్తులో అమ్ముడానికి, అమ్ముకోవడానికి ఏమైనా అధ్యయనం చేస్తున్నారా? చెట్లు నరికితే నేరమని ఎక్సైజ్ యాక్టు 27-ఏలో సింపుల్ ఫైన్, సింపుల్ ఇంప్రిజన్మెంట్ ఉన్నది. అందువల్ల రియల్ ఎస్టేట్ వ్యాపారులు కొన్ని వందలు, వేల సంఖ్యలో చెట్లను నరికేస్తున్నారు. ఈ చెట్లను నరికేయకుండా ఉండటానికి చట్టంలో ఏమైనా కొత్త మార్పులు తేవడానికి అవకాశమున్నదా? చెట్ల వన్నును రద్దు చేస్తామని కూడా గతంలో మంత్రిగారు చెప్పారు. ఈ రెంటుల్ రద్దు చేయడానికేమైనా ప్రతిపాదన ఉన్నదా అని అడుగుతున్నాను. కొత్తగూడెం లాంటి ఏజెన్సీ ప్రాంతంలో రద్దు అయింది. వారికి లైసెన్సులు కూడా ఇవ్వడం లేదు. అటువంటి ప్రాంతంలో ఏమైనా ప్రత్యేక చర్యలు చేపడుతున్నారా? నీరా ఉత్పత్తి ఏయే రాష్ట్రాలలో చేస్తున్నారు? ఏయే రాష్ట్రాలలో వీటికి

అమ్మకాలు జరుగుతున్నాయి? కంబోడియా వంటి దేశంలో అత్యధికంగా రెవెన్యూ ఇచ్చేది నీరా కాదా అని అడుగుతున్నాను. ఇలాంటివి అధ్యయనం చేయడానికి మన ప్రభుత్వం నుంచి స్టడీ టూర్ పంపిస్తున్నారా అని అడుగుతున్నాను.

డా. కె.లక్ష్మణ్:- అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్రంలో దాదాపు 15 లక్షల మంది గీత కార్మికులు ఈ వృత్తి మీద ఆధారపడి జీవిస్తున్నారు. ఎక్కడ కూడా ఈత చెట్లు, తాటి చెట్లు లేవు. ప్రభుత్వమేమో అయిదెకరాల భూమిని సాసైటీలకు ఇస్తామని చెప్పినప్పటికీ ఇప్పటివరకు ఆ జి.ఓను అమలు చేయలేదు. హరితహారం కింద కూడా ఈత చెట్లను, తాటి చెట్లను ప్రోత్సహిస్తాం, తద్వారా గీత కార్మికులకు ఉపాధి లభిస్తుందని గతంలో మంత్రిగారు చెప్పారు. ఇప్పటివరకు హరితహారంలో ఎన్ని తాటి చెట్లు, ఈత చెట్లు పెట్టారో ప్రభుత్వం చెప్పాలి. ఎందుకంటే నల్గొండ జిల్లాలో ఒక యీత కార్మికుడు కొత్తగండి గ్రామంలో మట్టపల్లి శ్రీను అనే యువకుడు చెట్టుమీద నుంచి ప్రమాదవశాత్తూ కిందపడి చనిపోయాడు. కరీంనగర్ జిల్లాలో కూడా ఇద్దరు కల్లు గీత కార్మికులు ప్రమాదవశాత్తూ చనిపోతే వారికి ఇప్పటివరకు కూడా నష్టపరిహారం రాలేదు.

10.50 మెదక్ జిల్లాలో సావిత్రి అనే మహిళ యొక్క భర్త కల్లు గీత ఉ. వృత్తి చేసుకుంటూ చనిపోయాడు. రాష్ట్రంలోని గీత కార్మికులు దయనీయ పరిస్థితుల్లో ఉన్నారు. తెలంగాణలో కల్లుగీత వృత్తి పెద్ద సామాజిక వర్గం. “నీరా” ఉత్పత్తి ద్వారా ఉపాధి పొందే విషయాన్ని తెలుసుకునేందుకై తమ బృందాన్ని కేరళకు పంపిస్తామని మంత్రి గారు చెప్పారు. “నీరా”పై ప్రత్యేక దృష్టిసారించి గీత వృత్తిపై ఆధారపడిన గౌడ సోదరులను ఆదుకోవాల్సిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉంది. ఇటీవల కాలంలో గీత వృత్తికి సంబంధించి అనేక సిఫార్సులు, ప్రతిపాదనలు చేశాము. మంత్రి వర్గ ఉప సంఘాన్ని ఏర్పాటు చేసినప్పటికీ ఏ ఒక్క సిఫార్సు అమలు కాలేదు. బడ్జెట్లో ఏ ఒక్క ప్రతిపాదనను ప్రభుత్వం ప్రకటించలేదు. ఆల్కహాల్ రోజుతప్పిన “నీరా” పానియాన్ని ప్రోత్సహించేందుకు కేరళలో వలె ఈ వృత్తిని ఆధునీకరిస్తామని మంత్రి గారు చెప్పినప్పటికీ ఆ విధంగా ఎక్కడా అమలు జరగలేదు. హరితహారం కార్యక్రమంలో తాటి, ఈత మొక్కలను పెంచేందుకు ప్రోత్సాహం ఇచ్చి, గీత వృత్తిని కాపాడానికి మరియు “నీరా” ఉత్పత్తికై తీసుకున్న చర్యలను తెలియజేయాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. వద్దూరావు:- అధ్యక్షా, మహారాష్ట్రలోని “నీరా”, “నీరా” ఉత్పత్తులపై అధ్యయనం చేయడానికి కమిటీని ఏర్పాటు చేశామని సభ్యులు శ్రీనివాస్ గౌడ్ గారికి తెలియజేస్తున్నాను. ఆ అధ్యయనంలో భాగంగా “మహారాష్ట్రలోని “దహిను” ప్రాంతంలోని జి.ఎన్. మల్టీ డిస్ట్రిబ్యూషన్ ట్రైనింగ్ సెంటర్- ఖాదీ అండ్ విలేజ్ ఇండస్ట్రీస్

కమిషన్ ని సందర్శించి, అక్కడి సిబ్బందితో “నీరా”, “నీరా” ఉత్పత్తులకు సంబంధించిన విషయాలను, కల్లు గీసే విధానం, నారు తీసే విధానం, రవాణా ప్రక్రియ, ప్యాకింగ్, అమ్మకానికి రవాణా సదుపాయం, అమ్మే విధానం, అమ్మే ప్రాంతాలు, సాంకేతిక అవసరాలు అనగా సివిల్, మెకానికల్, ఆర్థిక అంశాలు అనగా వివరాణత్యకమైన ప్రాజెక్టు వ్యయం” గురించిన సమగ్ర నివేదికను అందించాలని కమిటీని కోరాము. కమిటీ నివేదిక వచ్చిన వెంటనే “నీరా” పరిరక్షణ, మార్కెటింగ్ కై తగు చర్యలు తీసుకుంటాము.

తాటి చెట్టుపై నుంచి వడి మరణించిన గీత కార్మికులకు ఐదు లక్షల రూపాయల ఎక్స్ గ్రేషియా ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఈ విధంగా ఇప్పటి వరకు 9 కోట్ల రూపాయలను ఎక్స్ గ్రేషియాగా ఇచ్చామని సభ్యులు లక్ష్య్ గారికి తెలియజేస్తున్నాను. మహారాష్ట్రలో 12 శాతం ఆల్ఫాహోల్ ఉన్నప్పటికీ ఎక్కడైనా అమ్ముకునేందు ఏర్పాట్లు చేసుకోవచ్చని సభ్యులు తెలియజేశారు. మన దగ్గర 4 శాతం ఆల్ఫాహోల్ ఉన్నా ఎక్కడవడితే అక్కడ అమ్ముడానికి వీలు లేదు. జిల్లా కలెక్టరు గారి ఉత్తర్వుల మేరకే తాటి చెట్లను నరుకుతాను. అక్రమంగా తాటి చెట్లను నరికేవారికి శిక్షలను పెంచేందుకు పరిశీలించడం జరుగుతోంది. హరితహారం కార్యక్రమం ద్వారా సోనెబీల్లో 1.70 కోట్ల మొక్కలను నాటడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం మరో 2 కోట్ల మొక్కలను నాటేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నాము. చివరి సంవత్సరంలో 5 కోట్ల మొక్కలను నాటేందుకు ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. ఆ ప్రక్రియకు సంబంధించి మొక్కలను కూడా నర్సరీల్లో పెంచుతున్నాము. కచ్చితంగా 5 కోట్ల మొక్కలను నాటే ప్రక్రియ జరుగుతోంది. పురాతన కాలం నుంచి నీరా డ్రింక్ లాగా కాకుండా, హెల్త్ డ్రింక్ గా ప్రమోట్ చేయడం జరిగింది. శ్రీలంక, కొలంబో దేశాల్లో నీర ఉత్పత్తులతో తినుబండారాలు, చాకెట్లు ఇతర ఉత్పత్తులను తయారు చేయడం జరుగుతోంది. అక్కడికి ప్రతినిధుల బృందాన్ని పంపించడం జరిగింది. ఈ శాసనసభ సమావేశాల అనంతరం మా గౌరవ సభ్యులతో కలిసి ముఖ్యమంత్రి గారి పరమిషన్ తీసుకుని, నేను, మా ప్రతినిధుల బృందాన్ని తీసుకుని శ్రీలంక, కంబోడియా దేశాల్లో అధ్యయనం చేయడానికి వెళ్లడం జరుగుతుంది. కచ్చితంగా త్వరలోనే సమస్యలన్నింటికి వీటన్నింటికి పరిష్కార మార్గం చూపించడం జరుగుతుంది.

ఎర్ర కాలువ పనులు

* ప్రశ్న నెం.27(3287)

శ్రీ వి. శ్రీనివాస్ గౌడ్:- గౌరవనీయులైన హోం శాఖ మంత్రి గారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా:

అ) రాష్ట్రంలోని వివిధ క్రిమినల్ కోర్టులలో మంజూరు చేసిన ప్రాసిక్యూటింగ్ ఆఫీసరు పదవుల సంఖ్య ఎంత;

ఆ) వీటిలో ఖాళీగా ఉన్న పదవుల సంఖ్య ఎంత;

ఇ) ఖాళీల వల్ల ప్రతి ప్రాసిక్యూటింగ్ ఆఫీసరు రెండు నుండి మూడు కోర్టులకు హాజరౌతున్న విషయం వాస్తవమేనా;

ఈ) అయితే, సదరు ఖాళీ పదవులను భర్తీ చేయడానికి తీసుకున్న చర్యలేమిటి?

హోం శాఖ మంత్రి (శ్రీ నాయని నర్సింహ రెడ్డి):-

అ) మొత్తం 311 ప్రాసిక్యూటింగ్ ఆఫీసర్ల పదవులను మంజూరు చేయడమయింది.

ఆ) 83 పదవులు ప్రస్తుతం ఖాళీగా ఉన్నాయి.

ఇ) అవునండీ.

ఈ) ఖాళీ పదవులను భర్తీ చేయడానికి చర్యను తీసుకోవడమౌతున్నది.

SRI V. SRINIVAS GOUD:- Sir, “justice delayed is justice denied”. “తీర్పు రావడం ఆలస్యమైనట్లైతే తీర్పు లేనట్లే”. అనేక రకాల దోపిడిలు, మహిళలపై వరకట్న, ఇతరత్ర కేసుల విషయంలో రాష్ట్రంలో సరివడవంతమంది పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్లు లేనందున కేసులు వాయిదా పడుతూ ఒక్కోకేసుకి తీర్పు రావడానికి మూడు, నాలుగు సంవత్సరాల సమయం పడుతోంది. నుషీం కోర్టు గైడెన్స్ ప్రకారం రెండు సంవత్సరాల కాలంలోనే కేసుకి సంబంధించిన జడ్జిమెంట్ రావాలనే నిబంధన ఉన్నదా, లేదా అనే విషయాన్ని తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను. కేసు తీర్పు రావడానికి ఐదారు సంవత్సరాల సమయం పడుతున్నందున విల్ నెస్ విషయాలను మరిచిపోతున్నారు. కోర్టుల్లో పి.పి.లు లేనందున కేసులు వాయిదా పడుతున్నాయి. ఒక్కో పి.పి. ఐదారు కోర్టుల్లో హాజరౌతున్నారు. చాలా పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ పోస్టులు ఖాళీగా ఉన్నాయి. హైకోర్టు విభజన కాకపోవడం వల్ల అనేక రకాల ఖాళీలను కూడా భర్తీ చేయలేకపోతున్నాము. కావున, ఈ ఖాళీలను త్వరగా భర్తీ చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. చంద్రశేఖర్ రావు(ముఖ్యమంత్రి):- అధ్యక్షా, ఈ రాష్ట్రంలోని అతి ముఖ్యమైన అంశం గురించి సభ్యులు శ్రీనివాస్ గౌడ్ అడిగారు. ఈ మధ్య కాలంలో నేను, హోం శాఖామంత్రులు, హోం సెక్రటరీ, డి.జి.పి., ఉన్నతాధికారులతో కూర్చొని ఈ విషయమై సమగ్రంగా చర్చించాము. ప్రాసిక్యూషన్ విషయంలో పోలీసులు గట్టి చర్యలు తీసుకుని చాలా మందికి కన్విక్షన్ వచ్చేలా చూశారు. హైదరాబాదులో నేరాలు తగ్గడానికి, లా అండ్ ఆర్డర్ సరిగ్గా ఉండడానికై నిరంతరమైన నేర ప్రవృత్తి కలిగి ఉండి, నేరాలు చేస్తున్న వారందరిపై పి.డి. యాక్టు పెట్టాము. పి.డి. యాక్టుపై వారు జైల్లో ఉన్నప్పుడు, వాళ్లపై ఉన్న కేసులను విచారిస్తే కన్విక్షన్ వచ్చి వాళ్లకు

శిక్ష పడింది. ఆవిధంగా చేయడం వల్ల నేరస్తుల్లో భయం పెరిగి కొంత నేర ప్రవృత్తి తగ్గింది. ఈ విషయంలో మనం పాక్షిక విజయాన్ని సాధించాము.

పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ల అపాయింట్మెంట్ విషయమై టాప్ టు బాటమ్ వరకు హాల్స్, రెవ్యూ చేయాలని, అవసరమైతే మార్పులుచేర్పులు చేసుకుందామని, ఈ విషయంలో కొంత విజయాన్ని సాధించుకున్నామని, ఇంకా కచ్చితంగా సమగ్రంగా చేయాలని నేను గౌరవ హోంశాఖా మాత్యులను, డి.జి.పి. గారిని కోరినందున, ఈ విషయమై వారు సమగ్రంగా రెవ్యూ చేస్తున్నారు. నాకు తెలిసినంత వరకు షార్ట్ పీరియడ్ లోనే ఒక నిర్ణయం తీసుకుని, పటిష్టమైన చర్యలు చేపడుతూ, పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటర్ల ఖాళీలను భర్తీ చేయాలని ప్రభుత్వం భావిస్తోంది. పటిష్టమైన పద్ధతిలో, దేశానికే ఆదర్శమైన పద్ధతిలో పి.పి.ల నియామకాల్ని చేపట్టేందుకూ, రాష్ట్రంలో నేర ప్రవృత్తి తగ్గించి త్వరితగతిన న్యాయం అందించే విధంగా చర్యలు చేపట్టేందుకూ హోం శాఖ ప్రయత్నిస్తోంది. త్వరలోనే సంబంధిత విషయాలను సభ్యులకు తెలియజేయడం జరుగుతుంది.

శ్రీ నాయిని నరసింహ రెడ్డి:- అధ్యక్షా, న్యాయ శాఖ మాత్యులు, హోం శాఖా మాత్యులు, లా సెక్రటరీ, హోం శాఖ సెక్రటరీ, డి.జి.పి గారితో సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేయాలని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు తెలియజేసిన విషయమై ఈ రోజు మ.3.00 సమావేశాన్ని నిర్వహించి అన్ని విషయాలను చర్చించి ఫైనల్ చేస్తాము.

MR. SPEAKER:- Question Hour is over.
Now, statement by the Hon'ble Chief Minister.

11.00 | **కళ్యాణలక్ష్మి/ షాదీ ముబారక్ పథకాలపై**
ఉ. | **ముఖ్యమంత్రి గారి వివరణ**

శ్రీ కె. చంద్రశేఖర్ రావు :- పేదరికం మనుషుల్ని అనేక రకాలుగా వేదిస్తుంది. పేదరికంతో బాధ పడే వారికి కొన్ని సార్లు సాంప్రదాయాలు కూడా భారంగా పరిణమిస్తాయి. మన సమాజంలో పెండ్లి అనేది చాలా ఖర్చుతో కూడుకున్న అంశం. అందులోనూ, ఆడపిల్ల పెండ్లి మరింత భారంగా పరిణమించింది. ఈ భారం వల్లనే చాలా మంది తల్లిదండ్రులు తమ ఇంటి మహాలక్ష్మిగా గౌరవించే ఆడపిల్లని గుండెల మీద కుంపటిగా భావించే మానసిక స్థితికి గురవుతున్నారు. ఆడపిల్ల కడుపులో ఉండగానే, ఆ పిల్ల పెండ్లికోసం చేయవలసిన ఖర్చును ఊహించి కొంతమంది భ్రూణ హత్యలకు పాల్పడుతున్న అమానుషసంఘటనలు చోటు చేసుకుంటున్నాయి. కొన్ని సార్లు పేదల ఇంట్లో ఆడపిల్లలు పెండ్లి కాకుండానే మిగిలిపోతున్నారు. ఆడపిల్ల పెండ్లి చేయడం కోసం కుటుంబాలు అప్పుల పాలు అవుతున్నాయి. ఆర్థికంగా చితికిపోతున్నాయి.

పరిపాలనలో మానవీయ విలువలు అడుగడుగునా ప్రతిబింబించాలని భావించే తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఆడపిల్లలు ఎదుర్కొంటున్న కష్టాన్ని, వారి తల్లిదండ్రులు అనుభవిస్తున్న ఆవేదనని తీర్చాలని భావించింది. ఎన్నికల మేనిఫెస్టోలో ప్రకటించిన హామీ కాకున్నా, పేదరికం ప్రభావాలను అధ్యయనం చేసే క్రమంలో పరిస్థితిలోని తీవ్రత మమ్మల్ని కదిలించింది. అందుకే పేద ఆడపిల్లల పెండ్లికి ప్రభుత్వం ఆర్థికంగా అండదండగా నిలవాలని నిర్ణయం తీసుకున్నాం. కళ్యాణలక్ష్మి అనే శుభ ప్రదమైన పేరుతో 2014 అక్టోబర్ 2వ తేదీన ప్రత్యేక పథకాన్ని ప్రవేశ పెట్టాం.

ఆడపిల్లల కన్నీరు తుడిచి వారి తలపై కళ్యాణాక్షతలు చల్లిన ఈ పథకం తెలంగాణ ప్రభుత్వం ప్రతిష్ఠను పెంచింది. కళ్యాణలక్ష్మి వ్యక్తిగతంగా నా హృదయానికి ఎంతో దగ్గరైన పథకం. అంతకంటే ఎక్కువగా ఈ రాష్ట్రప్రజలు మెచ్చిన పథకం. ఆడపిల్లల కళ్లలో ఆనందం నింపిన పథకం. మొదట ఈ పథకాన్ని 'కళ్యాణ లక్ష్మి' పేరుతో పిస్సీ, ఎస్టీలకు, 'షాదీ ముబారక్' అనే పేరుతో మైనారిటీ వర్గాలకు ఆడపిల్లల పెండ్లికి 51,116/- రూపాయలు అందించే పథకంగా ప్రారంభించాం. ఆ తరువాత ప్రజల నుండి వచ్చిన అభ్యర్థన మేరకు సామాజిక వర్గంతో నిమిత్తం లేకుండా రాష్ట్రంలోని నిరుపేదలందరికీ వర్తింపజేసాం.

సార్థకమైన ఈ పథకం ప్రయోజనం మరింత పెంచాలనే ఉద్దేశ్యంతో, పథకం ద్వారా అందించే మొత్తాన్ని గత ఏడాది 75,116/- రూపాయలకు పెంచాము. ఈ పథకం ద్వారా ఇప్పటి వరకు 3లక్షల 60వేల మందికి లబ్ధి చేకూరింది. కళ్యాణ లక్ష్మి చెక్కులు తీసుకుంటున్న సమయంలో తమకు దిన సహాయానికి సంతోషిస్తూ, ఆడ పిల్లల తల్లులు ఆనంద బాష్పాలతో ప్రభుత్వాన్ని దీవిస్తున్నారు.

కళ్యాణలక్ష్మి/షాదీ ముబారక్ పథకం ఇతర సామాజిక ప్రయోజనాలను సాధించింది. ఈ పథకం ద్వారా లబ్ధి పొందడానికి కనీస వయో పరిమితి 18 సంవత్సరాలుగా నిర్ణయించాం. దీంతో పథకం ప్రయోజనాలు పొందడం కోసం బాల్య వివాహాలు చేయకుండా 18 సంవత్సరాలు నిండే వరకు తల్లిదండ్రులు వేచి ఉంటున్నారు. ఈ విధంగా కళ్యాణలక్ష్మి/షాదీ ముబారక్ పథకం బాల్య వివాహాలను నిరోధించడానికి కూడా ఉపయోగపడుతున్నది. కళ్యాణలక్ష్మి సహాయం అందుతున్న వివాహాలకు ప్రభుత్వం గుర్తింపుతో పాటు చట్టబద్ధత లభిస్తున్నది. ఇది ఈ పథకం సాధించిన మరో ప్రయోజనం.

అత్యంత మంగళకరమైన ఈ పథకానికి సంబంధించి మరో శుభవార్తను ఈ రోజు ఈ సభ ద్వారా ప్రజలకు తెలియజేస్తున్నాను. కళ్యాణలక్ష్మి / షాదీ ముబారక్ పథకం కింద ఆడపిల్ల పెండ్లి కోసం

అందించే మొత్తాన్ని 75,116/- నుండి 1,00,116/- రూపాయలకు పెంచుతున్నామని ఎంతో సంతోషంతో ప్రకటిస్తున్నాను.

(అధికార పార్టీ బెంచీల నుండి హర్షధ్వనాలు)

ప్రభుత్వం తీసుకున్న ఈ మంచి నిర్ణయానికి ఆడపిల్లలు, వారి తల్లిదండ్రుల నుండే కాకుండా, సమాజ పితౄత కోరే వారందరి నుండి హర్షామోదాలు లభిస్తాయని విశ్వసిస్తున్నాను. వారి ఆశీర్వాదమే కొండంత అండగా సంక్షేమ రాష్ట్రంగా తెలంగాణను తీర్చిదిద్దుతున్నామని సవినయంగా తెలియజేస్తున్నాను.

(ప్రజ్ఞాపరి బెంచీల నుండి జైతెలంగాణ అంటూ హర్షధ్వనాలు చేశారు.)

MR.SPEAKER:- Now Adjournment
Motions...

సభా కార్యక్రమము

వాయిదా తీర్మానాల అనుమతి గురించి

1. శ్రీ జి.కిషన్ రెడ్డి గారు, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగాల భర్తీ గురించి చర్చించాలని కోరుతూ ఇచ్చిన వాయిదా ప్రతిపాదన తిరస్కరించడమైనది.
2. శ్రీ ఎన్. వెంకట వీరయ్య గారు మరియు ఇతర సభ్యులు ఇటీవల కురిసిన అకాల వర్షానికి పంటలు, నష్టపోయిన రైతాంగానికి ఋణాల రీ-షెడ్యూల్ వల్ల ఋణ మాఫీ కాని రైతాంగానికి పథకాల ఇప్పించాలని కోరుతూ ఇచ్చిన వాయిదా ప్రతిపాదన తిరస్కరించడమైనది.
3. శ్రీ సున్నం రాజయ్య గారు, పాత పోడు సాగుదారులైన గిరిజన రైతాంగానికి ఎకరానికి 8వేల రూపాయల పంట ఋణాన్ని వర్తింప చేయాలని కోరుతూ ఇచ్చిన వాయిదా ప్రతిపాదన తిరస్కరించడమైనది.

The paper is deemed to have been laid on the Table of the House.

సభా సమక్షంలో పెట్టబడిన పత్రాలు

“ A Copy of the 96th Annual Report & Accounts of the Singareni Collieries Company Limited for the year 2016-2017 as required under Section 394 of the Companies Act, 2013.”

జీరో అవర్

శ్రీ రవీంద్ర కుమార్ రమావత్ (దేవరకొండ):- అధ్యక్షా, మొన్నటి రోజు 17వ తేదీన దేవరకొండ నియోజక వర్గంలోని,

కొండుమల్లేపల్లి మండలం, పెళ్లిపాకల గ్రామ పంచాయతీ పరిధిలోని గుడి తండాలో ఒక దురదృష్టకరమైన సంఘటన చోటు చేసుకుంది. ఒంటిపూట బడులు ఉండడంతో, బడికి వెళ్లి వచ్చిన ఐదుగురు విద్యార్థులు తెలిసీ తెలియని వయస్సులో ఉన్నారు. ఆ పిల్లలు తండాలో ఆడుకుంటూ, రిజర్వాయరులో ఈతకొని వెళ్లి నీట మునిగి చనిపోవడం జరిగింది. వారంతా చాలా పేద కుటుంబాలకు, గిరిజన తాండాలకు సంబంధించిన వారు. ఆ ఐదుగురు తల్లిదండ్రులకు సంబంధించిన భూములన్నీ ఆ రిజర్వాయరులో పోయాయి. వారంతా వ్యవసాయ కూలీలుగా బ్రతుకుతూ ఉన్నారు. చెరువుల్లో మత్స్యకారులుగా, సభ్యులుగా ఉండి జీవనాన్ని గడుపుతున్న ఆ పేద గిరిజన కుటుంబాలకు సంబంధించిన ఐదుగురు, మరణించడం జరిగింది. నిన్నటి ఉగాది పండుగ రోజున ప్రభుత్వానుపత్రి దగ్గర పిల్లల శవాలతో వారి యొక్క తల్లిదండ్రుల రోదనలు మిన్నంటాయి. మేము కూడా అక్కడికి వెళ్లాము. వాళ్లను చూస్తే చాలా బాధ అనిపించింది. ఆ ఐదుగురు పిల్లలు రిజర్వాయరులో చనిపోవడం వలన వారి వంశం లేకపోవడం జరిగింది. చనిపోయిన ఐదుగురి కుటుంబాల్లోని ఒక్కొక్క కుటుంబానికి ఐదు లక్షల రూపాయలు ఆర్థిక సహాయాన్ని ప్రభుత్వం మానవతా దృక్పథంతో, మానవీయ కోణంలో ఆలోచించి అందజేయాలి. అదే విధంగా అక్కడ కాంబ్రాక్టు నిర్లక్ష్యం కూడా ఉంది. రిజర్వాయరు తాలూకా పనులు జరపకుండా ఆపివేయడం వలన, అక్కడి వారు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. కాంబ్రాక్టు మీద కూడా తగిన చర్యలు తీసుకోవాలి. చనిపోయిన చిన్నారుల కుటుంబాలను మానవీయ కోణంలో ఆదుకోవాలని కోరుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. తారక రామారావు (పురపాలక శాఖ మంత్రి):-

అధ్యక్షా, గౌరవ పెద్దలు రవీంద్ర కుమార్ గారు చెప్పిన అంశాన్ని సంబంధిత మంత్రి గారికి నివేదించి తగిన చర్యలు తీసుకుంటాము.

جناب ممتاز احمد خان (Janab Mumtaz Ahmed Khan): جناب اسپیکر صاحب! میں آپ کے ذریعہ درج ذیل بلدی نظم و ضبط و شہری ترقی سے یہ کہنا چاہتا ہوں کہ box drains اور گندے نالے ہیں، ان کے کاموں کے سلسلہ میں گندہ کڑا ایک طریقہ کار کا اعلیٰ کیا ہے۔ جب آٹھ سو پینس گورنمنٹ تھی تو اس وقت ایک سی او کا نمبر 2A-B/94 جس میں چار سال کے لئے کنٹرولڈ انس Income tax turnover کا معیار مقرر کیا تھا۔ اس کے ساتھ ساتھ کام ہے، اس کا پتہ کنٹریکٹ بھی دیا جاتا ہے۔ Previous government نے چیک اس اکاؤنٹ سے زیادہ کے کاموں کے لئے یہ process رکھا تھا، لیکن حالیہ گورنمنٹ نے چیک اس اکاؤنٹ سے کم کے کاموں کے لئے بھی بینک ڈرافٹ ضروری کر دیا جس کی وجہ سے بہت تکلیف ہو رہی ہے۔ نتیجہ یہی باقوت پورہ constituency میں box drains اور گندے نالوں کے کام ہیں، اور کاروان constituency میں بھی بہت سارے box drains ہیں جو pending ہو رہے ہیں۔ اگرچہ گندہ کڑا کوئی نقصان نہ پہنچاتا ہے، لیکن یہ بھی ہے کہ گندے نالے ہیں جن میں وہ سے مقامی لوگوں کو کافی تکلیف ہو رہی ہے۔ میں آپ کے ذریعہ منسٹر صاحب سے گزارش کروں گا کہ آپ کم از کم سی او واپس لے کر Desilting کا کام لے، دو سیکلے ایک سال کے لئے رکھا گیا تھا، لیکن اب اس کو پورا کرنا چار سال تک کر دیا گیا ہے۔ اگر کوئی کنٹرولڈ انس desilting کا کام لے گا تو پانچ سال تک مسلسل desilting کرتے رہتا ہے۔ یہ بہت ہی مشکل کام ہے۔ میری آپ کے ذریعہ منسٹر صاحب سے گزارش ہے کہ چونکہ یہ کام برسوں سے pending ہو چکے ہیں، ان میں کچھ نہ amendment کریں تو یہی ہو جاتی ہوگی۔ شکریہ۔

శ్రీ కె. తారక రామారావు :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు ముంతాజ్ ఖాన్ గారు చెప్పిన ముఖ్యమైన సమస్య మురికి నాలాకు సంబంధించింది. అందులో కొంత అనంపూర్ణంగా మిగిలిపోయిన పనుల గురించి చెప్పారు. తప్పకుండా పరిశీలించి తగిన చర్యలు తీసుకుంటాము.

11.10 శ్రీ పువ్వాడ అజయ్ కుమార్ :- అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం, తెలంగాణలోని బ్రాహ్మణ పరిషత్తు ద్వారా పేద బ్రాహ్మణుల్ని ఆర్థికంగా ఆదుకోవాలన్న ఉద్దేశ్యంతో, గత సంవత్సరం వంద కోట్ల రూపాయల నిధులు కేటాయించింది. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా వున్న అనేక మంది పేద బ్రాహ్మణులు 75 శాతం సబ్సిడీతో చిన్న వ్యాపారాలు చేసుకుంటున్న వారైనా వివేకానంద పథకం ద్వారా విదేశీ విద్యకి ఎంపికైన అనేక మంది విద్యార్థులు మంజూరైన తేఖెలతో ఆర్థిక సహాయం కోసం ఎదురు చూస్తున్నారు. బ్రాహ్మణ పరిషత్తు పాలక వర్గం ఆర్థిక సహాయం అందజేయడంలో కొంత నిలబడేందుని క్షేత్ర స్థాయి నుంచి మాకు రెప్రజంటేషన్స్ వస్తున్నాయి. కనుక పరిషత్తు ద్వారా ఎంపికైన విద్యార్థులకు ఆర్థిక సహాయం వెంటనే విడుదల చేయాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ.ఇంద్రకరణ్ రెడ్డి (దేవాదాయ శాఖ మంత్రి) :- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు తెలిపిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను. తప్పకుండా పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ ఎన్.వి.ఎస్.ఎస్.ప్రభాకర్ (ఉప్పల్) :- అధ్యక్షా, విద్యా శాఖకు సంబంధించిన ప్రశ్న ఇది. ప్రస్తుతం ఇంటర్మీడియట్ పరీక్షా పత్రాల మూల్యాంకనం జరుగుతున్నది. దీనికి సంబంధించి సంస్కృత, అరబిక్, ఫ్రెంచ్ భాషల లెక్చరర్లు పరీక్ష మూల్యాంకనాలకు వెళ్లకుండా బహిష్కరించారు. ఒకవైపు ప్రభుత్వం ఆప్షనల్ భాషలకు సంబంధించి కొత్త కొత్త నిర్ణయాలు తీసుకుంటున్నది. అయినప్పటికీ సంస్కృతం, అరబిక్, ఫ్రెంచ్ భాషల్ని ప్రభుత్వం ఆప్షనల్ భాషల నుంచి తీసివేస్తారనే అభిప్రాయంతో వారు సమ్మె చేస్తున్న విషయాన్ని మీ ద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి తెస్తున్నాను. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పేద సంస్కృత యూనివర్సిటీని ప్రారంభించడం జరుగుతుందన్నారు. సంస్కృత భాషకు ప్రోత్సాహం ఇచ్చేందుకు సంస్కృతానికి సంబంధించిన విషయాల్లో దేవాదాయ మరియు విద్యాశాఖల సమన్వయంతో ఇంటర్మీడియట్ నుంచి విద్యార్థులు విధిగా స్పాకన్ సంస్కృతం చదివేటట్లు మరియు ఇతరత్రా పోస్టుల్ని భర్తీ చేసే విధంగా చూడండి. సంస్కృత భాషను బోధించే అధ్యాపకులకు ఉద్యోగావకాశాలు కల్పిస్తామని, ప్రభుత్వం గతంలో ప్రకటించిన విషయాన్ని మీ ద్వారా ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను. ఆప్షనల్ భాషలకు సంబంధించి ప్రభుత్వం సరళతరంగా వుండాలని, మూడు భాషల్ని ప్రత్యేకంగా

పరిరక్షించి పోషించడానికి, ఉపాధ్యాయుల్ని కాపాడేందుకు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి.హరీష్ రావు :- అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు తెలిపిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకున్నాము. వ్రాతపూర్వకంగా సమాధానం పంపించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎర్రబెల్లి దయాకర్ రావు (పాలకుర్తి) :- అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కనీవినీ ఎరుగని విధంగా 24 గంటల విద్యుత్ ను రైతులకు అందించినందుకు ప్రత్యేకంగా ముఖ్యమంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. గత ప్రభుత్వ హయాంలో విద్యుత్ విషయంలో ఫేరమైన పరిస్థితుల వల్ల రైతులు చాలా ఇబ్బందులు పడేవారు, వేసిన పంటలు ఎండిపోయేవి. తెలంగాణ ప్రభుత్వ మేనిఫెస్టోలో పెట్టిన విధంగా హామీని నిలబెట్టుకున్నారు. రైతులు 12 గంటలు విద్యుత్ కావాలని కోరుతున్నారు. పాలకుర్తి నియోజక వర్గంలో మొత్తం బోర్లు ఎండిపోయాయి. హరీష్ రావు గారు గ్రామ పంచాయతీల్లో, మండలాల్లో తీర్మానాలు తీసుకువస్తే, 12 గంటలు విద్యుత్ ని ఇస్తామన్నారు. కనుక మా నియోజక వర్గానికైనా 12 గంటలు విద్యుత్ ను ఇచ్చే విధంగా ప్రయత్నించాలని మంత్రి గారిని మీ ద్వారా కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి.హరీష్ రావు :- అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు తెలిపిన అంశాన్ని అర్థం చేసుకున్నాను. ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకువెళ్లి నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

(ఈ సందర్భంలో కొంతమంది టి.ఆర్.ఎస్. పార్టీ సభ్యులు తీర్మానం చేయాలని స్పీకర్ గారిని కోరారు.)

MR. SPEAKER :- It is noticed, noted and recorded. తప్పకుండా నేను కూడా నా బాధ్యతగా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి దృష్టికి తీసుకువస్తాను. మీ అభిప్రాయంతో నేను కూడా ఏకీభవిస్తున్నాను.

శ్రీ సండ్ర వెంకట వీరయ్య :- అధ్యక్షా, దేశంలో 2008 వ సంవత్సరం మార్చిలో ఫార్మా కోస్టిల్ ఆఫ్ ఇండియా అనుమతి ద్వారా ఫార్మా-డి విద్యా కోర్సును ప్రవేశ పెట్టారు. గత రెండు, మూడు నెలలు నుంచి మన రాష్ట్రంలో ఫార్మా-డి విద్యార్థుల గుర్తింపు కోసం, అదేవిధంగా ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల్లో ఉద్యోగాల కోసం రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఆందోళన చేయడం జరుగుతున్నది. 2008 వ సంవత్సరం నుంచి ప్రారంభించిన ఈ కోర్సులో ఇప్పటి వరకు నాలుగు బ్యాచ్ లో 12 వేల మంది విద్యార్థులు, 5 సంవత్సరాలు శిక్షణ తీసుకున్నారు. విద్యార్థుల తల్లిదండ్రులు దాదాపు విద్యార్థుల కోర్సు కోసం 20 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేయడం జరిగింది. ఫార్మా-డి చదివిన విద్యార్థులకు కేరళ, మహారాష్ట్ర రాష్ట్రాల్లో ఉద్యోగాలు కల్పిస్తున్నాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వం 2015 లో ఫార్మా ప్రాక్టీస్ రెగ్యులరైజేషన్ పేరుతో

రూపొందించిన చట్టాన్ని, కేరళ, ఛత్తీస్ఘడ్ రాష్ట్రాలు మాత్రమే ఆమోదించడం జరిగింది. తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఫార్మా-డివిద్యార్థుల ఉద్యోగాల అవకాశాలపై 2015లో ఒక త్రిసభ్య కమిటీని వేసినప్పటికీ, ఇప్పటి వరకు ఒక్క సమావేశం కూడా ఏర్పాటు చేయలేదు. కనుక రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ఫార్మా-డి చదువుతున్న విద్యార్థులు పెద్ద ఎత్తున ఆందోళనకు గురౌతున్నారు. కనుక మంత్రి గారు ఈ విషయంలో స్పష్టమైన హామీని ఇచ్చి, వారి సేవలను తీసుకునేందుకు ముందుకు రావాలని కోరుతున్నాను.

డా. సి.లక్ష్మారెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు తెలిపిన ఫార్మా-డి అంశం గురించి 2008వ సంవత్సరంలో మంజూరు చేసిన కళాశాలకు పోస్టులు లేవు. కమిటీ వేసిన తరువాత ఫార్మా-డి వారితో మాట్లాడడం జరిగింది. త్వరలోనే అవసరమైన సదుపాయాలు కల్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ దుర్గం చిన్నయ్య (బెల్లంపల్లి):- అధ్యక్షా, కళ్యాణలక్ష్మీ షాదీముబారక్ పథకాలకు రూ.75వేల నుంచి రూ.ఒక లక్ష, 116కు పెంచినందుకు ముఖ్యమంత్రి గారికి పేద బడుగు బలహీన వర్గాల ఆడ బిడ్డల పక్షాన మీ ద్వారా ముఖ్యమంత్రి గారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. గ్రామాల్లో వున్న ఆర్.ఎమ్.సి.పి.ఎమ్.సి డాక్టర్లకు 2009లో అప్పటి ప్రభుత్వం జీ.ఓ.నెం.1273 ప్రకారం శిక్షణ ఇచ్చి సర్టిఫికేట్లు అందివ్వాలని ప్రయత్నించినప్పటికీ, ఆ విధంగా జరగకుండా మధ్యలో ఆగిపోయింది. ప్రతి నియోజక వర్గంలోని గ్రామాల్లో వున్న 400 నుంచి 500 మంది ఆర్.ఎమ్.సి.పి.ఎమ్.సి డాక్టర్లకు శిక్షణను ఇచ్చి సర్టిఫికేట్లు ఇవ్వాలని కోరుతున్నారు. ఆర్.ఎమ్.సి.పి.ఎమ్.సి డాక్టర్లకు జీ.ఓ.నెం.428 ప్రకారం పరీక్షలను నిర్వహించి దయచేసి సర్టిఫికేట్లు ఇప్పించాలని మీ ద్వారా మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను.

డా. సి. లక్ష్మారెడ్డి:- అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు తెలిపిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను. తగు చర్యలు తీసుకోవడం జరుగుతుంది.

11.20 ఉ. శ్రీ సున్నం రాజయ్య:- అధ్యక్షా, ఇది చాలా ముఖ్యమైన అంశం. మా భద్రాచలం నియోజకవర్గంలో మంచి నీటి ఎద్దడి చాలా తీవ్రంగా ఉన్నది. భద్రాచలం పట్టణాన్ని మిషన్ భగీరథ క్రింద చేరుస్తామని ఆనాడు గౌరవ మంత్రి కేటిఆర్ గారు హామీ ఇచ్చారు. కానీ, ఇప్పుడు మా దగ్గర తాగునీటి సమస్య చాలా తీవ్రంగా ఉన్నది. ఎందుకంటే ఎండాకాలం వచ్చింది, ఈ కాలంలో ఎక్కడ కూడా తాగునీరు అందే పరిస్థితి లేదు. రెండు రోజులకు ఒకసారి నీళ్లు ఇచ్చే పరిస్థితి ఉన్నందున పబ్లిక్ హెల్త్ నుంచి నేరుగా మిషన్ భగీరథలో చేర్చాల్సిన అవసరం ఉంది. 70వేల జనాభా ఉన్నటువంటి భద్రాచలం పట్టణ ప్రజలకు చాలా ఇబ్బంది అవుతున్నందున వెంటనే

మిషన్ భగీరథలో చేర్చాలి. మా దగ్గర గోదావరి ఉన్నప్పటికీ త్రాగునీరు కొనుక్కుని తాగే పరిస్థితి ఉన్నది. ఎండాకాలంలో మంచినీళ్లు సక్రమంగా ఇవ్వాలన్న అవసరం ఉన్నది. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని గిరిజన గ్రామాల్లో తీవ్రమైన నీటి ఎద్దడి ఉన్నది. ఎందుకంటే తమరి జిల్లా భూపాలవల్లి వెంకటాపురం మండలంలో లోతట్టు ప్రాంతాల్లోనుంటే తిప్పాపురం, సీతాపురం గ్రామాల్లో అసలు మంచి నీళ్లు వచ్చే పరిస్థితి లేదు. ఈ పథకం అమలు కావాలంటే ఆరు నెలల సమయం పడుతుంది కాబట్టి, తక్షణం గిరిజన గ్రామాల్లో ట్రాన్స్ ఫోర్డ్ ద్వారా అయినా మంచి నీళ్లు అందించడం కోసం తక్షణ చర్యలు తీసుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె.తారకరామరావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ పెద్దలు సున్నం రాజయ్యగారు భద్రాచలం పట్టణంలో నీటి ఎద్దడి గురించి ప్రస్తావించిన విషయంలో తప్పకుండా తగిన చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ షకీల్ (బోధన్):- అధ్యక్షా, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తర్వాత గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు మరియు మార్కెటింగ్ శాఖామంత్రి హరీష్ రావు గారు రైతులు పండించిన ప్రతి పంటకు న్యాయం చేయాలన్న ఉద్దేశంతో శనగల కొనుగోలు కేంద్రాన్ని మొట్టమొదటిసారి ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. అది కూడా నా బోధన్ నియోజకవర్గంలో పెద్దఎత్తున రైతులు శనగ పంటను వేసుకుంటున్నారు. కాబట్టి, వారికి తగిన గిట్టుబాటు ధర ఇస్తున్నందుకు ప్రభుత్వానికి బోధన్ నియోజకవర్గ రైతుల తరపున ప్రత్యేక ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. మా నియోజకవర్గంలో చాలా మంది అయిదెకరాలు, పదిదెకరాలు కలిగిన పెద్ద రైతులు ఉన్నారు. ప్రభుత్వం కేవలం 10 క్వీంటాళ్లు మాత్రమే కొనుగోలు చేస్తున్నది. కాబట్టి, ఆవిధంగా కాకుండా ఎకరానికి 10 క్వీంటాళ్ల చొప్పున 5 ఎకరాలు ఉన్నా, 10 ఎకరాలు ఉన్నా కొనుగోలు చేసే విధంగా ఆదేశాలు ఇవ్వాలని మా రైతుల తరపున గౌరవ మంత్రి హరీష్ రావుగారికి నిజ్జప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ టి.హరీష్ రావు:- అధ్యక్షా, గౌరవ బోధన్ శాసనసభ్యులు షకీల్ అహ్మద్ గారు చెప్పినట్లుగా ముఖ్యంగా ప్రభుత్వ ఉద్దేశం కూడా రీసైకింగ్ జరగవద్దు, మధ్య దళారులు ఈ యొక్క లబ్ధి పొందవద్దు. మన పక్క రాష్ట్రాలైనటువంటి మహారాష్ట్ర, కర్ణాటకలో ఆయా ప్రభుత్వాల కొనుగోలు కేంద్రాలు సరిగ్గా నిర్వహించకపోవడం వల్ల ఆ రాష్ట్రాల నుంచి మన రాష్ట్రానికి ఎక్కువగా కందులు, శనగల సరుకు వస్తున్నది. తద్వారా మన రైతులకు లాభం జరగాల్సిన పథకం అందకుండా పోకూడదనే ఉద్దేశం తప్ప ఇందులో వేరే ఉద్దేశం లేదు. పక్క రాష్ట్రాల వాళ్లు మన రైతుల దగ్గర తక్కువ ధరకు కొనుగోలు చేసి ప్రభుత్వ సింబర్లలో ఎక్కువ ధరకు అమ్మే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

దీన్ని నిరోధించడం కోసమే పెట్టినటువంటి ఆలోచన తప్ప మరొకటి కాదు. షకీల్ అహ్మద్ గారు చెప్పినట్లుగా జన్మాయిన్ రైతు ఉంటే స్థానిక తహశీల్దారు, అగ్రికల్చరల్ ఆఫీసర్ సర్టిఫికేషన్ తో తెచ్చుకున్నట్లయితే తప్పకుండా ఆ రైతులకు కూడా మేలుచేసే విధంగా అవసరమైన చర్యలు తీసుకుంటాము. ఈ రోజే సభ్యులు షకీల్ గారిని, మా మార్కెటింగ్ శాఖ అధికారిని పిలిచి సమావేశం ఏర్పాటుచేసి వారు చెప్పినటువంటి సమస్య పరిష్కారం చేస్తాము.

جناب محترم جعفر حسین (Janab Jaffar Hussain): میرا جو مسئلہ ہے وہ تحصیل اور منڈل آفیس کے بارے میں ہے۔ آج سے تین دن پہلے MRO, Asifnagar 40:30 فرام نے حملہ کیا۔ وہاں پر پورے کاغذات بھی چیک کر کے اس واقعہ کو ایک سی ای آر میں support کر رہی ہے۔ میں آپ کے ذریعہ یہ کہنا چاہتا ہوں کہ آج MRO آفیس میں ٹائمن مہارک سیم کے ٹکس، ٹائلس، آئرن اسٹینڈ کے ٹکس اور ان کے ٹکس وغیرہ ہیں جس واقعہ کے بارے میں ان لوگوں نے کچھ نہیں کیا، ٹکس آفیس کے پاس باکرہ دیا گیا۔ مجھے بھی یہ message ملا کہ وہ لوگ آج بھی کام نہیں کر رہے ہیں اور جا کر ٹکس آفیس میں بیٹھے ہوئے ہیں۔ تو میں آپ کے ذریعہ حکومت سے یہ کہنا چاہتا ہوں کہ تحصیل آفیس بتا رہی ہے کہ ہم کو کیا ہے۔ تمام تحصیلداروں کو اور تحصیل آفیس کو بھی protection دینا چاہیے۔ آج حکومت کے تمام ٹکس تحصیلدار آفیس کے ذریعہ چلائے جا رہے ہیں۔ تو میں آپ کے ذریعہ حکومت سے یہ مطالبہ کرتا ہوں کہ وہاں میں کوئی بھی سی ای آر نہیں کیا، وہاں کوئی نہیں لگا جاتا۔

Thank you so much Sir..

جناب محمد محمود علی (Janab Mohammed Mahmood Ali): مسئلہ صاحب! میرا مسئلہ یہ ہے کہ اس پرائیکشن کیا جائے گا۔

శ్రీ బానోత్ మదన్ లాల్:- అధ్యక్షా, ఈ సంవత్సరం రబీ సీజన్ లో నీటి ఎద్దడి మూలంగా మెట్టపైర్లు వేసుకోవాలని ప్రభుత్వం ఆదేశించిన విధంగా మా ప్రాంతంలో మక్క పంట ఎక్కువగా వేసుకోవడం జరిగింది. మక్కలు వేసుకున్న రైతులందరూ కూడా ఎక్కడ లేదు పడిపోతుందో అనే భయాందోళనల్లో ఉన్నారు. కాబట్టి గౌరవ మార్కెటింగ్ శాఖామూల్యులను కోరేదేమంటే, మా దగ్గర వైరా, కొనుగెళ్ల మండలాల్లో మక్కల కొనుగోలు కేంద్రాలు ఏర్పాటు చేయాల్సిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. హరీష్ రావు:- గౌరవ శాసనసభ్యులు మదన్ లాల్ గారు చెప్పిన విషయాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను.

శ్రీ చింతల రామచంద్రారెడ్డి (ఖైరతాబాద్):- అధ్యక్షా, నా నియోజకవర్గంలో 9వేల మంది విద్యార్థులు ప్రభుత్వ పాఠశాలలో చదువుతున్నారు. రెండు డిగ్రీ కళాశాలలు ఉన్నప్పటికీ జూనియర్ కళాశాల నా నియోజకవర్గంలో లేదు. దయచేసి వెంటనే ఖైరతాబాద్ నియోజకవర్గంలో ఒక జూనియర్ కళాశాలను ఏర్పాటు చేయడానికి ఎర్రమంజిల్, జూబ్లీ హిల్స్ వంటి చోట్ల ప్రభుత్వ స్థలాలు ఖాళీగా ఉన్నాయి. వెంటనే మూడేకరాల స్థలం కేటాయించి, జూనియర్

కళాశాలను ఏర్పాటు చేయాలని మీ ద్వారా విద్యా శాఖామూల్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ మహమూద్ అలీ (ఉప ముఖ్యమంత్రి (రెవిన్యూ):- అధ్యక్షా, గౌరవసభ్యులు రామచంద్రారెడ్డి గారు చెప్పిన అంశాన్ని నోట్ చేశాను. సంబంధిత మంత్రిగారికి తెలియజేస్తాను.

శ్రీ బీగాల గణేష్ (నిజామాబాద్ - అర్బన్):- అధ్యక్షా, ఇది మున్సిపల్, ఇరిగేషన్ శాఖా మంత్రిగారికి సంబంధించిన అంశం. మూసీనది ఏ విధంగా అయితే హైదరాబాద్ నగరం నుంచి ప్రవహిస్తున్నదో అదే విధంగా నిజామాబాద్ నగరంలో పూలాన్ వాగు ప్రవహిస్తోంది. సిటీ పెరగడం వల్ల దాదాపు ఆ నది ఊరు మధ్యలోకి వచ్చేసింది. రియల్ టౌన్ అంతా కబ్జాలకు గురవుతున్నది. మిషన్ కాకతీయలో భాగంగా తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి చాలా గ్రామీణ ప్రాంతాల్లోని చెరువులన్నింటిని డీసిల్టేషన్ చేస్తున్నారు. నిజామాబాద్ పట్టణంలో మాకు చెరువులు లేవు కాబట్టి ఆ స్కీమ్ క్రిందనే రిసిల్టేషన్ చేసినట్లయితే బాగుంటుంది. మున్సిపల్ శాఖామంత్రిగారికి మా విన్నవమేమంటే, పర్మినెంట్ వాల్ కట్టిస్తే అన్యాయం కాకుండా ఉంటుందని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

శ్రీ టి. హరీష్ రావు:- గౌరవ శాసనసభ్యులు బీగాల గణేష్ గారు చెప్పింది నోట్ చేసుకున్నాము.

శ్రీ ఆర్. క్రిష్ణయ్య (ఎల్.బి.నగర్):- అధ్యక్షా, గ్రామ పంచాయతీలో పనిచేస్తున్నటువంటి దాదాపు 8,695 మందిలో 40వేల మంది కమూటీలు, స్వీపర్లు, కార్ బార్లు, బిల్ కలెక్టర్లు, పంపు ఆపరేటర్లు, ఎలక్ట్రిషియన్లు, పారిశుధ్య సిబ్బంది చాలా రోజులుగా పనిచేస్తున్నారు. వీళ్లకు కనీస వేతనాన్ని ఇవ్వడం లేదు. ప్రభుత్వం అనేక వర్గాల యొక్క జీతాలను పెంచింది. ప్రభుత్వ శాఖలలో అటెండర్లుకు, స్వీపర్లకు జీతాలు పెంచారు. వీళ్ల యొక్క జీతాలు పెంచనందువల్ల వాళ్లు చాలా అసంతృప్తితో ఉన్నారు. వాళ్ల కుటుంబాలను పోషించడం కూడా ఇబ్బందిగా ఉన్నది. కాబట్టి వీళ్లందరికీ ప్రభుత్వ జి.ఓ. ప్రకారం కనీస వేతనం రూ.12,500, రూ.15,000లు, పోస్టుల యొక్క స్టేటస్ ను బట్టి పెంచాలని, సినియారిటీని బట్టి వీళ్లందరినీ రెగ్యులరైజ్ చేస్తూ విద్యార్హతలను బట్టి కూడా ప్రమోట్ చేయాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ మహమ్మద్ మహమూద్ అలీ:- అధ్యక్షా, క్రిష్ణయ్య గారు చెప్పిన అంశాన్ని నోట్ చేసుకున్నాను. సంబంధిత మంత్రిగారికి తెలియజేస్తాను.

శ్రీ బాజిరెడ్డి గోవర్ధన్ (నిజామాబాద్ - రూరల్):- అధ్యక్షా, బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టడానికి రెండు రోజుల ముందు నేను ఈ విషయం గురించి మాట్లాడడం జరిగింది. ఇది గౌరవనీయులు కేటీఆర్ గారి శాఖకు సంబంధించిన అంశం. ఎన్ ఆర్ ఐ సెల్ కు

రూ.100 కోట్లు కేటాయించినట్లు పేపర్లో వచ్చింది. కానీ, అక్కడ క్లారిటీ లేదు. చాలా మంది ఎన్ఆర్ఐలు, గల్ఫ్ లో పని చేస్తున్నవాళ్లు చాలా ఆశతో ఉన్నందున ఈ విషయమై క్లారిటీ ఇస్తే బాగుంటుంది. ఎందుకంటే, వేలాది, లక్షలాది మంది కార్మికులు మన తెలంగాణ ప్రాంతం వాళ్లు అక్కడ బ్రతుకుతున్నారు. కాబట్టి దయచేసి ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం క్లారిటీ ఇస్తే బాగుంటుందని కోరుతున్నాను.

11.30 శ్రీ కె. తారక రామారావు :- అధ్యక్షా, గౌరవ ఆర్థిక ఉ. శాఖ మంత్రిగారు బడ్జెట్ ను ప్రవేశపెట్టే ముందే బాజెరెడ్డి గోవర్ధన్ గారు ఈ అంశాన్ని జీరో అవర్ లో లేవనెత్తడం జరిగింది. వారి విజ్ఞప్తి మేరకు ప్రవాస తెలంగాణీయులు గల్ఫ్ ప్రాంతంలో లక్షలాది మంది ఉన్నారు. ముఖ్యంగా నిజామాబాద్, మెదక్, కరీంనగర్, ఆదిలాబాద్, ఉత్తర తెలంగాణ జిల్లాల నుండి ఎక్కువగా ఉన్నారు. వారి విజ్ఞప్తి మేరకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు, ఆర్థికశాఖా మంత్రిగారు ప్రవాస తెలంగాణీయుల సంక్షేమం గురించి వంద కోట్ల రూపాయలను కేటాయించడం జరిగింది. ఈ డబ్బులను గల్ఫ్ లో చనిపోయిన వారి గురించి మరియు ఇతర సమస్యలకు సంబంధించి ఏ రకంగా ఖర్చు పెట్టాలనే విషయంలో త్వరలోనే గౌరవ ఆర్థిక మంత్రిగారు, నేను, ఆ యా ప్రాంతాలకి సంబంధించిన మంత్రులందరం సమావేశమై, విధి విధానాలను రూపొందించి నభముందు పెడతామని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. ఆర్థిక శాఖా మంత్రిగారు బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టే ముందు కూడా ఈ అంశాన్ని గౌరవ సభ్యులు లేవనెత్తినందుకు వారికి ప్రత్యేకంగా మరొకసారి తమరి ద్వారా ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను.

MR.SPEAKER:- The House is adjourned for Tea-break for 15 minutes.

(The House then adjourned at 11-31 a.m. for Tea-break)

11.50 ఉ. (The House re-assembled at 11-54 A.M. of the Clock of the House and the Hon'ble Speaker was in the Chair)

MR.SPEAKER:- Please resume your seats. There is an Announcement.

ప్రకటన

కోత తీర్మానాల స్వీకరణ గురించి

I am to announce to the House that Cut Motions to the Demands for Grants for Budget-2018-19 will be received upto 3-00 p.m. tomorrow i.e. 20-03-2018.

Now, General Discussion on Annual Financial Statement (Budget) for 2018-2019.

2018-2019 సం.పు వార్షిక ఆదాయ-వ్యయ పట్టిక (బడ్జెటు) పై - సాధారణ చర్చ (మొదటి రోజు)

SRI AKBARUDDIN OWAISI :- Hon'ble Speaker Sir, I take this opportunity to speak on the Telangana State Budget for the financial year 2018-19. I congratulate the Hon'ble Finance Minister, Sri Eatala Rajender Sahab for presenting the Budget for 2018-2019 with a record projected expenditure of Rs.1,74,454 Crores.

It is indeed a matter of satisfaction that the Hon'ble Finance Minister has presented a tax-free, revenue surplus Budget for the fifth time, since the formation of Telangana State. The total Budgetary outlay of Rs.1,74,454 cores includes revenue expenditure estimated at Rs.1,25,455 Crores, capital outlay of Rs.33,369 Crores, loans and advances of Rs.9,036 Crores and capital disbursements of Rs.6,594 Crores. The capital expenditure works out to 19 percent of the total projected expenditure. This is substantially higher when compared to other States.

As the Hon'ble Finance Minister has rightly pointed out, the new State of Telangana, formed amidst adverse conditions, uncertainties, doubts and challenges, rose to a level of becoming a role model for the entire Country in many aspects in the last four years.

Hon'ble Speaker Sir, it is a matter of pride that Telangana achieved a double-digital growth in contrast to the national trend, despite the adverse short term to medium term impact of demonetization and the teething problems following the introduction of Goods and Services Tax (GST).

The State's own revenue receipts for 2018-19 are proposed at Rs.73,752 Crores, up by 20% over the revised Budget estimates of 2017-18. Transfers from the Central Government are estimated at Rs.29,042 Crores, a marginal increase over 2017-18 financial year. The State revenue is expected to touch Rs.73,752 Crores in the next financial year, but huge fiscal deficit of Rs.29,077 Crores resulting in rising public debt ringings alarm bells.

Before I go into the specifics of the State Budget, I would like to point out the Central Government has been reluctant to extend a helping hand and transfer the required funds to the new State of Telangana. The State Government has been projecting huge Central grants and financial transfers in its Budget every year only to realize

(బడ్జెటు) పై - సాధారణ చర్చ (మొదటి రోజు).

that not even half the amount was being realized in the end.

Hon'ble Speaker Sir, in the last four financial years, 2014-15 to 2017-18, the Telangana Government estimated Rs.1,29,069 Crores towards Central grants and share of Central taxes in the State Budgets, but got only Rs. 84,560 Crores. If I am wrong I may be corrected. This works out to only 66 per cent of the estimated inflow of Central funds by way of grants and share of taxes.

While the Central share of taxes is projected as per the 14th Finance Commission recommendations, there is a huge shortfall in the Central grants-in-aid. For the four year period, the State Budget had estimated the Central grants-in-aid totaling Rs.75,536 Crores, but got only Rs.33,124 Crores. This works out to only 44 per cent of the estimated amount.

After formation of Telangana State in June, 2014, the State Government presented its first Budget in November, 2014, where it estimated Central grants of Rs.27,721 Crores, but actually realized only Rs.7,118 Crores.

Again, if we see in 2015-16 Budget, the State projected Central grants was Rs.12,400 Crores, but received was only Rs.9,394 Crores. In 2016-17, the estimated inflow was Rs.14,557 Crores, but actual realization was Rs.9,752 Crores. In 2017-18, as against the estimate of Rs.26,857 Crores, the State got only Rs.6,860 Crores, till the end of January 2018. Where is it ? When we are presenting one thing and we are getting another thing this needs to be answered.

Hon'ble Speaker Sir, basing on the projections from the Union Budget for 2018-19 presented in Parliament on 1st February, the Telangana Government has estimated Rs.29,042 Crores as Central grants and Rs.19,207 Crores as share of Central taxes, totaling Rs.48,251 Crores in the financial year 2018-19.

12.00 | But going by the previous track record, the
మ. | State is unlikely to get such a bonanza from
the Central Government and it would have to mobilize its own resources to bridge the shortfall in Central transfers. So, what is the planning of the State Government. It needs to be spelt out, Sir!

Sir, I would not be wrong to say that the Central Government, under the BJP-led NDA Government of Prime Minister Narendra Modi, has been meting

out step-fatherly treatment both to Telangana and the residuary State of Andhra Pradesh totally disregarding the commitments made to both the States in the Andhra Pradesh State Reorganization Act, 2014.

Our Hon'ble Chief Minister, K. Chandrasekhar Rao sahab has met the Prime Minister, Union Finance Minister Arun Jaitley and other Union Ministers umpteen times demanding a fair share for the State in Central transfers, including centrally sponsored schemes, but the response has been negative. Mr. Chandrababu Naidu sahab met the Prime Minister as many as 29 times demanding Special Category Status for Andhra Pradesh but without success.

The NDA Government is turning a deaf ear to the pleas made by the Telangana Government for declaring Kaleshwaram Project as a national project on the lines of Polavaram Project in neighboring Andhra Pradesh and for financial assistance for Mission Bhagiratha, Mission Kakatiya and Kaleshwaram project from the Union Budget.

Hon'ble Speaker Sir, we cannot afford to delay these projects by relying on elusive Central grants. The track record of four years shows that the Centre has least concern for Telangana. Prime Minister Narendra Modi himself inaugurated Mission Bhagiratha, praised it and asked all the States to emulate it, but he was not willing to grant a single rupee despite Niti Aayog recommending Rs. 19,000 crores two years ago. Same is the case with Mission Kakatiya and Kaleshwaram projects. These three projects are the flagship programmes of TRS Government and the State is keen to complete them before 2019 polls, irrespective of Central grants.

The NDA Government is unable to fulfill the commitments made to Telangana in the AP Reorganization Act 2014 for setting up All India Institute of Medical Sciences (AIIMS) establishing Bayyaram steel plant and setting up Horticulture University and Tribal University.

Sir, I don't share the optimism of Finance Minister Eatala Rajender Sahab that the State would get Central non-plan grants amounting to Rs. 18,770 crores and Central plan grants amounting to Rs.10,271 crores in the next financial year. Similarly, the estimates of share of Central taxes at Rs.19,207 crores for 2018-19 seem to be on the higher side.

Hon'ble Speaker Sir, as the Central Government is reluctant to provide the requisite quantum of funds to the State, The Telangana Government has no choice but to go in for higher quantum of borrowings to partly meet the shortfall in the Central transfers. Consequently, the total debts of the State Government in the next year are estimated to surpass its overall Budget estimates.

While the total Budgeted expenditure is estimated at Rs.1,74,454 crores, the estimated debt is Rs. 1,80,239 crores during 2018-19. Besides this, the outstanding State Government guarantees of Rs. 41,539 crores in 2017-18 are expected to rise sharply during 2018-19. When we got the State of Telangana, we inherited a loan of Rs.61,710 crores and again in 2014-15, the Telangana Government took a loan of Rs.22,136 crores. The total loan amount has become Rs. 83,846 crores. Again, in the year 2015-16, the State of Telangana took a loan of Rs 9,269 crores and in the year 2016-17, the State of Telangana took another loan of Rs.34,714 crores and again in 2017-18 the State of Telangana took a loan of Rs. 23,304 crores. Now, again in the year 2018-19 the loan was for Rs. 29,105 crores. Thus the total loan was amounting to Rs.1,80,238 crores. This does not include Rs.41,539 crores of guarantees which have been given by the Government. While the Government is going for huge loans to meet its requirements, loan repayment and interest payment have become a growing burden on it. In 2018-19, the State has estimated the interest payment and debt repayment at Rs. 11,791 crores or almost Rs. 1,000 crores a month.

To avoid this problem of immediate repayment, the Government is raising money from the open market with a tenure of 20 years. Normally, States issue bonds for a 10 year period. But recently, the State has issued bonds for 20 year period. The tremendous response to 20 year bonds issued by the State Government indicates the high credibility and reputation of Telangana in the Country.

The main objective of debt management in the State is to ensure that financing of the Budget and refinancing of debt is done at the lowest possible cost on medium to long term basis, all within the prudent limits of risk. Not only the State's debts, but its outstanding guarantees are also increasing.

Sir, I would like to come on record and say that the economic growth and financial help of the two Telugu States is noteworthy. With the presentation of the Budget for the year 2018-19 by two Telugu States this month, they surpassed all other States in the Country in the growth and size of the budget. The total budget estimates of Andhra Pradesh and Telangana put together touched Rs. 3.65 lakh crores in 2018-19. This is next to Uttar Pradesh and Maharashtra budget. Uttar Pradesh budget is estimated at Rs.4.28 lakh crore and Maharashtra budget is projected at Rs. 3.67 lakh crores. The total budget of Andhra Pradesh is Rs. 1.91 lakh crores and that of Telangana is Rs. 1.74 lakh crores in 2018-19.

Coming to the State's finances, I would like to point out that the Finance Minister sahab has projected revenue receipts at Rs. 1,30,957 crores and capital receipts at Rs. 43,507 crores. I think that both the figures are on the higher side. The GST collections are projected at Rs. 34,233 crores in 2018-19 as against Rs.16,837 crores in the current year (for 9 months since GST was introduced on 1st July 2017.). I don't know how the GST collections would shoot up from Rs. 1,871 crores a month this year to Rs. 2,853 crores a month in the next financial year. The Hon'ble Minister sahab needs to give an answer to this.

The Finance Minister sahab has estimated the receipts from VAT at Rs. 25,942 crores in 2018-19. After introduction of GST, VAT is levied only on few commodities. The VAT collections are from two sets of commodities – petroleum products and Indian made liquor. This shows the quantum of tax burden on the vehicle owners on the one hand and the tipplers on the other. After introduction of GST, the tax burden on the people of the State has gone up by 60 percent with collection of taxes on commodities and services increasing from Rs. 50,863 crores in 2016-17 to Rs. 63,425 crores in 2017-2018 and estimates to Rs.77,032 crores in 2018-19.

Hon'ble Speaker Sir, a glance at the State's financial and economic position in the last four years

کچھ نہیں ہوگا، ہمارا کوئی نقصان بھی نہیں ہوگا لیکن کتنا نقصان ہوا ہے، یہ ہمارے سامنے ہے۔ ملک کا قرض نقصان ہوا ہی، اس کے ساتھ ساتھ ہماری ریاست کا بھی نقصان ہوا لیکن ریاستی حکومت نے اس معاشی بدحالی میں جب ملک پریشان حال ہے تو ان حالات میں ریاستی حکومت نے اپنی ذمہ داری کو بخوبی نبھایا، پورے ملک کے growth سے زیادہ growth آج ہمارے ریاست کا ہے۔ یہ قابل ملاحظہ ہے لیکن میں یہ ضرور کہوں گا کہ اگر Demonetization اور GST نہ ہوتا تو ہمارا growth مزید بڑھتا، پورے آگے ہوتا۔

మ.

میں نے اس شخص صاحب کا قول نقل کیا اس بات کی ادا کرتا ہوں کہ تم نے آج سے ایک سال پہلے جو چچا کی کہنا تھا، وہی آج ثابت ہو رہا ہے۔
الگ بات ہے کہ آپ نے اس چیز کو انھوں نے کہا تھا کہ ایک سال کا وقت لایا لیکن تم نے ایک شخص میرا کہہ کر کہا کہ ایسا کیا اس نے قصداً
ہوئے۔ اے۔

The growth of per capita income is increasing year after year. The per capita income of the State at current prices is estimated to increase by 13.4% from Rs.1,54,734 in 2016-17 to Rs.1,75,534 in 2017-18. This is significantly higher than the All India per capita income of Rs.1,12,764.

I am sure that Telangana would continue its momentum in 2018-19 also. The GSDP growth has been on the rise each year, because of the TRS Government's decisions to implement mega infrastructure projects. The total receipts for 2018-19 are estimated to be 16.9 per cent higher compared to the Budget estimates of 2017-18. Revenue surplus for the next financial year is estimated at Rs.5,520 crores and fiscal deficit has been budgeted at 3.45 percent of GSDP.

'Major Allocations: By giving top priority to agriculture, the Finance Minister has allocated Rs.12,000 crores for 'Rythu Lakshmi' scheme that seeks to offer financial help of Rs.8,000 per annum for two crops to each farmer. The State Budget has proposed as much as Rs.12,000 crores for this scheme alone. Other sectors and schemes have been provided huge allocations. These include Rs.25,000 crores for irrigation, Rs.5,367 crores for Aasara, Rs.4,984 crores for Power Subsidy, Rs.3,282 crores for Scholarships, Rs.2,744 crores for Rice subsidy, Rs.1,903 crores for Mission Bhagiratha, Rs.1,682 crores for Economic Support Schemes, Rs.1,500 crores for Two Bedroom Housing, Rs.1,450 crores for Kalyana Lakshmi and Shadi Mubarak, Rs.1,200 crores for assistance to Weavers Rs.1,000 crores to Most Backward Classes Development Corporation and Rs.975 crores for TSRTC.

Apart from the Major Projects and schemes taken up by the State Government to broad-base the economic base and accelerate the growth in the State, the Telangana Government has been a pioneer in implementing a series of welfare measures for all the disadvantaged sections of the Society, including SCs, STs, BCs, Minorities, Disabled Women, Children, Senior Citizens etc.,

So, the Government has given top priority for welfare of all vulnerable sections through record allocations for them. These include (i) Rs.12,709 crores for Scheduled Caste Development Department and total allocations of Rs.16,453 crores for the SC Special Development Fund (ii) Rs.8,093 crores for Tribal Welfare Department and total allocations of Rs.9,963 crores for STSDF (iii) Rs.5,920 crores for Backward Classes Welfare (iv) Rs.2,000 crores for Minorities Welfare (v) Rs.1,799 crores for Women and Child Welfare and (vi) Rs.2,643 crores for the Government's flagship program of Double Bed Room Housing.

I would like to point out that there is delay in disbursement of Aasara pensions to the aged persons, widows and disabled and this needs to be streamlined so that no pensioner is made to make trips or wait for days to get his or her pension.

An Announcement was made by the Hon'ble Chief Minister about Kalyana Lakshmi and Shadi Mubarak. I welcome this Announcement.

اور میں اس کا استقبال کرتا ہوں کہ گائین لکشمی اور شادی مبارک کے لئے 1,00,116 روپے کا جو اعلان کیا گیا ہے، یہ قابل مبارکباد اقدام ہے جس کے لئے میں اپنی پارٹی کی جانب سے ریاستی چیف منسٹر صاحب کا شکریہ ادا کرتا ہوں اور اس فیصلہ کا خیر مقدم کرتا ہوں۔

At the same time, I would also like to state that the Scheduled Castes constitute 15.45 per cent of the State's population. When the Bill for enhancing the reservations for Socially and educationally Backward Muslims and STs was passed in this august House on April 16 last year, I had demanded that the quantum of reservations for the SCs should be raised by one percent i.e. upto 16 per cent in proportion to their population as per 2011 Census. I had also impressed upon the Government to exert pressure on the Central Government to bring a Legislation providing for categorization of the SCs into ABCD categories in the State of Telangana. There is little headway on these two issues. There is also an imperative need to ensure that all the allocated funds under SC Special Development Fund (earlier known as 'Sub Plan') are spent every year.

The Scheduled Tribes account for 9.39 per cent of the State's population. The Bill for raising the reservations for socially and educationally backward Muslims as well as for the STs, has been passed by the State Legislature 11 months ago. The Bill stipulates raising the quota for STs to 10 per cent. But, so far, the Central Government has not cleared this Bill for the President of India's assent. Instead, an Hon'ble Member from the BJP tells this House that the State Government can raise the reservations for STs by issuing a GO.

I would like to caution the Government to keep an eye on the escalating confrontation between the primitive Adivasis and the relatively Forward Tribe of Lambadas. There is a feeling among the Adivasis viz., Gonds, Koys, Yerukalas and Pradhans that the Lambadas who constitute almost 62% of the State's Tribal population are taking bulk of the benefits meant for the STs in the State. If the discontent is not checked in time, this may lead to

unpleasant situations on the eve of next General Elections to Lok Sabha and Assembly in the State.

The BCs, SCs, STs and Minorities together constitute 91 per cent of the State's population, as per the 2011 Census data. BCs excluding Minorities account for 52 per cent of the State's population. I had demanded during the discussion on the Bill for enhancing reservations for SEBC Muslims and STs on April 16 last year that the quantum of reservations for BCs in the ABCD categories should also be enhanced from 25 per cent to 30 per cent through inclusion of more castes / sub castes who have been demanding BC status for a long time.

While welcoming the constitution of a separate Corporation for the welfare of Most Backward Classes, I had also suggested at that time that it was necessary to identify the MBCs among the existing BCs in the State. I understand that the Telangana Commission for Backward Classes has been assigned the task of identifying the MBCs among the BCs. I would request the Government to expedite the process of identifying, listing and notifying MBCs among the BCs by following clearly identifiable criteria.

The Government has also established a separate Corporation for Brahmins and provided Rs.100 crores allocation.

12.20 | I would suggest that the Government can
ప్ర. | provide financial assistance to the archakas of temples, their children and families from the funds of the Brahmin Corporation as the funds available with the Endowments Department for the welfare of the families of archakas are not sufficient.

At the same time, the Government has been very sincere towards allocation of funds for Brahmins. We need to publicize this. We need to make it known to the Brahmins that we have funds which are not getting utilized. We need to utilize the money. Many Brahmins are suffering and it is heart burning issue. We cannot allow the money to remain unutilized. The Government would have a programme under which they can organize meetings and make known to the Brahmins that funds are there and allocations are there the funds are not being utilized and that the funds should be utilized. A proper planning should be chalked out for utilization of funds for Brahmins.

With regard to Minorities Welfare I compliment the Chief Minister Sahab and the Finance Minister,

There has been a substantial increase in the allocations for all the schemes and programmes being implemented by the Minorities Welfare Department in the next year's budget. Apart from an increase in the establishment expenditure to Rs. 25 crores, there has been a massive hike in allocations for scheme expenditure of Minorities Welfare Department to Rs. 1,975 crores.

Sir, at the same time, I would also like to bring to the kind notice of the Hon'ble Finance Minister Sahab that in 2014-15 the total budget allocated for minorities was Rs. 1,033.87 crores but the budget released was only Rs. 466.35 crores in 2014-15 and it was 45% only. In 2015-16 the budget allocated was Rs. 1,105.36 crores but the budget released was Rs. 555.67 crores and that was 50%. In 2016-17 the budget allocation was Rs. 1,204.44

Now, a matter of concern arises. The matter of concern is last year, the budget released was Rs. 842.05 crores which was 70%. When we see, this year the allocations is Rs. 1,249.66 crores and the budget release is lesser than Rs. 819.64 crores only. Why is it lesser? When in the case of all the departments and in the case of B.Cs, S.Cs and S.Ts Departments the allocation has been increased and the releases are also increased in the case of Minorities Welfare Department also the allocation has been increased but the release has decreased. I would like to come on record and say this. Last year i.e., during 2016-17 the budget release was only Rs. 842.05 crores and this year i.e., 2017-18 the release is only

Mr. Speaker, Sir, My demand is this. I want to come on record and say that we have funds but we are sorry to say that we do not have sufficient staff to spend these funds.

The Government has raised the subsidy under self-employment schemes for minority youth from 50 per cent to 80 per cent. However, I would like to point out that the self-employment and subsidy schemes for minorities are not being implemented effectively. Applications were invited from the eligible minority youth for subsidy schemes in the financial year 2015-16 and no such applications

have been called during 2016-17 and 2017-18 financial years.

2016-17 اور 2017-18 کے مالی سالوں میں applications نہیں منگوائے گئے تو آپ کب منگوائیں گے؟ آپ بتائیے کیا یہ انصاف ہے مسلمانوں کے ساتھ؟

The reason for this is that as many as 1.5 lakh minority youth had applied for the subsidy in 2015-16. They were attracted by the enhancement of subsidy component to 80% for loans up to Rs. 1 lakh. In the last three years only a few thousand applicants have been sanctioned subsidy and almost 1.4 lakh applications are still pending for clearance. I would request the Government to revalidate these pending applications and sanction them assistance up to Rs. 1 lakh in a phased manner this year.

I am thankful to the State Government for allotting ten acres of land at Kokapet for construction of Hyderabad Islamic Cultural Convention Centre. The Government has also initiated steps for preserving and promoting Urdu Language. The recruitment of Urdu Teachers in Government Schools has been taken up. I would demand that this process be completed before the commencement of the new academic year in June, 2018. The G.O for implementation of Urdu as Second Official Language all over the State is yet to be issued.

Sir, at the same time, I would like to remind the Government through this House that it has been announced by the Education Minister and the Deputy Chief Minister, Mr. Kadiam Srihari Sahab that he would convene a meeting regarding filling up the vacancies in the Urdu Medium Schools by conducting separate DSC and dereserving the seats for SCs/STs/BCs.

وہ میٹنگ آج تک نہیں ہوئی۔ وہ میٹنگ کب ہوگی؟ اس ایوان میں اعلان کیا گیا تھا کہ میٹنگ بلائیں گے، اردو مدارس اور اساتذہ کے تعزلات کے سلسلہ میں بات کریں گے، de-reserve کریں گے، روٹس سسٹم کو کریں گے، اور ایک separate DSC لائیں گے، کیا ہوا بتائیے۔ آج یہ باتیں کہی جا رہی ہیں کہ ملگو compulsory بنائے جائے گا، ہم ضرور اس کا استقبال کرتے ہیں، ملگو کو لائے، اردو زبان کی ریاست کی زبان ہے۔ ملگو کو جانا چاہئے، ملگو پڑھنا چاہئے، ہم اس سے انکار نہیں کریں گے، لیکن ہم ساتھ ہی یہ بھی ضرور کہیں گے کہ آپ ملگو کے ساتھ ہی ساتھ اردو سے بھی انصاف کریں۔ اردو کو دوسری سرکاری زبان کا موقف دیا گیا، میں آپ کا ممنون و مشکور ہوں، لیکن بتائیے صرف اعلان ہوا، اعلان کے ساتھ ہی ساتھ کیا اقدامات اٹھائے گئے؟ کسی طریقہ سے کام ہو؟ Official Language Commission میں ایک اردو والے کے تقرر کا مطالبہ ہم بار بار کر رہے ہیں۔ سرکاری دفاتر کے بورڈ پر اردو میں

لکھا ہونا چاہئے۔ RTC سول پروگرام میں لکھا ہونا چاہئے۔ کیا ایسا ہو رہا ہے آپ بتائیے نہیں ہو رہا ہے صرف اعلان کیا گیا ہو؟ کر دیا گیا لیکن عمل گزار رہے۔ میں امید کرتا ہوں کہ ان مسائل پر آپ غور کریں گے۔ عربی اور سنسکرت کے مسئلہ کو آج اس ایوان میں اٹھایا گیا۔ ہم کو اس پر غور کرنا چاہئے۔ میں استقبال کرتا ہوں کہ میرے ایک ساتھی رکن نے Zero Hour میں کلف میں رہنے والوں کا مسئلہ اٹھایا۔ لیکن میں یہ کہنا چاہتا ہوں کہ وہ عربی، عربی اور کلف میں رہنے والے ہزاروں لوگ آج اپنے روزگار کو چھوڑ کر اپنے وطن کو واپس آ رہے ہیں۔ میں نے آپ کو اس بارے میں درخواست کروں گا کہ ایک میٹنگ بلائیں، آپ اور ہم ٹیمیں لیں گے، ہزاروں کی تعداد میں لوگ بے روزگار اور پریشان ہو کر ملک کو واپس آ رہے ہیں۔ کسی طریقہ سے ہم ان کی مدد کر سکتے ہیں، اس پر بھی غور کرنا چاہئے۔ صرف مرنے والوں کی لاش کو لانا کہ مسئلہ اٹھائیں ہے بلکہ بڑی تعداد میں روزی روٹی چھوڑ کر مہجوری کے عالم میں یہاں آ رہے ہیں، ان کے لئے بھی ہم کچھ کرنا چاہئے۔ آج ہم Multi National Companies کو زیادتیاں دیتے ہیں، NRIs کو بھی سو، سو گز زمین دے دیتے ہیں، آج وہ اپنے سر پر ایک چھت ڈال کر کڑی زندگی گزار سکیں۔ ایسے کی مسائل ہیں۔ NRIs کے forums ہیں۔ وہ عربی میں ہیں۔ بین الاقوامی اتحاد کے نام سے ایک ہے۔ پھر عربی میں ہیں۔ ایسے جتنے forums اور organizations ہیں، ان کو کئی وقت آپ باکر میٹنگ لےجئے۔ ان کو آپ ایک confidence دیتے، ٹھیک ہے، جو کرنا ہے، وہ آہستہ آہستہ کریں گے، لیکن اگر ایک میٹنگ بلائیں تو وہ جو پریشانی اور فکر میں ہیں، وہ کئی حد تک address ہو جائے گی۔ اس کے ساتھ ہی ساتھ ہم پتیلی صاحب! آپ سے یہ ضرور کہوں گا کہ میں بار بار یہ بات دہراتا رہا ہوں، اور آج بھی دہراتا رہا ہوں گا کہ وقف بورڈ کا حال آج بہت برا ہو چکا ہے۔ وقف بورڈ میں کوئی qualified employees نہیں ہیں۔ ایک ڈائریکٹر کو پچاس ہزار روپے تنخواہ ملتی ہے، سپرنٹنڈنٹ ایک لاکھ روپے تنخواہ لیتا ہے، اچھا روپے چا مارنے والا پچاس ہزار روپے کی تنخواہ پر ہے، بار بار اس مسئلہ کو اٹھانے کے بعد بھی اس پر کوئی توجہ نہیں دی جاتی۔ باقی جانیادیں تلو و مرداد ہو رہی ہیں۔ حضرت حسین شاہ وٹی کی درگاہ کی افغانی تقریباً 1,600 لاکھ ہے، جس کا مقدمہ سپریم کورٹ میں ہے۔ میں نے حکومت سے مطالبہ کیا تھا، تو محترم چیف منسٹر صاحب نے اس ایوان میں کہا کہ اکیس صاحب! آپ کا مطالبہ سچ ہے۔

12.30

SRI AKBARUDDIN OWASI:- (CONTD.)

دس۔

علحدہ رہے۔ یہ حکومت کی تحریک کے دوران درگاہ حسین شاہ وٹی کی افغانی کی مقدمہ باڑی کی جی اور اس کی زمین کی۔ زبان کی کاوش کی گئی جس وقت آپ نے غیر اہل کار و ذہن کو وعدہ کیا کہ وہ کچھ دیکھ لیں گے۔ اس کا نام اتنا کر دیا کہ زمین دواں ہے، ایسے ہی گنگا گتہ ہوں۔ اسی طرح درگاہ حسین شاہ وٹی کی زمین بھی وہی سی بنی ہوئی ہے۔ درگاہ حضرت باہر طرف لے دین صوبہ پر ڈی طرف بھی ہے۔ آج جتنی بھی زمین ہے، وہ سب باہر کی زمین ہے، لیکن باہر کی زمین، آج وہ تمام گورنر کو، کیسٹ کی مستحق ہو رہی ہے۔ یہ وقت آگیا ہے کہ ہندوؤں میں زمین کو بھی ترقی دی جائے۔ جس کے مطالبہ پر Fab City کا اعلان کیا گیا تھا، یہ شرمندہ تعبیر ہو رہا ہے۔ آپ سے میری درخواست ہے کہ یہ زمین زمین میں Gem and Jewellery، Pharma City کی صنعتوں کے قیام کا اعلان کریں تاکہ یہ بنی ایک مٹی کے خطوط پر نہ بنی ترقی ہو اور یہاں کے عوام کو روزگار ملے۔ اگر حکومت ایسا قدم اٹھاتی ہے تو میں اس کا ممنون و مشکور ہوں گا۔ میں یہ بات ضرور کہوں گا کہ سارے ہندوستان میں ملنگا نہ ہو سکتا ہے۔ یہاں پر مسلمانوں کو SCs and STs کے بارے میں رعایت دینے کو فیصلہ کیا گیا جس کی کچھ نہیں ملتی۔ میں نہیں سمجھتا کہ کسی ریاست نے ملنگاؤں کے لئے یہ ہزار کروڑ روپے کا بجٹ مختص کیا ہوگا۔ مہاراشٹر میں تین لاکھ لاکھ کا بجٹ ہے، لیکن ان کی allocation صرف تین سو کروڑ روپے ہے۔ یہاں پر آج جتنی بھی مسلمانوں، سکھوں، گرجاؤں، عیسائیوں کے لئے یہ ہزار کروڑ روپے کا بجٹ ہے۔ یہ تو وحییت اور یہ مسلمانوں کی تلو و مرداد ہو رہی ہے۔ ہمارے فیڈرل ایسے وعدے کرتے ہیں کہ قدر تقسیم ہیں۔ میں امید کرتا ہوں کہ یہ ہزار کروڑ روپے استعمال ہوں گے۔ ہمارے ساتھ ہی ایسے صاحب ہونگے جو دیکھیں کہ ان کی باتوں کی انہوں نے مسلمانوں کو SCs and STs کے مسئلہ میں مرعات دینے کا کافی وجہ دی کیا، لیکن اس میں کئی بات چھت چھت ہیں۔

(బడ్జెటు) పై - సాధారణ చర్చ (మొదటి రోజు).

I would request the Chief Minister saheb to extend the facility of providing Visa Processing fees to the beneficiaries under the Chief Minister's Overseas Study Scheme for Minorities. The Law graduates from minority communities would be provided assistance on par with SCs and STs. Establishment of four Skill Development Centres for minority youth at Hyderabad, Warangal, Nizamabad and Mahabubnagar

ان چار شروں میں ٹریفک ہوگی۔ میں میرے کہنا ہوں کہ اس ٹریفک سے زیادہ سے زیادہ لوگ استفادہ کریں گے۔ اس کی جی پی میں marginal farmers کے بارے میں بھی ہے۔ میں امید کرتا ہوں کہ اس سے بھی لوگ فائدہ حاصل کریں گے۔ جب تک یہ بات کہنا ہوں تو میں یہ بھی ضرور کہوں گا کہ اردو میڈیکل میں Medical Education کا ایک ہی ادارہ ہے، اور وہ ادارہ Unani medicine کا ہے جو چار سو سالوں سے یہ سہ ماہی سے ہم معاملہ کر رہے ہیں کہ Unani medicine چوتھے دہائی میں دوبارہ ترقی کر رہا ہے اس کو زبردستی کچھ ایسا کرنا چاہتے ہیں جو حکومت نے Unani medicine کے ساتھ ایسا ہیروائی کاروبار بنایا۔ حق بات یہ کہ چار سو سالوں سے ہمیں وہاں پر لگتے نہیں چل رہی۔ بنامہ و تجارت خصوصاً وہیں ہے اس کو ایسا ہی خانہ کی مارٹن گروہ فراہم کیا جائے۔ جس کو اگر یہ پروہ گیا ہے۔ سب کے ذریعہ حکومت سے معاملہ کر رہا کہ آپ اس قسم سے بھی ایک میڈیکل بائیس۔ میڈیکل بائیس کے لیے ایلیٹ سسٹم صاحب کو ملے دین۔ یہ ہمیں مسائل کو پیش کر سکیں اور ان کو حل کر سکیں۔

The Government has continued its emphasis on Health Care Sector by making record allocation of Rs.7,375 crore. Opening of Dialysis Centres, Cancer Diagnostic Centres and ICUs at Government hospitals is a welcome step. The Chief Minister Saheb has announced two new schemes, including free eye camps and annual health checkup for all the people in the State. At the same time, I would request that all the doctors working in hospitals, wherein Arogya Sree Scheme is covered, should go to all Government schools and conduct health checkups there. They should do this but they are not doing. When they are claiming money from the Government for treating Arogya Sree patients, why can't they go to Government schools and conduct checkups there? This should be made mandatory and compulsory for them.

خبر کا رشتہ اس میں جو طلبہ پڑھ رہے ہیں وہ خبریہ ہیں۔ ان میں کئی بنیادیں ہیں۔ اس میں مزید دو خبریں نہیں آئے گا۔ میں امید کرتا ہوں کہ آپ یہ تحریر کریں۔

The '102 service' for providing free transportation to pregnant women is a good scheme. I welcome the scheme. It should be extended to the twin cities of Hyderabad-Secunderabad also.

افغانان میں کئی اسکیمیں ہیں۔ حیدر آباد اور سکندر آباد کو آپ چھوڑ دیتے ہیں۔ میں امید کروں گا کہ آپ حیدر آباد اور سکندر آباد کو کوئٹہ چھوڑ کر

The Scheme for provision of KCR kits along with financial help for deliveries at Government hospitals has become quite popular.

یہ بہت اچھی اسکیم ہے۔ ہم اس کا استقبال کرتے ہیں۔

However, I am at a loss to understand why the Government has provided meager allocations for the upgradation of facilities and provision of infrastructure and equipment at the teaching hospitals in the State Capital including Osmania, Gandhi, Niloufer, Chest, Fever, Sarojini Devi Eye and other Hospitals. The Maternity hospitals at Petla Burj, Sultan Bazar and Nampally

میں یہ کہنا چاہتا ہوں کہ میئر کی ہاسپل چیلہ برج میں جو آج اتنی بڑی فائرت میں دو خانہ چلا رہا ہے، یہ کبھی مجلس اتحاد المسلمین کا ایک بہت بڑا کام تھا ہے کہ Health Sector میں ہم نے یہ کام کیا اور پرانے شہر میں عثمانیہ دو خانہ کے ساتھ ہی ساتھ یہ چیلہ برج کا کام کیا اور دو خانہ قائم کروایا۔ حلقہ ہاسپل ملک پیٹ میں بھی Dialysis Center سرکاری دو خانہ، چیسٹ ہاسپل، مان مارے دو خانوں کو upgrade کروانے کے لئے مجلس مسلسل نمائندگی کر رہی ہے تو یہ بھی ایک حقیقت ہے کہ نیلوفر ہاسپل اور گینر ہاسپل کے لئے مجلس اتحاد المسلمین کی جانب سے ہمارے معراج صاحب کے ایم ایل اے شپ میں بہت غیر معمولی کام ہو رہا ہے۔ اور ہم ان دو خانوں کی ترقی کے لئے جو بھی مطالبہ کرتے ہیں، حکومت ہر وقت اس کو قبول کر رہی ہے۔ میں حکومت کا شکریہ ادا کرتا ہوں کہ میری constituency میں بھی بارگس ہاسپل میں Dialysis Center کی منظوری دی گئی ہے۔ اس کے لئے میں آپ کا شکریہ ادا کرتا ہوں۔

The Government has opened new Medical Colleges at Mahabubnagar, Siddipet, Nizamabad, Suryapet and Nalgonda. However, the district hospitals at these places have to be upgraded into teaching hospitals by creating the required infrastructure including buildings, equipment, operation theaters, labs, etc.

12.40 Hon'ble Speaker Sir, for education sector the Hon'ble Finance Minister has allocated Rs.10,830 Crores for School Education, Rs.2,448 Crores for Higher Education, Rs.95.00 Crores for Technical Education and Rs.2,823 Crores for Residential Educational Institutions for SC/ST/BC, Minorities and Open Category students. But, still I feel the Budgetary allocation was not fully meeting the actual requirement of certain departments. The Osmania University, Hyderabad is going to celebrate its Centenary celebrations and for that, there is a resource crunch. So, the Government must come to the rescue of the

prestigious University celebrations and also ensure that the vacancies i.e. the teaching and non-teaching staff in the Osmania University as well as various other Universities in the State of Telangana are filled up, at the earliest.

Hon'ble Speaker Sir, Mission Bhagiratha which is supposed to meet the drinking water needs of all the households across the State is being implemented at a fast pace. However, I would like to know about the arrangements being made for tapping almost 60 TMC of water from Krishna and Godavari Rivers. What is the progress achieved so far on setting up of 153 water filter plants, 35,514 overhead reservoirs and 1.7 Lakh Kms of pipelines. How soon will this Mission Bhagiratha be accomplished in all respects?

Hon'ble Speaker Sir, Haritha Haram is also a very good scheme for enhancing the green cover in the State and so far an amount of Rs.1,166 Crores has been spent on this scheme. I would like to ask the Government to ensure the survival rate of the plans. The funds spent so far really yielded fruitful results. We will welcome this scheme and hope that this year also it will continue.

Hon'ble Speaker Sir, the Government has taken up the construction work of Camp Office for local MLA in every Assembly Constituency, but so far only 26 Camp Offices have been constructed. I would like to know when the remaining Camp Offices will be constructed? At the same time, I would like to raise one important issue pertaining to the MLAs that during the year 2008, the then Andhra Pradesh Government had collected a sum of Rs.10,00,000 Lakhs for allotment of House sites to the sitting Legislators. Sir, already more than 10 years, had elapsed but, neither the house sites were allotted nor our amount was returned. As to when the Government will take a decision on this issue? Why I am saying is because, more than 10 years had been completed. The Government had collected Rs.10,00,000/- from each MLA. If you don't want to allot the land, okay, it is fine and we welcome your decision. So, kindly give back our money. I would like to recall and say that the then Hon'ble Chief Minister, Late Dr. Y.S. Raja Sekhara Reddy categorically assured that he would allot the house sites to all the sitting Legislators of the State Legislature and thereby collected Rs.10,00,000/- from each MLA. But, till now, they had not allotted the house site and the said amount was not

returned to the MLAs. At the same time, I would like to request the Hon'ble Finance Minister

میں کروڑ روپے ملے ہوئے ہیں۔ یہی کروڑ روپے ہی جاری ہوئے ہیں۔ ملانے کی ضرورت ہے۔
Release کریں؟ Release کریں؟ اگر یہ نہیں ہوگا تو ہم کام نہیں کر سکیں گے۔

With regard to RTC also, in my Governor's Address, I have said that

ایک ہزار بیس بہت خستہ ہو چکی ہیں۔ نئی بیس لانا ہے۔ موجودہ بیس نہیں چلا رہی ہیں، راستہ میں رک جاتی ہیں۔ پرانے ٹرک کے لئے
Mini buses کا وعدہ کیا تھا، لیکن تین سال سے اب تک بھی نہیں آئے۔

The Hon'ble Minister for Home, the Hon'ble Minister for Municipal Administration & Urban Development Department and the Hon'ble Minister for Transport, had come to the Old City of Hyderabad. I heartily thank them for coming to Old City and inaugurating RTA Office in my Constituency. At that point of time, it was announced that a separate track would be sanctioned. Sir, already two years have been elapsed and the track work is not yet taken up.

لوگ ابھی تک اس ٹراک کے انتظار میں ہیں۔ اگر وہاں پر ایک ٹراک کا انتظام ہو جائے تو ممبرانے ہوگی۔ میں اپنے ایم ایل اے کے لئے
پیسے دینا چاہتا تھا، لیکن اس میں ایک ایم ایل اے کے لئے نہیں دے سکتے۔ میں امید کرتا ہوں کہ اب اس پر بھی غور کریں گے۔

With regard to Energy Department Rs.5,650 Crores have been allocated in the new year's Budget-2018-19. I compliment the Government for the completion of turnaround in the power sector. When the Telangana State was formed, the power cuts were the order of the day. There was severe shortage of power and the power generating capacity in the State was also not enough to cope up with the rising demand. But, I thank the TRS Government for taking proactive measures for generating more power i.e. increased its capacity from 7,770 MW to 15,334 MW within a span of four years. The new projects have been envisaged to augment the generation capacity to 28,275 MW, which would make the State a power surplus State. I congratulate the Government for this achievement. I request the Government to focus on augmentation of transmission and distribution network for improving the quality power supply all over the State more particularly in the GHMC areas, which is the major power consumer in the entire State of

(బడ్జెటు) పై - సాధారణ చర్చ (మొదటి రోజు).

Telangana. The important point, which needs to be clarified by the Hon'ble Finance Minister is that however, the two Discoms i.e. Southern and Northern Distribution Companies of Telangana are in huge cumulative loss of Rs.31,492.16 Crores as the revenue is not sufficient to meet their expenditure. I may be right or wrong. The SPDCL has cumulative loss of Rs. 15,857.66 Crores and the NPDCL has cumulative loss of Rs. 21,634 Crores during the last 4 years i.e. from 2014 to 2018, as per the ARR (Aggregate Revenue Requirement) proposal filed before the Telangana Electricity Commission. I don't know as to how the Discoms are able to keep up such a huge accumulated financial losses? The State is on impressive growth in Industrial Sector by restoring uninterrupted quality power supply to the Industrial sector. After the formation of a new State, the State stood No.1 in Ease of Doing Business. The State of Telangana is also attracting large number of Industries through TS-iPASS, T-Hub and also taken various other initiatives.

Hon'ble Speaker Sir, the handloom weavers are being provided massive financial assistance and Kakatiya Megha Textile Park is being set-up in Warangal, and Hyderabad is rapidly striving towards I.T., Pharma Sectors, T-Hub or V-Hub respectively. I once again congratulate the TRS Government and more particularly the Hon'ble Minister for Municipal Administration & Urban Development Department and I.T. for taking such an initiative.

While coming to the Municipal Administration & Urban Development Department the Government has allocated Rs.75,251 Crores in the current Budget-2018-19. The GHMC and other Civic Bodies utilities have been given but, the GHMC, HMWS&SB and the HMDA hoped to get a lion's share of allocations of HMDA but, they are totally disappointed with the Budget allocation. But, almost all 70% of the State's share are being generated from GHMC area only. However, the State Budget has failed to make any substantial allocation for the improvement of State Capital. The GHMC has submitted Budgetary proposal of Rs.1,663 Crores and the HMDA specifically sought Rs.1,900 Crores and the HMWS&SB requires Rs.2,195 Crores from the State Budget. But, the requirement of Budget support for these three Urban Bodies i.e. in toto would be Rs.6,478 Crores. In fact, what they have got Sir? They have got only

Rs.1,976 Crores. So, it was only 30% of what they actually wanted. Where will they raise the remaining 70% is the question.

హిదరాబాద్‌కు మాతృకాంశాఫ్ కర్నాటకా-హిదరాబాద్‌కు లె పిరదినా-హిదరాబాద్‌కు HMDA-కొర్నాటకా-

I heard that the HMDA was auctioning some lands and thereby they would be getting Rs.200 Crores. But, this will not help them. What is the status of the HMWS&SB? What is the status of GHMC?

ఆజ్ తగ్గొనా దినే కే లె పిరదినా-హిదరాబాద్‌కు లె పిరదినా-హిదరాబాద్‌కు HMDA-కొర్నాటకా-

The GHMC has recently approved the Budget and their total expenditure is to a tune of Rs.6,077 Crores. Besides that, the GHMC has approved an estimate of Rs.7,070 Crores for taking up of three major projects in the City of Hyderabad i.e. Hyderabad Road Development Corporation and Moosi River Development Corporation, and Doubled room scheme but it has allotted only Rs. 491 Crores. The assigned revenue is Rs. 23 Crores and the collected Property Tax is Rs. 130 Crores and on the State Government properties, the revenue generated to the State exchequer is Rs.927 Crores.

తొ ఆజ్ తగ్గొనా దినే కే లె పిరదినా-హిదరాబాద్‌కు లె పిరదినా-హిదరాబాద్‌కు HMDA-కొర్నాటకా-

However, the GHMC does not get any Budgetary allocation for undertaking major development project works. The GHMC is provided only Rs.71 Crores including property taxes on the Government assets. The GHMC will be raising Rs.1,000 Crore by way of issuing bonds and obtained bank loans to a tune of Rs.1,500 Crores. In fact, the Government has not sanctioned even a single rupee through the GHMC, which had sought Rs.927 Crore under the plan grants.

అయితే అగ్గొనా దినే కే లె పిరదినా-హిదరాబాద్‌కు లె పిరదినా-హిదరాబాద్‌కు HMDA-కొర్నాటకా-

But, in the GHMC, all the pending works should be completed in a swift manner. How the road widening works will be completed? We need flyovers and we need foot-over bridges in the City of Hyderabad. We also need development in the area of GHMC.

(బడ్జెటు) పై - సాధారణ చర్చ (మొదటి రోజు).

But, at the same time, whenever I used to speak on the Budget, about the Maoists and the Naxalites.

میں آپ سے پھر سے کہوں گا کہ حکومت کو اس مسئلہ پر نشید لگے کہ ساتھ ضرور کرنا ہوگا۔ ایسا ہوتا پھر سے اٹھ رہی ہے تحریک۔ اگر یہاں تک تو آپ کے جتنے irrigation projects ہیں، کالیشورم کا پراجیکٹ ہے، وہ کبھی خطرے میں آئے گا، کیونکہ جانا ہوں کہ جب ہم کالیشورم پراجیکٹ کو دیکھنے گئے تھے تو ماہرین نے کہا کہ اس کے آگے نہیں صاحب!

You can have a look from here. So, this should not be taken in a lighter manner. We also need to address this problem.

میں آخر میں یہ ضرور کہوں گا کہ تنگنا کے کو حاصل کرنے کے لئے تنگنا کی عوام نے جدوجہد کی اور اپنی جان کی بازی لگائی۔ کئی لوگوں نے اپنا سب کچھ قربان کر دیا، اس تنازع میں کہ تنگنا آئے گا تو خوشحالی آئے گی یا برقی آئے گی اور نوکری مل جائے گی۔ آج کام ہو رہے ہیں، ہم خوشحالی کی طرف بڑھ رہے ہیں اور خوش حال کر رہے ہیں کہ ہر ایک کی امیدوں کو پورا کریں، لیکن ایک چیز جس پر تنبیہ کی گئی ہے ساتھ حکومت کو نوٹ لیا ہے، وہ یہ ہے کہ نو جوانوں کے توقعات روزگار کے ہیں، لوگوں نے یہ سمجھا کہ اچھے دن آئیں گے، change آئے گا، ہمارا آئے گا، ایک کر ڈو، دو کر ڈو نوکریاں آئیں گی، مرکزی حکومت بھی نوکریاں دینے سے تاحصری منہ موڑی صاحب نے کوئی نوکریاں دیں، منہ جو انوں کو روزگار دیا۔ آج آپ کے نوٹ میں کہا گیا کہ۔۔۔

So far, you have filled up 27,000 vacancies.

میں امید کروں گا کہ انٹرنیشنل پبلیک ایڈوائزری کمیٹی کے رپورٹوں کو مدنظر رکھ کر ایک ایسا کامیاب منصوبہ تیار کیا جائے گا جو اس کے تمام شعبوں کی ضروریات کو پورا کرے گا۔

Similarly, the PRC of TSRTC, Genco and Singareni etc., should invariably be revived and I request the Government to constitute the first PRC of Telangana with a view to revive the pay scales of Telangana employees.

Before concluding, I would like to say that the current financial year is going to be closed within a period of 12 days and the State is facing huge financial crunch. Sir, if I am right, please I may be allowed to speak, if I am wrong, I may be corrected. Please, clear all the pending Bills in the Finance Department. It think, those Bills would only be

اور development ہو رہا ہے۔ میں اس بات سے انکار نہیں کروں گا لیکن ہم بار بار کہتے آئے ہیں کہ موٹی پراجیکٹ کو کمیشن کے لئے موٹی مٹی صاف ہو جائے گی۔ موٹی پراجیکٹ کب ہوگا؟ ہم MMTS کے لئے بار بار کہہ رہے ہیں۔ Second Phase کے لئے allocation کیا گیا۔ میں چاہوں گا کہ فیضائیں ضروری reply میں بتائیں کہ آپ نے MMTS Second Phase کے لئے کتنا پیسہ دیا۔ میں یہ بھی چاہنا چاہوں گا کہ میٹروپولیٹن کے لئے کتنا ہے، جو ٹرام آرہی ہے، اس کے لئے کتنا ہے؟ آپ خود ہی بہت رقم allocate کرنا چاہتے ہیں۔ Quli Qutub Shah Urban Development Authority۔ پائی ٹی۔ اس کے لئے صرف چار کروڑ روپے دئے گئے۔ آج وہاں development ختم ہو رہا ہے۔ میں امید کروں گا کہ QQSUDA کو روز دیکھا جائے گا۔ اور میں ساتھ ہی ساتھ اپنی بات کو کچھ دہرائوں گا اور حکومت سے مطالبہ کروں گا کہ پانے شہر کی ترقی کے لئے آپ پانچ ہزار کروڑ کے package کا اعلان کیجئے اور Administrative Sanction دیجئے۔ پانچ ہزار کروڑ ایک سال میں خرچ نہیں ہوں گے، آہستہ آہستہ ہوں گے۔ آپ اعلان تو کیجئے، اور ہم کو معلوم ہے کہ اس اعلان کے بعد پانے شہر میں بہت ترقی آئے گی۔ ہم نے کہا کہ Charminar Pedestrianization Project کو مکمل کیجئے۔ اس کا مطلب یہ ہے کہ چارمینار کو preserve کرنا ہے تو اس کے ساتھ ہی ساتھ وہاں پر کاروبار کرنے والے غریب لوگوں کے روزگار کو بھی بچانا ہے۔ اور وہ روزگار کیے بچایا جاسکتا ہے؟ پارکنگ لٹ جانا چاہئے۔ اور ان کے روزگار کو بچانے کے لئے ہم نے proposal دیا کہ تین ہزار جنس سالار جنگ میوزیم کے سامنے منظور کئے جائیں۔ وہ منظور ہوں گے تو ان تمام پارکس، ڈسبے والوں اور بڈی والوں کو ہر روزگار دیا جاسکتا ہے۔ میں امید کرتا ہوں کہ اس پر بھی حکومت تشدید کی کہ ساتھ فور کرے گی۔ میں اپنی تقریر کو ختم کرنے سے پہلے Civil Supplies Department کے بارے میں ضرور کہنا چاہوں گا کہ Civil Supplies Department نہیں رہا، بلکہ ایک Vigilance Department کی طرح کام کر رہا ہے۔ راشن کارڈ پر پہلے غریب تھے، چاول ملتا تھا، تیل ملتا تھا، دال ملتی تھی، لیکن آج چاول بھی نہیں مل رہا ہے۔ نئے راشن کارڈس نہیں دئے گئے۔ انہوں نے راشن کارڈ کی بات ہے، یہ کہ جو پانے راشن کارڈس تھے، ان میں اندھڑا پر پیش کیا ہوا ہے، اب تک تھکانہ نام کے شہر بھی نہیں کئے گئے۔ Civil Supplies Department صرف Vigilance Department کی طرح کام کر رہا ہے۔ راشن کارڈ کی اہمیت ختم ہو گئی، عوام میں بڑی سی ہے۔ میں آج کہہ کر مایوس ہوں۔

So, I want to caution the Government that the people of Telangana are very anguished and they are angry because of non-issuance of new ration cards. Kindly, make a note of this.

راش کا وہی کسی مسئلہ کو حل کیجئے۔ کیا کر رہے ہیں صاحب! میرا گھر یہاں ہے تو میری راش کی دکان جہاں سے میں چاول لوں وہ آگے خریدتے آباد ہے۔ جہاں پر جس کی دکان ہے وہاں سے دیجئے۔ آج ہی بہت سی خیرات کا معاملہ ہو چکا ہے اور غلام پریشان ہے۔ میں امید کروں گا کہ آپ اس پر بھی غور کریں گے۔ ایک ہزار روپے پولیس ڈپارٹمنٹ کو سنے گئے۔ دیکھ کر خوشی ہوتی ہے کہ کچھ بنے یا نہ بنے، پولیس کسٹرز فیس کو تیز دست نہ رہا ہے، اچھا نہ رہا ہے۔ پولیس والے تو بہت خوش ہیں لیکن retirement کے وقت پولیس والوں کے وظیفہ کا بھی معاملہ ہے، Constables کا بھی مسئلہ ہے۔ میں امید کروں گا کہ آپ ان پر بھی غور کریں گے۔

(బడ్జెటు) పై - సాధారణ చర్చ (మొదటి రోజు).

cleared in the next financial year. Besides that, the Government has to provide an additional provision of Rs.6,000 Crores for farms subsidy.

12.50 At present, the pending bills are said to be in the range of Rs. 25,000 crores to Rs. 30,000 crores. The Government also has to clear the Mission Bhagiratha bills in addition to the pending ones. The State bears 20 percent of the Mission Bhagiratha project cost from its own funds while 80 percent is raised from the banks and financial institutions.

The Government is yet to clear Rs. 5,000 crores towards subsidy to Discoms for the current year. For clearing fees reimbursement dues to students, the Government requires Rs. 2,500 crores. The Government has not released its share in Centrally Sponsored Schemes (CSS) this year. To get balance funds of about Rs. 5,000 crores for these schemes, it would have to release about Rs. 2,000 crores this year itself.

I would request the Hon'ble Finance Minister to tell us about the financial position of the State Government on the eve of the closure of the current financial year.

In conclusion, I commend the State Budget for 2018-19 and hope and trust that the State would achieve faster economic growth in the new financial year.

میں امید کرتا ہوں کہ مسلمانوں کو کئی ان کا حق ملے گا، ان کے ساتھ انصاف ہوگا، روزگار ملے گا، ان کا حق ملے گا، اور امید کرتا ہوں کہ باوجود
تخلفات کا باوجود حکومت نے مسلمانوں کو کھانا، کپڑے، وغیرہ فراہم کرنے میں بہت دلچسپی لی ہے اور باوجود تمام تخلفات کے مسلمانوں کو کھانا، کپڑے،
وغیرہ فراہم کرنے میں بہت دلچسپی لی ہے۔

I thank you very much for giving me this opportunity Sir.

***శ్రీ వేముల వీరేశం (నక్షత్ర):**— అధ్యక్షా, 2018-19వ ఆర్థిక బడ్జెట్‌పై మాట్లాడేందుకు అవకాశం ఇచ్చినందుకు, మీ ద్వారా గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి ధన్యవాదములు తెలియజేస్తున్నాను. వందల మంది అమరుల సుందర స్వప్నం తెలంగాణ, ఆ సుందర స్వప్నాన్ని సాకారం చేసే దిశగా ఒక లక్షా, 74వేల, 453.84 కోట్ల రూపాయల భారీ బడ్జెట్ రూపకల్పన చేసిన రూప శిల్పి కేసీఆర్ గారికి, బడ్జెట్‌ను ప్రవేశ పెట్టిన మంత్రివర్యులు ఈటల రాజేందర్ గారికి ధన్యవాదములు తెలియజేస్తున్నాను.

ఈ బడ్జెట్‌లో ముఖ్యంగా రైతాంగం, బడుగు బలహీన వర్గాల యొక్క అభ్యున్నతి స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నది. ఈ రాష్ట్ర ప్రజలు ఆరు దశాబ్దాలుగా బడుగు బలహీన వర్గాల బ్రతుకు, మెతుకు గురించి చర్చ జరుగుతుందని భావించి, బడ్జెట్‌లలో కేటాయింపులు జరుగుతాయని వెయ్యి కళ్లతో ఎదురు చూసేవారు. కాని ఆరు దశాబ్దాల కాలంలో ప్రజలు ఆశించిన, ఎదురు చూసిన బడ్జెట్ రాష్ట్ర శాసనసభలో ప్రవేశ పెట్టబడలేదు. మూడు సంవత్సరాల పది నెలల కాలంలో ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారి కఠోర దీక్ష, అనితర సాధ్యమైన సంకల్పమే ఈ బడ్జెట్ అని తెలియజేస్తున్నాను. “సంపద అధ్యక్షం వల్లనో, పూర్వ జన్మ సుకృతం వల్లనో దక్కదని, విజయం తీసుకునే రిస్క్ ప్రతిఫలమని” ఆర్థిక శాస్త్రవేత్త కొటియ్యడు చెప్పారు.

1.00 రాజకీయ దురంధుడు, పూహ కర్త అయిన గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారి కఠోర దీక్ష మూలంగానే రాష్ట్రంలో లక్షా డెబ్బై నాలుగు వేల కోట్ల రూపాయలతో బడ్జెట్ పెట్టుకునే గొప్ప అధ్యక్షం ఈ రాష్ట్ర ప్రజలకు దక్కింది. వ్యవసాయం మానవజాతి వికాసానికి నాంది అని వ్యవసాయశాఖ శాస్త్రవేత్త థామస్ జాఫర్సన్ చెప్పారు. థామస్ జాఫర్సన్ లాగ తెలంగాణ రాష్ట్రంలో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు కఠోరమైన శ్రమ చేసి, కఠోరమైన కష్టంతో వ్యవసాయరంగంలో దేశంలోనే ఆదర్శవంత రాష్ట్రంగా ఈ రాష్ట్రాన్ని తీసుకుపోవటానికి కృషి చేస్తున్నారు. ఈ రాష్ట్రంలో వ్యవసాయరంగానికి కేటాయించిన కేటాయింపులు చూస్తే, ఒక వంటకు నాలుగు వేల రూపాయల చొప్పున, రెండు వంటలకు ఎనిమిది వేల రూపాయలను, రైతాంగానికి ఇవ్వడం కోసం రూ.12వేల కోట్ల రూపాయలను ఈ బడ్జెట్‌లో కేటాయింపులు చేయడం జరిగింది. రైతు బీమా కోసం రూ.500కోట్లు ప్రభుత్వం బడ్జెట్‌లో కేటాయించింది. వ్యవసాయాంత్రికరణ కోసం రూ.522 కోట్లు ఈ బడ్జెట్‌లో ప్రతిపాదనలు ఇవ్వడం జరిగింది. బిందుసేద్యం కోసం రూ.127కోట్లు, పాలీ, గ్రీన్ హౌస్ కోసం రూ.120కోట్లు, కోల్డ్ స్టోరేజీ కోసం రూ.132కోట్లు, వ్యవసాయ రంగం, మార్కెటింగ్ శాఖ కోసం రూ.15,780కోట్లు ప్రతిపాదనలు ఈ బడ్జెట్‌లో పెట్టడం జరిగింది. గతంలో తెలంగాణలో వ్యవసాయం చేస్తే ఆరు అప్పు, చేయకపోతే మూడు అప్పు అనే పరిస్థితుల్లో వ్యవసాయ రంగం ఉండేది. ఆరు దశాబ్దాలుగా ఈ రాష్ట్రాన్ని పరిపాలించిన వాళ్లు ప్రతి ఎన్నికల ముందు రైతుల గురించి చెప్పని మాటలులేవు. రైతుల గురించి మాట్లాడని మాటలు లేవు. అసెంబ్లీ జరిగిందంటే కందిళ్లతోనో, ఎండిన పైర్లతోనో వచ్చిన రాజకీయపార్టీలను చూశాము. ఈ రాష్ట్రంలో నూటికి 65శాతంపైగా ప్రజలు వ్యవసాయ రంగంపైన ఆధారపడి ఉన్నారు. ఈ వ్యవసాయ రంగాన్ని బలోపేతం చేసే దిశగా గౌరవముఖ్యమంత్రిగారు తానే స్వయంగా రైతు కాబట్టి, ఈ రాష్ట్రాన్ని

సాధించిన వ్యక్తిగా, ఈ రాష్ట్రాన్ని సాధిస్తున్న క్రమంలో దాదాపు రెండు వేల గంటలు మేధోమధనం చేసి, రాష్ట్రంలో ప్రజలు వ్యవసాయ రంగంలో ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలను అధ్యయనం చేసిన వ్యక్తిగా వ్యవసాయ రంగంలో వినూత్నమైన మార్పులు తీసుకొని రావడం కోసం శ్రీకారం చుట్టారు. దాంట్లో భాగంగానే మొట్టమొదటిగా మైనర్ ఇరిగేషన్ పైన దృష్టిపెట్టి ఈ రాష్ట్రంలో నలభై ఆరు వేల పైచిలుకు ఉన్న చెరువులన్నింటిని పునరుద్ధరించి వ్యవసాయానికి సాగునీటిని ఇచ్చే ఒక గొప్ప ప్రయత్నాన్ని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు చేశారు.

గతంలో ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో ఎరువుల కోసం అల్లాడినటువంటి అన్నదాతలను చూసి, రైతుల కోసం మార్కెట్ లో గోదాములను కట్టించి ఎరువుల్ని అందులోనే నిల్వ ఉంచే ఏర్పాటు చేశారు. ఒక వైపు నీటిపారుదల రంగంలో వినూత్నమైన మార్పులు తీసుకొచ్చి, ఇటు కృష్ణా, గోదావరి బేసిన్ లో ఉన్న ఇరిగేషన్ పెండింగ్ ప్రాజెక్టులను కూడా పూర్తి చేస్తూ, అదనంగా కాశీశ్వరం వంటి ప్రాజెక్టులను వేగంగా పూర్తి చేస్తున్నటువంటి విషయాలను కూడా గుర్తు చేస్తున్నాను. ఒకవైపు ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులను పూర్తి చేస్తూ, మరొక వైపు రైతాంగాన్ని గట్టు ఎక్కించే పద్ధతుల్లో, లాభసాటిగా వ్యవసాయాన్ని తీసుకుపోయేటువంటి పద్ధతుల్లో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు వ్యూహాత్మకంగా ముందుకుపోతున్నారనే విషయాన్ని తెలియజేస్తున్నాను. ఈ రాష్ట్రంలో టూరిజాన్ని చూశాము. అనేక ఇజాలను చూశాము. కానీ, ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ రాష్ట్రంలో 'రైతు ఇజాన్ని' తీసుకొచ్చి, దేశం మనవైపు చూసే పద్ధతుల్లో, ఈ రోజు రైతాంగాన్ని ముందుకు తీసుకొనిపోయే ఒక గొప్ప సంకల్పంతో కార్యాచరణను రూపొందించారు. రైతు సమన్వయ సమితులను ఏర్పాటు చేసి మొత్తం రైతాంగాన్ని సంఘటితం చేసి, వ్యవసాయ రంగాన్ని లాభసాటిగా తీసుకొని పోవడం కోసం రైతుల్ని ఒక వేదికపైకి తీసుకొచ్చి, ప్రతి వేల ఎకరాలకు ఒక విస్తరణాధికారిని ఏర్పాటు చేసి భవిష్యత్ లో రైతాంగాన్ని అభివృద్ధిబాటలో తీసుకొనిపోయే ఒక గొప్ప ప్రయత్నాన్ని గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు చేస్తున్నారు. ఈ దేశంలో అధికారంలోకి వచ్చిన పార్టీ ఎన్నికల ముందు చెప్పిన మాటలను అమలు చేసిన పార్టీలు లేవు. 'ఈ దేశ ఆదాయం వ్యవసాయం మీద ఆధారపడి ఉన్నది, ఈ దేశ ఆదాయాన్ని రెట్టింపు చేస్తాం' అని చెప్పిన ఆ మాటలను కూడా మనం విన్నాము. కానీ, వ్యవసాయం కోసం దేశంలో ఉండే ప్రభుత్వాలు పట్టించుకున్నటువంటి దాఖలాలు లేవు. కానీ, ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వ్యవసాయరంగంపైన తీసుకున్న చర్యలు, వ్యవసాయ రంగం కోసం తీసుకొస్తున్న పథకాలు దేశానికే ఆదర్శమైన పద్ధతుల్లో ఉన్నాయి. వ్యవసాయమంటే గతంలో మనం చూశాము. గ్రామీణ ప్రాంతంలో నేను చాలా గ్రామాలకు పోయిన సందర్భాల్లో రైతులు మాట్లాడుతున్న మాటలను ఈ సందర్భంగా మీకు గుర్తు

చేస్తున్నాను. గతంలో పట్టణాలలో జీవిస్తున్న వాళ్లకు గ్రామీణ ప్రాంతాల నుంచి కూరగాయలు మొదలుకుని వ్యవసాయ ఉత్పత్తులనంతా పట్టణాలకు తీసుకొనిపోయే పరిస్థితి ఉండేది. కానీ, ఈ రోజు పట్టణం నుండి గ్రామీణ ప్రాంతాలకు వచ్చే దుర్భరమైనటువంటి పరిస్థితుల్లో గ్రామ సీమలు ఉన్నాయనే ఒక పదాన్ని పదేపదే రైతులు మాట్లాడుతున్నారు. తెలంగాణ వచ్చిన తర్వాత ఆ పరిస్థితి పూర్తిగా మారిపోయి గ్రామీణ ప్రాంతంలో సాగుపెరిగింది. గ్రామీణ ప్రాంతంలో వ్యవసాయ సేద్యం పెరిగింది. గ్రామీణ ప్రాంతంలో ఉండే రైతులకు వ్యవసాయం చేయాలనే ఒక సంకల్పం కూడా పెరిగింది. వాళ్లలో ఆ కమిట్ మెంట్ కూడా వస్తుంది. ఎందుకంటే గౌరవముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు ఇస్తున్నటువంటి రుణమాఫీ, ఆధునిక పరికరాలు, యాంత్రికరణలో ఇస్తున్నటువంటి సబ్సిడీల వల్ల రైతుల్లో విశ్వాసం పెరిగింది. రైతు రాజ్యాన్ని విన్నాము కానీ, రైతు రాజ్యాన్ని చూసిన దాఖలాలు లేవు. తెలంగాణ రైతాంగమంతా కూడా రైతు రాజ్యాన్ని చూడబోతున్నారు. రైతు రాజ్యానికి ఒక గొప్ప ముఖ్యమంత్రిగా కేసీఆర్ గారి నాయకత్వంలో రైతాంగం అభివృద్ధి పథంలో పోతున్నది. వ్యవసాయం, వ్యవసాయ అనుబంధ రంగాలకు, విద్యుత్ కోసం బడ్జెట్ లో 50 శాతం పైగా నిధులు కేటాయించారనే విషయాన్ని తెలియజేస్తున్నాను. ఇంత గొప్పగా వ్యవసాయరంగానికి పెద్దపీట వేసిన ఈ బడ్జెట్ దేశానికే ఒక ఆదర్శం, దేశానికే ఒక దిక్పూచిగా నిలుస్తుందనే విషయాన్ని గుర్తు చేస్తున్నాను.

రైతు పండించిన పంటకు గిట్టుబాటు ధర లేక అల్లాడుతున్నటువంటి పరిస్థితిని, రైతులు పండించిన కూరగాయలకు గిట్టుబాటు ధర లేక పారబోస్తున్నటువంటి పరిస్థితిని కూడా మనం చూశాము. ఇలాంటి అంశాలను గమనించిన ముఖ్యమంత్రిగారు తెలంగాణలో ఫుడ్ ప్రాసెసింగ్ సంబంధాలు తీసుకొచ్చే గొప్ప ప్రయత్నాన్ని చేశారు. ఎద్దు ఏడ్చిన వ్యవసాయం, రైతు ఏడ్చిన రాజ్యం నిలబడదనేటువంటి దాఖలాలను గమనించినటువంటి ముఖ్యమంత్రిగారు, ఈ రోజు ఎద్దుని ఏడ్వనటువంటి వ్యవసాయాన్ని, రైతును రాజు చేసేటువంటి ఒక గొప్పగా వ్యవసాయ రంగాన్ని తీసుకొస్తున్నారనే విషయాన్ని తెలియజేస్తున్నాను. బడ్జెట్ లో దాదాపు మూడు సంవత్సరాల పది నెలల కాలంలోనే గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రజా సంక్షేమం కోసం, రాష్ట్ర అభివృద్ధి కోసం చేస్తున్నటువంటి కృషి, చేపట్టిన పథకాలు అమలుచేస్తున్నటువంటి అంశాలు, బడ్జెట్ లో కేటాయింపులు ఇవన్నీ కూడా మనం గమనిస్తే వీటన్నింటిని కూడా మనం పరిగణనలోకి తీసుకుంటే సామాన్యులకు ఏవైతే కష్టాలు, కోరికలు ఉన్నాయో, సామాన్యుని కోణం నుంచి ఈ రాష్ట్ర బడ్జెట్, ఈ రాష్ట్ర పరిపాలన కొనసాగుతుందనేటువంటి విషయాన్ని తెలియజేస్తున్నాను. దేశం అభివృద్ధి చెందడం అంటేనే అద్దాల మేడలు

(బడ్జెటు) పై - సాధారణ చర్చ (మొదటి రోజు).

రంగుల గోడలు కాదు, పౌరుని యొక్క నైతిక అభివృద్ధి ఈ దేశ అభివృద్ధి అని డా.బాబాసాహెబ్ అంబేద్కర్ చెప్పారు. డా.బాబాసాహెబ్ అంబేద్కర్ చెప్పిన అంశాలను, అక్షరాల అమలు చేయిస్తున్నటువంటి ముఖ్యమంత్రి ఈ రాష్ట్రముఖ్యమంత్రి అనీ, ఈ రాష్ట్రంలో ఉండే ప్రతి దళితుడు ప్రతి వ్యక్తి గర్వపడుతున్నారని ఈ సందర్భంగా మీకు గుర్తు చేస్తున్నాను.

1.10 | అధ్యక్షా, బడుగు బలహీన వర్గాల ప్రజలకు మౌలిక మ. | సదుపాయాలను అభివృద్ధి పరచడం, వారి జీవితాల్లో

మెలుగులు నింపడమే ఈ ప్రభుత్వం యొక్క ప్రధాన లక్ష్యంగా బడ్జెట్ను ప్రవేశపెట్టడం జరిగిందని ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేస్తున్నాను. గతంలో అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతాలుగా బంజారాహిల్స్, జూబ్లీహిల్స్ లను చూపించేవారు. కొత్త రోడ్లను వేసి అభివృద్ధి చెందిందని చూపించిన తరువాత గతంలో చూశాము. బంజారాహిల్స్ అయినా, మారుమూల తండా అయినా, సరైన కేటాయింపులు కేటాయించి అభివృద్ధి పథంలో రాష్ట్రాన్ని ముందుకు తీసుకుపోతున్న వైనం గత నాలుగు బడ్జెట్లలో స్పష్టంగా కనబడుతోంది. ఈసారి ఈటల రాజేందర్ గారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థను బలోపేతం చేసే దిశగా వడివడిగా అడుగులేస్తున్న విషయం మనకు స్పష్టంగా కనిపించిందనే విషయాన్ని గుర్తు చేస్తున్నాను.

గత పాలనలో అడుగడుగునా స్వలాభాపేక్ష, స్వార్థ రాజకీయాలే కనపడ్డాయి. కానీ అభివృద్ధి అనేది ఎక్కడా కనిపించలేదు. మూడు సంవత్సరాల పది నెలల కాలంలో, గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారి పాలన ఎంతో పారదర్శకంగా, గొప్పగా, అవినీతి రహితంగా ఉంది. అభివృద్ధి జరుగుతోంది. గతంలో అంబేద్కర్ గారు చెప్పిన మాటలను ఈనాడు మన గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు అనుసరిస్తున్నారనే విషయాన్ని నొక్కి చెబుతున్నాను. అభివృద్ధి అంటే రెండు రోడ్లు వేయడం, కట్టడాలు నిర్మించడం కాదు. ప్రతి పౌరుడు ఆర్థికంగా, సామాజికంగా నిలదొక్కుకోవడం, ప్రతి గ్రామం యొక్క మౌలిక వసతులను పటిష్టంగా మార్చడమే అభివృద్ధి అని తెలియజేస్తున్నాను. అభివృద్ధి అంటే భూములు పచ్చబారడం, రైతన్నలు సంతోషంగా ఉండడం, కులవృత్తులు, పరిశ్రమలు బలోపేతం కావడమే తప్ప మరొకటి కాదు. ఎన్ని ఒడిదుడుకులు వచ్చినా, డిమానిటైజేషన్ తరువాత అనేక ఎగుడుదిగుడులు జరిగినా మన దేశంలో జీడిపి 10.1 శాతంతో, మనం దేశంలోనే నెంబర్ వన్ గా మన రాష్ట్రం ఉన్నది. గణాంకాలను బట్టి తెలంగాణ జీడిపి ప్రతి సంవత్సరం పెరుగుతూ, ఈ రాష్ట్రం గొప్పగా అభివృద్ధి సాధిస్తూ ముందుకు సాగుతున్నదనే విషయాన్ని తమరి ద్వారా గుర్తు చేస్తున్నాను.

చరిత్రలో గత 60 సంవత్సరాల ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వ పాలనలో “సొమ్ము ఒకరిది సొకొకరిది” అనే విధంగా కొనసాగింది. గత ప్రభుత్వ పాలకులు ఈ రాష్ట్ర ప్రజల అభ్యున్నతి, బాగోగుల కోసం పని చేయలేదు. “అంగట్లో అన్నీ ఉన్నా అళ్లుడి నోట్లో శని” అన్నట్లుగా తెలంగాణ రాష్ట్రానికి అన్ని వనరులున్నా అధికారం లేకపోవడం వల్లనే తన సొమ్మును, తన అభివృద్ధి కోసం కేటాయించలేకపోయింది. పరాయి పాలన నుండి మనం బయటపడ్డ తరువాత ఈ రోజు మన రాష్ట్రం అభివృద్ధి వైపు పురోగమిస్తోంది.

తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రజల నోళ్లు కొట్టి నిధులన్నీ ఆంధ్రకు తరలిస్తుంటే, ఇదే శాసనసభలో మా నాయకులు ఈటల రాజేందర్ గారు, ఇప్పటి శాసనసభ వ్యవహారాల శాఖమంత్రి వారీష్ రావు గారు అనేక సార్లు ప్రశ్నించారు. తెలంగాణ రాష్ట్రానికి ఒక్క రూపాయి కూడా ఇవ్వమని అప్పటి ముఖ్యమంత్రి అంటే, మంత్రులు, ఎమ్మెల్యేలు నోరు మూసుకుని కూర్చున్నారే తప్ప, ఏనాడు ప్రశ్నించిన దాఖలాలు లేవు. కానీ ఈరోజు అదే నాయకులు ఇక్కడ జరుగుతున్న అభివృద్ధి సంక్షేమ పథకాలను చూసి, రాజకీయ విమర్శలు చేయాలి కాబట్టి విమర్శలకు పూనుకుంటున్నారే తప్ప, ఈ ప్రభుత్వం చేస్తున్న అభివృద్ధిని స్వాగతించేటటువంటి పరిస్థితుల్లో లేరు. బయట వారి వ్యవహారం, తీరు, మాటలు, సంస్కృతి, చూసిన తరువాత వారు “కళ్లున్న కబోదులని” ప్రజలు మాట్లాడుకుంటున్నారు.

ఈనాడు ప్రధాన ప్రతిపక్షమైన కాంగ్రెస్ పార్టీ శాసనసభలో లేకపోవడం, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు రూపకల్పన చేసిన లక్షా డెబ్బై నాలుగువేల కోట్ల రూపాయల బడ్జెట్ చూసిన తరువాత, రాష్ట్రంలో ఉండే ప్రతి వ్యక్తి కూడా ఈ డబ్బు ఇంతకాలం ఎక్కడికి పోయింది, ఈ రాష్ట్రాన్ని పరిపాలించిన నాయకులు ఏం చేశారని నిలదీసి ప్రశ్నిస్తారనే భయంతోనే సభలో నుండి పారిపోయారనే విషయాన్ని తమరి ద్వారా గుర్తు చేస్తున్నాను.

గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారు ‘కళ్యాణ లక్ష్మి’ పథకం ద్వారా అందిస్తున్న సహాయాన్ని రూ. 75,116 నుండి రూ. 1,00,116 వరకు పెంచడం జరిగింది. ఈ రాష్ట్రంలో ఉండే ప్రతి ఆడకూతురిని తన సొంత బిడ్డగా భావించి, వారి పెళ్లి ఖర్చుల కోసం ఈ పథకాన్ని ప్రారంభించడం జరిగింది. ఆడబిడ్డ పెళ్లి చేయడమంటే ఎంత కష్టమో తెలిసిన వ్యక్తి మన ముఖ్యమంత్రిగారు. ఆయనకు తోడబుట్టిన తొమ్మిది మంది అక్కాచెల్లెల పెళ్లిలు చూసిన ముఖ్యమంత్రి గారు, వారి పెళ్లిల కోసం ఎంత కష్టపడ్డారో, ఎన్ని బాధలు పడ్డారో ముఖ్యమంత్రి గారికి తెలుసు కాబట్టి, ఏ ఆడబిడ్డ పెళ్లికైనా వారి తల్లిదండ్రులు బాధపడకూడదు, ఇబ్బంది పడకూడదనీ, సంతోషంగా పెళ్లిళ్లు చేయాలనే ఉద్దేశంతోనే పేద ఆడపిల్లలకు పెద్దన్నగా, ఈ రాష్ట్ర

ముఖ్యమంత్రిగా ప్రతి కుటుంబంలో ఆనందాలు వెల్లివిరిసే పద్ధతిలో కళ్యాణ లక్ష్మీ పథకం ద్వారా సహాయాన్ని రూ.1,00,116 వరకు పెంచారు. ఈ రాష్ట్రానికి ముఖ్యమంత్రిగా కేసీఆర్ ఎన్నికైనందుకు తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రజలు గొప్ప అదృష్టంగా భావించాలి.

గత ప్రభుత్వ పాలకులు సంక్షేమ రంగంలో ఎం.బి.సి.ల గురించి పట్టించుకున్న దాఖలాలు లేవు. ఎం.బి.సి.ల గురించి మాట్లాడిన వారు లేరు. ఎం.బి.సి.ల గురించి నిధులు కేటాయించిన వారు లేరు. ఆ కులాలకు సంబంధించిన వారికి ఆర్థిక పరిపుష్టి ఇచ్చి పైకి తీసుకురావాలనే ఆలోచన గానీ, వారికి బడ్జెట్ లో కేటాయింపులు కేటాయించాలన్న దాఖలాలు లేవు. ఈరోజు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు ఎం.బి.సి. కార్పొరేషన్ ను ఏర్పాటు చేసి, దానికి ప్రత్యేకంగా బడ్జెట్ లో నిధులు కేటాయించి, ఎం.బి.సి.లను అభివృద్ధి వైపుకు తీసుకెళ్ళేటవంటి గొప్ప సంకల్పంతో ముందుకు పోతున్నారు. ఈ రాష్ట్రంలో ఉండే ఎం.బి.సి.లు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు వారి జీవితాల్లో వెలుగులు నింపుతారని, ఆర్థిక పరిపుష్టిని అందిస్తారనే విశ్వాసం, నమ్మకంతో ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి జేజేలు పలుకుతున్నారు.

సంక్షేమ హాస్టల్ విషయానికి వస్తే, నేను కూడా ఒక హాస్టల్ లో చదువుకున్న విద్యార్థి. హాస్టల్ లో చదువుకుంటున్నప్పుడు చలికాలం వచ్చింది దుప్పట్లు ఇవ్వండి అడిగి, కొట్లాడి ధర్నాలు చేసిన వారిలో మేము కూడా ఉన్నాము. అన్నం పెడుతున్నప్పుడు పురుగులు రాకుండా చూడండిని చెప్పి ధర్నాలు చేసిన సందర్భాలున్నాయి. పాఠశాలలు ప్రారంభమయ్యాయంటే, హాస్టల్ విద్యార్థుల ఆకలి యాత్రలు రోడ్ల మీద మనకు కనబడతాయి. ఈ రాష్ట్రంలో ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీసీ గురుకుల రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలలను ఏర్పాటు చేసిన తరువాత, ప్రతి ప్రభుత్వ హాస్టల్ కు సన్నబియ్యం ఇచ్చిన తరువాత, ఈ రాష్ట్రంలో హాస్టల్ విద్యార్థుల ధర్నాలు, ఆకలి యాత్రలు, ఆందోళనలు లేవు. ఎవరో అడిగితేనో, డిమాండ్ చేస్తేనో గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ఇవన్నీ ఇవ్వలేదు. ఈటల రాజేందర్ గారు, నేను కూడా హాస్టల్ లో చదువుకునే వచ్చాము. హాస్టల్ పిల్లల యొక్క కష్టాలు తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాత కూడా వారి పరిస్థితి ఆ విధంగానే కొనసాగుతోందని స్వయంగా చెప్పగానే గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు సంక్షేమ హాస్టల్ యొక్క రూపురేఖలను మార్చి ప్రభుత్వ రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలల్లో చదువుతున్న విద్యార్థులకు బడ్జెట్ లో ప్రత్యేకమైన కేటాయింపులు కేటాయించి, గౌరవప్రదంగా బ్రతికే విధానంలో, మంచి పాఠ్యక్రమైన ఆహారం అందించే పద్ధతిలో, సంక్షేమ హాస్టల్ ను మార్చినటువంటి బడుగు బలహీన వర్గాల పక్షపాతిగా బడ్జెట్ ఉందని ఈ సందర్భంగా తమరి ద్వారా గుర్తు చేస్తున్నాను.

1.20 మ. వైద్య రంగానికి దాదాపు రూ. 7,375 కోట్లు ప్రతిపాదించారు. గతంలో ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులకు వెళ్ళాలంటే భయపడే పరిస్థితి ఉండేది. సూది ఉంటే మందు వుండదు, మందు ఉంటే గోలి వుండదు. సూది, మందు రెండు ఉంటే అక్కడ వనిచేసే వైద్యులు లేని దుస్థితి ఉండేది. కానీ, తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పడిన తరువాత ప్రభుత్వ ఆసుపత్రుల యొక్క దుస్థితిని మార్చి, ప్రజలకు ప్రభుత్వ ఆసుపత్రులు అంటేనే భరోసా, విశ్వాసం కల్గించే పద్ధతుల్లో తీర్చిదిద్దిన విషయాన్ని తేలియజేస్తున్నాను. ఉదాహరణకు నల్గొండ జిల్లాలో, ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన ఐ.సి.యు వార్డును ఇటీవలే వైద్య శాఖ మంత్రి లక్ష్మారెడ్డి గారు ప్రారంభించిన సందర్భంలో, ఆయన ఈ హాస్పిటల్ ని చూస్తే కార్పొరేట్ హాస్పిటల్ ను తలదన్నే విధంగా ఉందని తేలియజేశారు. పేదల వైద్యం పట్ల, పేదల జీవితాల పట్ల ఇంత శ్రద్ధ చూపిస్తూ, హాస్పిటల్ లో ఇంకా నాణ్యమైన వైద్యాన్ని అందించేందుకు ఈ బడ్జెట్ లో వైద్య రంగానికి రూ.7,375 కోట్లు కేటాయించినందుకు ముఖ్యమంత్రిగారికి, ఆర్థిక శాఖ మంత్రి గారికి, ఈ ప్రభుత్వానికి ప్రజలు జేజేలు పలుకుతున్నారనే విషయాన్ని ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేస్తున్నాను.

నల్గొండ జిల్లాలోని ప్రజలకు ఫ్లోరిన్ సిక్లతో కాళ్ళు వంకరపోయి, నడుములు వంగిపోయి, సిక్ల లేక అల్లాడుతున్నటువంటి దుస్థితి ఉంది. నల్గొండ పరిస్థితిని చూసి అనేక పాటలు రాశారు. ఆ పాటల ప్రతిబింబంగానే స్వామి అనే అంగవైకల్యం కల్గిన ఫ్లోరిన్ బాధితుణ్ణి, తీసుకెళ్ళి ప్రధానమంత్రి టేబుల్ పై పడుకోబెట్టి ఆందోళన చేసినటువంటి పరిస్థితి ఆనాడు ఉండేది. కానీ, ఎన్ని ప్రభుత్వాలు మారినా నల్గొండ జిల్లా త్రాగునీటి ఇబ్బందులు తీర్చే నాయకులు రాక, నల్గొండ జిల్లా మొత్తం అల్లాడిచురీస్థితి నుండి విముక్తి కల్గించే పద్ధతుల్లో ముఖ్యమంత్రిగారు పాదయాత్ర సందర్భంగా ప్రజల కష్టాలు చూసినాడు. నల్గొండ బాధలు తెలిసిన వ్యక్తిగా నల్గొండకు గుక్కెడు నీళ్ళిచ్చి, ఫ్లోరిన్ బారి నుండి నల్గొండ ప్రజలను విముక్తి చేయాలనే ఉద్దేశంతో 'మిషన్ భగీరథ' కార్యక్రమం ద్వారా, ఇంటింటికి నల్లాతో నీళ్ళిచ్చే కార్యక్రమాన్ని నల్గొండ జిల్లాలోని చౌట్టుప్పల్ నుంచే శ్రీకారం చుట్టారు. మిషన్ భగీరథ కార్యక్రమానికి ఈ బడ్జెట్ లో మరిన్ని నిధులు కేటాయించినందుకు ముఖ్యమంత్రిగారికి, ఆర్థికశాఖమంత్రి గారికి మనస్ఫూర్తిగా ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

నాయి బ్రహ్మణులు గురించి గతంలో ఎవ్వరు పట్టించు కున్నటువంటి దాఖలాలు లేవు. కానీ, వారికోసం ఈ బడ్జెట్ లో నిధులు కేటాయించి వాళ్ళకు ఆధునిక క్షౌరశాలలు ఏర్పాటు చేసే గొప్ప సంకల్పంతో ముఖ్యమంత్రి, ఆర్థిక శాఖ మంత్రిగారు ఈ బడ్జెట్ లో నిధులు కేటాయించి వాళ్ళు గౌరవప్రదమైన జీవితాన్ని, వృత్తిని

(బడ్జెటు) పై - సాధారణ చర్య (మొదటి రోజు).

కొనసాగించుకునే విధంగా వెసులుబాటు ఇచ్చినందుకు మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి, ముఖ్యమంత్రిగారికి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను.

ఈ బడ్జెట్లో రవాణా, రోడ్లు మరియు భవనాల శాఖకు రూ. 5,575 కోట్లు ప్రతిపాదించారు. తెలంగాణ రాక ముందు రోడ్ల పరిస్థితి, దుస్థితి ఎలా వుండేదంటే, దంతాలపల్లి రోడ్డునుంచి వస్తే, ఆ రోడ్డు చివరికి చేరుకునేసరికి మనిషి దంతాలు ఉడిపోయే పరిస్థితి వుందని ఆనాడు ఉద్యమ సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడారు. కానీ, ఆ పరిస్థితి నుంచి ఈ రోజు మండల హెడ్ క్వార్టర్ నుంచి జిల్లా హెడ్ క్వార్టర్ వరకు డబుల్ రోడ్లు వచ్చాయి. గ్రామీణ ప్రాంతంలో లింకు రోడ్లను కూడా అద్భుతంగా కొత్త రోడ్లుగా ఏర్పాటు చేసుకుని, గ్రామీణ ప్రాంతం నుంచి పట్టణ ప్రాంతాలకు, పట్టణ ప్రాంతాల నుంచి అన్ని ప్రాంతాల వరకు అద్భుతంగా రోడ్ల నిర్మాణం చేసుకుని ముందుకుపోతున్నాము. ఈ బడ్జెట్లో రూ.5,575 కోట్లు ప్రతిపాదించడం ద్వారా గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఉండే రోడ్లు రవాణా వ్యవస్థ బలోపేతం అవుతుందనే ఒక విశ్వాసంతో ప్రజలు ఆనందపడుతున్నారు. పంచాయితీ రాజ్ మరియు గ్రామీణ అభివృద్ధి శాఖకు రూ.15,563 కోట్లు ఈ బడ్జెట్లో కేటాయించడం చాలా ఆనందం ఉంది.

తెలంగాణ రాక ముందు గ్రామీణ పంచాయితీ రాజ్ వ్యవస్థ, గాంధీ కలలు కన్నటువంటి గ్రామస్వరాజ్యం అన్నది కలగానే మిగిలిపోయింది. గ్రామీణ ఆర్థిక పంచాయితీ రాజ్ వ్యవస్థలో ఎక్కడ కూడా ప్రక్షాళన జరిగిన దాఖలాలు లేవు. తెలంగాణ వచ్చిన తర్వాత గ్రామీణ పంచాయితీరాజ్ వ్యవస్థను బలోపేతం చేసే దిశగా తెలంగాణ ప్రభుత్వం అనేక చర్యలను చేపట్టింది. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో గ్రామజ్యోతి కార్యక్రమం ద్వారా గ్రామాల్లో అనేక కమిటీలను ఏర్పాటు చేసి, ఆ కమిటీల ద్వారా ఆ గ్రామాన్ని బలోపేతం చేసే పద్ధతుల్లో, గ్రామాల్లో పరిశుభ్రత, హరితహారం విషయంలో గ్రామాలను అనేక పద్ధతుల్లో అభివృద్ధి చేసేటటువంటి గొప్ప సంకల్పంతో ఈ ప్రభుత్వం ముందుకు పోతోంది. కొత్త కలెక్టరేట్ల కోసం రూ.500 కోట్లు ఈ బడ్జెట్లో ప్రవేశపెట్టడం సంతోషం. పరిపాలన స్వావలంభన కోసం, పరిపాలన ప్రజలకు అందుబాటులో ఉంచడం కోసం, ప్రభుత్వం తీసుకున్న అనేక పథకాలు ప్రజలకు నేరుగా చేరటానికి ప్రజల యొక్క సమస్యలను వినటానికి వెసులుబాటుగా కొత్త జిల్లా కలెక్టరేట్లను మనం ఏర్పాటు చేసుకున్నాము. కొత్త కలెక్టరేట్లు ఇప్పటికే అద్దె భవనాల్లో నడుస్తున్న పరిస్థితుల్లో కొద్దిగా ఇబ్బందికరమైన పరిస్థితి నుంచి కొత్త కలెక్టరేట్లను నిర్మాణం చేసుకొని పాలన వేగవంతం చేసుకోవడం కోసం పాలనాపరమైన వెసులుబాటు కోసం ఈ బడ్జెట్లో రూ.500 కోట్లు కేటాయించుకోవడం సంతోషంగా భావిస్తున్నాను.

ఈ బడ్జెట్లో విద్యుత్ రంగానికి రూ.5,650 కోట్లు కేటాయించారు. తెలంగాణ రాకముందు ఆఖరి ముఖ్యమంత్రిన శ్రీ నల్లారి కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి తెలంగాణ వస్తే తెలంగాణ చీకట్లు కమ్ముకుంటాయి, తెలంగాణకు విద్యుత్ ఉండదు, తెలంగాణ వస్తే చీకట్లు తప్ప ఏమి మిగలవని చెప్పి పవర్ పాయింట్ ప్రజెంటేషన్ చేసిన విషయం ఈ రాష్ట్ర ప్రజలు మరచిపోలేదు. తెలంగాణ వచ్చిన వెంటనే ముఖ్యమంత్రిగారు ఆరు గంటలు నాణ్యమైన కరెంట్ ఇస్తామని చెప్పారు, అదే విధంగా ఆరు గంటలు నాణ్యమైన కరెంటును ఇచ్చారు. ఆ తదుపరి తొమ్మిది గంటల కరెంట్ ఇస్తామని చెప్పి తొమ్మిది గంటలు ఇచ్చారు, తర్వాత 12 గంటలు ఇస్తామని చెప్పారు, 12 గంటలు ఇచ్చారు. నేడు 24 గంటల కరెంటు ఇచ్చి ఈ రాష్ట్రంలోని రైతుల యొక్క, ప్రజల యొక్క మనోభావాలను గెలుచుకున్న గొప్ప దార్శనికుడు ఈ రాష్ట్రముఖ్యమంత్రి అని ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేస్తున్నారు. గతంలో కరెంటు కోసం కాల్పుల్లో చనిపోయిన రైతులను చూశాము. కరెంటు లేక అల్లాడిన రైతులను చూశాము. మా నల్గొండ జిల్లాలో నారు ఎండిపోయింది, బోరు ఎండిపోయింది నల్గొండ ప్రజల గొంతు ఎండిపోయిందనే పాటలు కూడా కరెంటు లేక నారుమళ్లు ఎండిపోయి, బోర్లు ఎండిపోయి అల్లాడిన రైతాంగాన్ని నల్గొండ జిల్లాలో మేము ప్రత్యక్షంగా చూశాము. కానీ, ఆ రైతాంగానికి మొత్తం విముక్తి కలిగించే పద్ధతుల్లో ఈ రాష్ట్రం 24 గంటల కరెంటును అందుబాటులోకి తీసుకొచ్చి 15 వేల మోగావాట్ల కరెంటును వివిధ సోర్సెస్ ద్వారా అందుబాటులో ఉంచిన ఒక గొప్ప దార్శనికుడు గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారిని తెలియజేస్తున్నాను.

ఈ బడ్జెట్లో చేనేత, టెక్స్టైల్ రంగానికి రూ.1200 కోట్లు కేటాయించారు. గతంలో మనం సిరిసిల్ల నుంచి మొదలుకుంటే భూదాన్ పోచంపల్లి వరకు కూడా చేనేత కార్మికుల యొక్క ఆకలిచావులు, ఆత్మహత్యలు చూశాము. “అవ్వ నేసినటువంటి నేత, తాత మొలతాడుకు సరిపోదనే” సామెతను నల్గొండలో మాట్లాడుకుంటారు. చేనేత కార్మికుల యొక్క బాధలు అలా ఉండేవి. కానీ, ఈ చేనేత రంగాన్ని గౌరవ ముఖ్యమంత్రి కేసీఆర్ గారు ఈ రోజు ఐటిశాఖామంత్రికి ఈ శాఖ బాధ్యతలు అప్పజెప్పిన తర్వాత, చేనేత రంగంలో అనేక మార్పులను తీసుకొచ్చి చేనేత రంగానికి కూడా ఈ రోజు నూలు, రంగులు, 50 శాతం సబ్సిడీ ఇస్తూ, వారిని ఆదుకుంటూ వాళ్లకు భరోసా ఇస్తున్నారు. కావున చేనేత రంగంలో మేము గౌరవంగా బ్రతుకుతారనే విశ్వాసాన్ని ఆ యా కుటుంబాలకు ఇస్తున్న ప్రభుత్వం, తెలంగాణ ప్రభుత్వమని ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేస్తున్నాను.

1.30 | అధ్యక్షా, వరంగల్ నగరాన్ని మహానగరంగా తీర్చిదిద్దడం
మ. కోసం ఈ బడ్జెట్లో రూ.300 కోట్లు ప్రతిపాదించినందుకు,

హైదరాబాద్ కు అనుసంధానంగా మరొక నగరాన్ని నిర్మాణం చేస్తున్నందుకు ఈ రాష్ట్ర ప్రజలు కూడా చాలా ఆనందంగా ఉన్నటువంటి విషయాన్ని తెలియజేస్తున్నాను. యాదాద్రి దేవాలయానికి ఈ బడ్జెట్ లో రూ.250 కోట్లు కేటాయించడమనేది నల్గొండ జిల్లా ప్రజలకు దక్కిన గొప్ప గౌరవంగా భావిస్తున్నాము. నల్గొండ జిల్లాలో యాదగిరి అనే పేరు ఇంటికొకరు పెట్టుకుంటారు. యాదాద్రి ప్రజలు మొత్తం అమితంగా గౌరవించే దేవుడు యాదాద్రి శ్రీ లక్ష్మీ నరసింహస్వామి అని ఈ సందర్భంగా నేను గుర్తు చేస్తున్నాను. తెలంగాణలో యాదాద్రి పుణ్యక్షేత్రం ఒక మిసీ తిరుపతిలా కొనసాగుతున్నది. ఈ బడ్జెట్ కేటాయింపుల ద్వారా యాదాద్రి దేవాలయ నిర్మాణం వేగంగా పూర్తిచేసి, ఆ దేవాలయాన్ని ప్రజలకు అందుబాటులోకి తీసుకొస్తున్నందుకు గౌరవ ముఖ్యమంత్రి గారికి మరొకసారి ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాను. యాదాద్రితోబాటు వేములవాడ దేవాలయానికి రూ.100 కోట్లు, భద్రాద్రికి రూ.100 కోట్లు, ధర్మపురికి రూ.100 కోట్లు ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం బడ్జెట్ లో కేటాయించడం అన్నది ప్రజల యొక్క ఆధ్యాత్మికతకు, గౌరవానికి ప్రతీకగా చాలా గొప్పగా ఉందని ఈ సందర్భంగా తెలియజేస్తున్నాను.

రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రవేశ పెట్టినుబడ్జెట్ రాష్ట్రంలోని ప్రజల యొక్క ఆకాంక్షలకు, మనోభావాలకు, వారి జీవితాలను మెరుగులు దిద్దేదిగా ఉందని ఈ సందర్భంగా గుర్తు చేస్తున్నాను. సామాన్య ప్రజలు అసెంబ్లీ అంటే మేము ఓటు వేసి గెలిపించిన ప్రజాప్రతినిధులు అని భావించేవారు. అసెంబ్లీలో వారి బ్రతుకుల గురించి, జీవితం గురించి, మెతుకు గురించి, బుక్కెడు బువ్వ గురించి, గుక్కెడు నీళ్ల గురించి చర్చ జరగాలని ప్రజలు కోరుకున్నారు. కానీ గతంలో అలా జరుగలేదు, ఆ చర్చనే లేదు. తెలంగాణ రాష్ట్రం వచ్చిన తరువాత ప్రజల యొక్క మనోభావాలకు ప్రతిరూపంగానే ఈ రాష్ట్రంలో ప్రవేశపెడుతున్న బడ్జెట్, అసెంబ్లీలో జరుగుతున్న చర్చలు ఆ దిశగానే వెళుతున్నందుకు నేను గర్వపడుతున్నాను.

ఈ రాష్ట్రంలో ప్రవేశపెట్టిన ఐదు బడ్జెట్ లను గమనిస్తే ఒక్కో బడ్జెట్ లో ఎంత వ్యత్యాసముందో తెలుస్తుంది. ప్రజల మనోభావాలు ఉట్టిపడే విధంగా ఈ బడ్జెట్ రూపకల్పన ఉందనే విషయాన్ని గమనించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. ఈ బడ్జెట్ కేటాయింపులు ప్రజల యొక్క మనోభావాలకు అనుగుణంగా ఉన్నాయో లేవో చూసిన తరువాతైనా, ఈ రాష్ట్రంలోని ప్రధాన ప్రతిపక్ష పార్టీ యొక్క స్వభావం, ఆలోచన, మైండ్ సెట్ మార్పుకోవాలని మీ ద్వారా వారిని కోరుతున్నాను.

ఆరు దశాబ్దాలుగా ఈ రాష్ట్రాన్ని దగా, విధ్వంసం చేసిన వాళ్లు, విధ్వంస పునాదుల మీద అభివృద్ధి శిలాఫలకాలు వెలుస్తుంటే

ఎందుకు వ్యతిరేకిస్తున్నారని ప్రజలు మాట్లాడుకుంటున్నారు. అభివృద్ధిని స్వాగతించండి, ఈ మార్గంలో మీరు ఏమైనా సలహాలు, సూచనలు చేయదలచుకుంటే చెయ్యండి. కానీ, ఎదో విమర్శలు ఆరోపణలు చేయాలి కాబట్టి చేస్తామనే ఉద్దేశంతో విమర్శలు చేయొద్దని ఈ సందర్భంగా ప్రతిపక్ష పార్టీలకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

(టైజర్ బెంచీల నుంచి హర్షధావాలు)

శ్రీ సంజయ్ వెంకట వీరయ్య:- అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెట్ ను తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏర్పడిన తరువాత ప్రవేశపెట్టిన చివరి బడ్జెట్ గా భావించాల్సిన అవసరం ఉన్నది. తరువాత వచ్చేది "Vote on Account". అయితే ఈ ప్రభుత్వం ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెట్ లో కేటాయింపులకు, ఖర్చులకు వ్యత్యాసాలు ఉండటం, పూర్తిగా అప్పుల మీదనే ఆధారపడి, ప్రభుత్వాన్ని నడిపే పద్ధతిలో ఉండటం జరిగింది. ప్రధానంగా ఈ ప్రభుత్వం గొప్పగా చెప్పుకుంటున్న మిషన్ భగీరథ, డబుల్ బెడ్రూం ఇళ్ల నిర్మాణం కానీ, హైదరాబాదులో మౌలిక సదుపాయాల కల్పన, విద్యుత్తు, అర్.టి.సి, వివిధ కార్పొరేషన్లను ఏర్పాటు చేసి, ప్రధాన రంగాల కోసం అప్పులు తెచ్చి నడపాలి అన్నట్లుగా ఈ బడ్జెట్ కనబడుతుంది.

ఈ ప్రభుత్వం నాలుగు సంవత్సరాల కాలంలో, ఏదైతే ప్రగతి పద్దుల క్రింద 2014-15 లో రూ.48 వేల కోట్లు చూపిస్తే, 23 వేల కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేయడం జరిగింది. 2015-16 లో రూ.52 వేల కోట్ల రూపాయలు ప్రగతి పద్దుల క్రింద చూపిస్తే రూ.39 వేల కోట్లు ఖర్చు చేయడం జరిగింది. 2016-17 లో రూ.67 వేల కోట్లు ప్రగతి పద్దుల క్రింద చూపిస్తే రూ.57 వేల కోట్లు ఖర్చు చేయడం జరిగింది. మొత్తం ఈ ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత 2014-18 వరకు ఒక లక్షా, 99 వేల కోట్ల రూపాయలు ప్రగతి పద్దుల క్రింద చూపిస్తే, ఇప్పటి వరకు ఒక లక్షా 37 వేల కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు చేయడం జరిగింది. కేటాయిస్తున్న నమయంలో బడ్జెట్ ని చూపించి, ఖర్చు పెట్టే నమయంలో పూర్తిగా ఖర్చు పెట్టకుండా, అనుకున్న రంగాలకు కాకుండా, అప్పటికప్పుడు ఇస్తున్న హామీల మీదనే ఖర్చు పెట్టడంపైనే ప్రభుత్వం ఎక్కువగా దృష్టి పెట్టడం జరుగుతుంది. అందులో ప్రధానంగా ప్రభుత్వం ప్రతిష్టాత్మకంగా భావించిన డబుల్ బెడ్రూం ఇళ్ల నిర్మాణం కోసం ఈ సంవత్సరం మూడు లక్షల ఇళ్లు టార్గెట్ పెట్టుకుంటే, ఇప్పటి వరకు కేవలం 9,000 ఇళ్లు పూర్తి అయినట్లుగా గవర్నర్ గారి ప్రసంగంలో ఉంది.

కానీ, గవర్నర్ గారి ప్రసంగానికి ధన్యవాదాలు తెలిపే నమయంలో, ముఖ్యమంత్రి గారు ఉపన్యాసం ఇచ్చే నమయంలో, మూడు లక్షల ఇళ్లు తప్పని సరిగా కట్టే బాధ్యత మాదని వారు ప్రకటించారు. కానీ ఈ బడ్జెట్ లో కేవలం రెండు వేల ఆరు వందల నలభై మూడు కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టడం జరిగింది. మరి

(బడ్జెటు) పై - సాధారణ చర్చ (మొదటి రోజు).

ఏ విధంగా ఈ డబుల్ బెడ్ రూం ఇళ్ల నిర్మాణం ముందుకు తీసుకెళ్తామో గౌరవ మంత్రి గారు తెలపాల్సిన అవసరం ఉంది. ఒక పక్క పాత ఇళ్ల బిల్లులు ఇవ్వకుండా, డబుల్ బెడ్ రూం ఇళ్లు కట్టకుండా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యొక్క ఈ ప్రతిష్టాత్మకమైన స్కీమ్, కేవలం రంగుల కలగా మిగిలిపోయే పరిస్థితి కనపడుతుందే తప్ప నిర్మాణంలో కనబడుటలేదు. ఒక ఊహా ప్రపంచంలో ఉన్నట్టుగా నిరుపేదలు బాధపడే పరిస్థితి కనిపిస్తుంది. యానిమేషన్ లో కనబడే విధంగా ఈ డబుల్ బెడ్ రూమ్ ఇళ్లు ఉన్నాయే తప్ప, క్షేత్ర స్థాయిలో గ్రాండింగ్ లో స్థలాల సేకరణలో కనపడే పరిస్థితి లేదు. ప్రభుత్వం అనుకున్న లక్ష్యానికి ఈ రోజు ప్రభుత్వం కేటాయించిన బడ్జెట్ కి పాతనే లేని విధంగా దాదాపుగా రెండు వేల ఆరు వందల కోట్ల రూపాయలతో 42 వేల ఇళ్లు కూడా పూర్తి కావు. మరి అనుకున్న టార్గెట్ ఏ విధంగా పూర్తి చేయగలుగుతారో, నిరుపేదల యొక్క లక్ష్యాన్ని ఏ విధంగా చేరగలుగుతారో చెప్పవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉందని నేను గౌరవ మంత్రి గారిని కోరుతున్నాము. ఈ రోజు స్మశానాలకే స్థలాలు దొరకటంలేదు. ప్రభుత్వమే స్థలం చూడాలి, ఆ స్థలాల్లో ఇళ్లు కట్టాలంటే ఇది ఎన్నికల హామీగానే మిగులుతుంది. మండలానికి ఒకటి, రెండు చోట్ల డబుల్ బెడ్ రూం ఇండ్లను కట్టించి వచ్చే ఎన్నికల్లో లబ్ధి చేకూర్చే పథకంలాగా కనబడుతుందే తప్ప, చిత్తుశుద్ధితో ఇది అమలు చేసే విధంగా లేదని, గవర్నర్ గారి ప్రసంగంలో కానీ, ఇళ్లు పూర్తి అయిన నిర్మాణ సంఖ్యను చూస్తేనే అర్థమవుతుంది. నాలుగు సంవత్సరాలలో కేవలం 9 వేలు పూర్తి చేసినా, ఆరు నెలల తరువాత ఎన్నికల ఆలోచనలోకి ప్రజలు, ప్రభుత్వాలు వెళ్లిపోతారు. ఆరు నెలల్లో మీరు అనుకున్న లక్ష్యాన్ని ఏ విధంగా పూర్తి చేస్తారు? ఇందులో ఉన్న అవాంతరాలు ఏమిటో గుర్తించాల్సిన అవసరమున్నది.

1.40 ము. మేము గ్రామాలు తిరుగుతున్నప్పుడు ప్రజలు అడుగుతున్నారు. గతంలో ఎన్టీఆర్ గారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు సీమీ రూరల్ పర్మినెంట్ హౌస్ ప్రోగ్రామ్ క్రింద ఏడు వేల రూపాయలకు ఒక ఇల్లును నిర్మించి ఇచ్చారు. ప్రభుత్వ లక్ష్యం నెరవేరాలంటే ఆ ఏడు వేల రూపాయలకు ఇచ్చిన ఇళ్ల స్కీమ్ స్థానంలో డబుల్ బెడ్ ఇళ్లను నిర్మించి ఇవ్వాలి. మండలంలో ఒకటో, రెండో గ్రామాలలో ఆ ఇళ్లను చూపించి, మళ్ళీ మాకు అధికారు ఇస్తే ఈ రకంగా కడతామని కాకుండా చిత్తుశుద్ధిగా మీ కేటాయింపులు ఉండాలి, అవి ఇందులో లేవు. ఈ విషయమై ఆత్మపరిశీలన చేసుకోవలసిన అవసరం ఉంది. ఇళ్లకు సంబంధించి అవకతవకలు జరిగాయని సీఐడీ ఎంక్వైరీ చేశారు. నిజమైన నిరుపేదలకు ఆన్లైన్ లో ఆప్లీ చేసుకోవాలని తెలియదు. వారికి ఇంటి కొలతల గురించి తెలియవు. వాళ్లు ఇంజనీర్లు కాదు. రకరకాల కారణాలతో ఇందిరమ్మ ఇళ్లకు సంబంధించిన పేమెంట్స్ ను ఆపేశారు. ఆ పేమెంట్స్ నత్తనడకన నడుస్తున్నాయి. వారు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు.

వర్షానికి తడుస్తున్నారు, ఎండకి ఎండుతున్నారు, చలికి వణుకుతున్నారు. కొన్ని ఇళ్లు బీసీమెంట్ లెవల్ లో, కొన్ని స్లాబ్ లెవల్ లో ఉన్నాయి. ఆన్లైన్ అని అంటున్నారు. వివిధ కారణాలతో తాత్కాలికం చేయడం వల్ల నిరుపేదలు ఇబ్బంది పడే పరిస్థితి వస్తోంది. దాని మీద దృష్టి సారించాలి. దళితులకు మూడెకరాల భూమిని పంచుతామన్నారు. ఇప్పటివరకూ వారికి కేవలం పన్నెండు వేల ఎకరాలు మాత్రమే మీరు ఇచ్చినట్లుగా చూపించారు. సమగ్ర కుటుంబ సర్వే ద్వారా ముప్పై అయిదు లక్షల మంది కుటుంబాలకు పది లక్షల ఎకరాల భూమి కావాలని అనుకున్నారు. ఇరవై అయిదు లక్షల మంది నిరుపేదలకు ఇళ్లు లేవని సమగ్ర కుటుంబ సర్వే ద్వారా తేలింది. సమగ్ర కుటుంబ సర్వేకు సంబంధించిన వివరాలు ఇప్పటివరకూ బయటపెట్టలేదు. మీరు ఏ ఉద్దేశంతో సర్వే చేశారో ఎందుకు చేశారో ప్రజలందరికీ తెలియజేయవలసిన అవసరం ఉంది. కానీ, ఈరోజు వరకూ ఆ సర్వే వివరాలు ఎక్కడా బయటపెట్టినట్లుగా కనపడడం లేదు. మీరు ఏ ఉద్దేశంతో చేశారు? మీరనుకున్నట్లువంటే లక్ష్యాలను నెరవేర్చడం కోసం ఆ కుటుంబ సర్వే ఏ రకంగా ఉపయోగపడుతుందో చెప్పాలి. 22 లక్షల మంది నిరుపేదలకు ఇళ్లు లేవని తేల్చారు. పది లక్షల మందికి మూడెకరాల భూమి కావాలని చెప్పారు. ఇప్పటివరకూ కేవలం 12 వేల మంది లబ్ధిదారులకు మాత్రమే మీరు ఇవ్వడం జరిగింది. మీరు ఏ రకంగా ఈ స్కీమ్ ను అమలు చేయాలని అనుకుంటున్నారో కానీ దానికి కేటాయింపులు మాత్రం లేవు. గత నాలుగు సంవత్సరాల ప్రగతిని చూస్తే ఆ మూడెకరాల భూమికి సంబంధించిన పథకం కూడా అటక ఎక్కినట్లు కనబడుతోంది. క్షేత్రస్థాయిలో కూడా ఈ యొక్క స్కీమ్ పై చిత్తుశుద్ధి లేనట్లు కనపడుతోంది. భూమి లేని వారికి మూడెకరాల భూమిని ఇస్తామన్నారు. రెండెకరాల భూమి ఉన్నవారికి ఎకరం కలిపి ఇస్తామన్నారు, ఎకరం భూమి ఉన్న వారికి మరొక రెండెకరాలు ఇస్తామన్నారు. ఈ స్కీమ్ కి సంబంధించి బడ్జెట్ లో సరైన ప్రాధాన్యతనివ్వలేదు. దీనికి సంబంధించి మీరు ఏ రకంగా చేస్తారో చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. ఎస్సీ, ఎస్టీ సబ్ ప్లాన్ కి సంబంధించి ఎక్కువ నిధులను ఖర్చు చేస్తున్నామని ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పారు. బీసీలకు గొర్రెలు ఇస్తున్నారు, చేప పిల్లలు ఇస్తున్నారు, మంచిదే. దళితులకు లబ్ధి చేకూర్చే మూడెకరాల భూమి ఇవ్వడం లేదు, సబ్ ప్లాన్ ఫలితాలను అందించడం లేదు. దళితులు నివసిస్తున్న ఎస్సీ కాలనీలలో, గిరిజనులు నివసిస్తున్న ఎస్టీ కాలనీలలో సీమెంట్ రోడ్లు ఏర్పాటు చేసే విషయమై దృష్టిపెట్టడం లేదు. సబ్ ప్లాన్ కి సంబంధించి స్పష్టమైన వైఖరిని ప్రదర్శించడం లేదు. సబ్ ప్లాన్ ను ఏ రకంగా అమలుచేస్తున్నారో ఆర్థిక మంత్రి గారు చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. ముఖ్యమంత్రి గారు ఒకసారి మమ్మల్ని పిలిచి మాట్లాడారు. ఎస్సీ, ఎస్టీ ఎంఎల్ఎలందరూ చాలా సూచనలిచ్చారు. కానీ ఆచరణలో ఈ

పథకాలు ఏ రకంగా అమలవుతున్నాయి? నేను రిజర్వ్ శాసనసభ నియోజకవర్గం నుండి ఎంపీగా ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నాను. ఒక్క సీసీ రోడ్డుకు కూడా సబ్‌ప్లాన్ కింద నిధులు మంజూరు చేయలేదు. మిగతా దళిత, గిరిజన సోదరుల నియోజకవర్గంలో అదే రకమైన పరిస్థితి ఉండొచ్చు. రిజర్వ్‌షన్ చేసిన నియోజకవర్గాలను మీరు బలోపేతం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. వాటికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. ఎస్సీ, ఎస్టీ నియోజకర్గాలు అవ్వడం వల్ల మాకు అన్యాయం జరుగుతుందనే భావన ప్రజలలో కల్పించడం అనేది మంచి పద్ధతి కాదు. అందుకని, ఎస్సీ, ఎస్టీ నియోజకవర్గాల అభివృద్ధి కోసం కృషి చేయాలి. ఎస్సీ, ఎస్టీ కాలనీలలో సీసీ రోడ్ల నిర్మాణానికి, మౌలిక సదుపాయాల కోసం కృషి చేయాలి. దళిత వాడల్లో కమ్యూనిటీ హాల్స్ నిర్మాణం కోసం అదే విధంగా దళితుల భూములలో బోర్లు వేసి కార్యక్రమం, బోర్లున్న దగ్గర మోటార్లు బిగించే కార్యక్రమాలను చేపట్టాలి. వాళ్లు ఆర్థికంగా బలపడే కార్యక్రమాలపై స్పష్టత అనేది ఈ బడ్జెట్‌లో కొరవడిందని ఈ సందర్భంగా మంత్రి గారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఎస్సీ, ఎస్టీ సబ్‌ప్లాన్ అమలు విషయంలో మీరు ఏ రకంగా ముందుకెళ్తున్నారో చెప్పాలని మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. బీసీలకు సంబంధించి ప్రత్యేకమైన సబ్‌ప్లాన్‌ను తీసుకొస్తామని నవంబర్ నెలలో ముఖ్యమంత్రి గారు ఇదే శాసనసభలో చెప్పారు. ప్రపంచ ఆర్థికవేత్తల సదస్సు, తెలుగు మహాసభలున్నాయి, మళ్ళీ మనం సమావేశాలు పెట్టుకుందామని అని అప్పుడు చెప్పారు. బీసీ ఎంపీలు, ఎంపీలు, రాజ్యసభ సభ్యులందరూ ఒక మీటింగ్ పెట్టమని చెబితే, ఆ సమావేశంలో మేము అనేక సూచనలు ఇవ్వడం జరిగింది. జనాభా ప్రకారం రిజర్వ్‌షన్‌కి సంబంధించి, ప్రత్యేకంగా, సబ్‌ప్లాన్‌కి సంబంధించి, లేదంటే కేబినెట్ సబ్‌కమిటీ ద్వారా వాళ్ళిచ్చిన సూచనలు, సలహాల మీద ఈ సమావేశాలలో స్పష్టత వస్తుందని అనుకోవడం జరిగింది. దానికి సంబంధించి ప్రత్యేక నిధి గురించి బడ్జెట్‌లో ప్రస్తావించినట్లుగా మాకు కనపడడం లేదు. దాని విషయంలో మీరు ఏ రకంగా ముందుకు వెళ్లదలచుకున్నారో చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. అదే విధంగా ఉద్యోగాల నియామకాల విషయంలో తెలంగాణ ఏర్పడిన నాటినుండి, ఈరోజు వరకూ రెండు లక్షల ఉద్యోగాలు ఖాళీగా ఉన్నాయని ప్రభుత్వమే అధికారికంగా చెప్పింది. బడ్జెట్ ప్రసంగంలో ఇరవై వేల పోస్టులను నింపడం కోసం తెలంగాణ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమీషన్ ప్రయత్నం చేస్తోందని చెప్పారు. అది కూడా అస్పష్టంగా ఉంది. కొన్ని నియామకాలకు సంబంధించి కోర్టులో పెండింగ్‌లో ఉన్నాయి. ఇంకా కొన్ని నోటిఫికేషన్లు విడుదల చేయడం, అవి అస్పష్టంగా ఉండడం వల్ల జనాలు కోర్టులను ఆశ్రయించడం జరుగుతోంది. వాటిని ఏ రకంగా నింపబోతున్నారో స్పష్టంగా చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రాథమిక విద్యను బలోపేతం చేయవలసిన ఈ క్రమంలో

ప్రాథమిక స్థాయిలోనే టీచర్ల కొరత ఉంది. మనం నాలుగు సంవత్సరాలలో ఒక డిప్లొమాని కూడా వేయలేదు. నిరుపేద కుటుంబాల పిల్లలను ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో చదువుకునే అవకాశం కల్పించకుండా చేస్తున్నాము. టీచర్లను రిక్రూట్ చేయకుండా వుంటే అనుకున్న లక్ష్యాలు నెరవేరడానికి అవకాశం లేదు. అందుకని ఉద్యోగాలకు సంబంధించిన నోటిఫికేషన్స్‌పై దృష్టి సారించాలి. ఇది ఫ్రెండ్లీ గవర్నమెంట్ అని ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రమాణస్వీకారం రోజే చెప్పడం జరిగింది. తెలంగాణ వ్యాప్తంగా ఉద్యోగవర్గాలు మొత్తంగా పాత పెన్షన్ విధానాన్ని అమలు చేయాలని పెద్దఎత్తున డిమాండ్ చేస్తున్నారు. తెలంగాణ ఏర్పడిన తరువాత కేంద్రప్రభుత్వం మనకు ఒక లేఖను పంపడం జరిగింది. కేంద్రంలో ఈ స్కీమ్ అమలు జరుగుతోంది. తెలంగాణ ప్రభుత్వం చేరుతుందా లేదా అని వారు అడగడం జరిగింది. ఇది కేంద్రప్రభుత్వ నిర్ణయం కాదు, రాష్ట్రాలు ఈ స్కీమ్‌లో చేరితే చేర్చు లేదంటే చేరకపోవచ్చు. అందుకని, ఆర్థికమంత్రి గారు ఈ విషయమై స్పష్టత ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది. బ్రిటిష్ కాలం నుండే పెన్షన్ అనేది ప్రాథమిక హక్కుగా భావించడం జరుగుతోంది. సుప్రీం కోర్టు కూడా, రిటైర్మెంట్ తరువాత ఉద్యోగులకు పెన్షన్ ఇవ్వాలి, పెన్షన్ ఇవ్వడం అనేది భిక్షం కాదు, ఉద్యోగుల హక్కు అని అనేక జడ్జిమెంట్లను ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ రోజున్న యూపీఏ ప్రభుత్వం ఈ బిల్లును తీసుకురావడం జరిగింది. దేశంలోనే అన్ని రంగాల్లో మనం మార్గదర్శకంగా ఉన్నామని చెబుతున్నాము. కేంద్రప్రభుత్వం మీద నెపం నెట్టకుండా, తెలంగాణ ప్రభుత్వం దేశంలోనే ఆదర్శంగా ఉండడం కోసం ఉద్యోగుల న్యాయసమ్మతమైన పాత పెన్షన్ విధానాన్ని కొనసాగించేందుకు ఏ రకమైన చర్యలు తీసుకుంటారో చెప్పవలసిన అవసరం ఉంది. ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థకు సంబంధించి ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో తొమ్మిది రకాల వస్తువులను పంపిణీ చేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు బియ్యం తప్ప ఏమీ ఇవ్వడం లేదు. ఎందుకు ఆ విధంగా చేస్తున్నాము? కొత్త రేషన్ కార్డులు మంజూరు చేయడం లేదు. అర్హత కలిగిన వారికి కార్డులివ్వడం లేదు. ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థను ఏ విధంగా బలోపేతం చేస్తాము? ఎందువల్ల ఈ వ్యవస్థను నిర్వీర్యం చేస్తున్నాము? గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని నిరుపేదల కోసం ఎన్టీఆర్ గారు మంచి పథకాన్ని అమలుచేశారు. ముఖ్యమంత్రి గారు ఆ దిశగా ప్రయత్నం చేస్తున్నారని మనం అనేక సందర్భాలలో చూశాము. కాని, బియ్యం తప్ప ఏమీ ఇవ్వడం లేదు. గోధుమలు, చెక్కర, పామాయిల్, చింతపండు వంటి వాటిని అందించకుండా ఆ స్కీమ్‌ను రద్దు చేసి కేవలం బియ్యాన్ని మాత్రమే ఇస్తున్నాము. కందిపప్పు, బియ్యం తోపాటు తొమ్మిది రకాల వస్తువులను కీల్ రూపంలో రూ.180/- కు అందించేవారు. తెలంగాణ ఏర్పడిన తరువాత ప్రజాపంపిణీ వ్యవస్థను నిర్వీర్యం చేయడం జరిగింది. దీనిపై ప్రభుత్వం సమాధానం చెప్పాలి.

(బడ్జెటు) పై - సాధారణ చర్చ (మొదటి రోజు).

1.50 అదే విధంగా వ్యవసాయ రంగానికి సంబంధించి కూడా ము. ఈ ప్రభుత్వం ఎకరానికి ఒక పంటకు రూ.4వేల చొప్పున రెండు పంటలకు గాను సంవత్సరానికి రూ.8వేలు ఇచ్చే పథకాన్ని ప్రవేశపెట్టడం మంచిదే, మేం కాదనడం లేదు. కానీ ఇప్పుడు మిర్చి పంట, కంది పంటకు గిట్టుబాటు ధర లభించకరైతులు రోడ్డెక్కారు. ఈ మధ్య కాలంలోనే అకాల వర్షాలు వచ్చి కూడా చాలా మంది రైతులు ఇబ్బంది పడ్డారు. ఖమ్మం, మెదక్, నిజామాబాద్, కరీంనగర్ జిల్లాలలో గ్రామీణ వికాస్ బ్యాంకు ద్వారా రుణాల రీ పెడ్యూల్ వల్ల, ఆ బ్యాంకర్ చేసిన తప్పిదం వల్ల ఈ నాలుగు జిల్లాలలో చాలామంది రైతులకు రుణమాఫీ కాలేదు. ఒక్క ఖమ్మం జిల్లాలోనే 20వేల మంది రైతులకు రూ.108 కోట్లు ఇంకా రుణమాఫీ కాలేదని అధికారికంగా ప్రభుత్వానికి లేఖ ఇవ్వడం జరిగింది. దీనికి సంబంధించి వ్యవసాయ శాఖామంత్రి గారు, ముఖ్యమంత్రిగారు స్పష్టమైన హామీనిచ్చి, వచ్చే జనవరి మాసం లోపల ఆ సమస్యను పరిష్కరిస్తామని చెప్పడం జరిగింది.

ఇదే కాకుండా తమరి (సభాపతి గారి) అధ్యక్షతన రుణమాఫీ కాని రైతుల జాబితాను పరిశీలించడానికి అలాగే రుణమాఫీ చేసే వడ్డీ మాఫీ చేయకపోవడం వలన పంట రుణాలను రీ పెడ్యూల్ చేయడం వలన ఇబ్బంది పడుతున్న రైతుల సమస్యను తీర్చడానికి సభాపతి గారి దగ్గరే ఒక సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేస్తామని ముఖ్యమంత్రి గారు గత నవంబర్ సమావేశాలలో చెప్పారు. ఆ జాబితాను స్వయంగా సభాపతి గారికి నేను అందజేయడమే కాకుండా వారికి మరొకసారి గుర్తు చేయగా ప్రభుత్వానికి ఆ జాబితాను తప్పనిసరిగా పంపిస్తానని చెప్పారు. ఈ సమస్య పరిష్కారానికి ప్రభుత్వం ఏ రకమైన మెకానిజం చేస్తున్నదనేది కూడా చెప్పని పరిస్థితి కనబడుతున్నది.

అదే విధంగా మద్దతు ధరకు సంబంధించి కూడా ప్రభుత్వం నుంచి స్పష్టత లేదు. బ్యాంకుల నుంచి రైతులు రుణాలు తీసుకుంటే క్రాఫ్ ఇన్సూరెన్స్ మూలు చేస్తున్నారు. కానీ పంట నష్టపోయినప్పుడు మాత్రం ఆ ఇన్సూరెన్స్ అమలు కాని పరిస్థితి ఉన్నది. కాబట్టి ఆ ఇన్సూరెన్స్ కంపెనీల మీద ఆర్థిక శాఖ ఏ రకమైన నియంత్రణ చేస్తున్నదో స్పష్టం చేయాల్సిన అవసరమున్నది. సకాలంలో ఎవరైతే వడ్డీ చెల్లించారో అలాంటి వారికి కూడా ఇప్పటివరకు వడ్డీ బాకీలు ఆర్థిక శాఖ నుంచి విడుదల చేయలేదు. సకాలంలో అప్పు చెల్లించే వారికి వడ్డీ రాయితీ పథకాన్ని ఈ ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టింది. కానీ ఇప్పటివరకు రూ.500 కోట్లు ఆ రైతాంగానికి సంబంధించి బాకీలు ఉండగా ఎందుకని ఆ వడ్డీ మాఫీ సకాలంలో చెల్లించిన రైతులకు ప్రోత్సాహమివ్వాలి ఉండగా బ్యాంకులు నిర్దాక్షిణ్యంగా రైతుల నుంచి వడ్డీలు వసూలు చేస్తున్న సందర్భంగా ఆర్థిక శాఖ ఎలాంటి చర్యలు చేపడుతున్నదో చెప్పాలని కోరుతున్నాను.

గ్రానైట్ అనేది చిన్న తరహా పరిశ్రమ. కేంద్ర ప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్న జిఎస్ టీలో గ్రానైట్ కి అమలు చేస్తున్న జిఎస్ టీ శ్లాబ్ తగ్గించాలని అనేక రకాల ప్రయత్నాలు చేయడం జరిగింది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఈ గ్రానైట్ పరిశ్రమను ఆదుకోవడం కోసం ఆర్థిక శాఖ ద్వారా ఎలాంటి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నదనేది చెప్పాలని కోరుతూ, ప్రధానంగా గత మూడు సంవత్సరాల కాలంగా చిన్న తరహా పరిశ్రమలకు ఇవ్వాలన్న సబ్సిడీలు గానీ రాయితీలు గానీ మన ఆర్థిక శాఖలో పెండింగు ఉన్నాయి. ఈ అంశం గురించి ఇదే శాసనసభలో చాలాసార్లు చర్చించాము. వాటి విడుదల కోసం ఎలాంటి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నదనేది చూడాల్సిన అవసరమున్నది.

గ్రామ పంచాయతీలలో పనిచేస్తున్న పారిశుధ్య కార్మికులు అత్యంత దుర్భరమైన పరిస్థితులలో జీవనం కొనసాగిస్తున్నారు. ఇప్పుడున్న పరిస్థితులలో సొంత ఇంట్లోనే ఊడ్చడానికి పని మనుషులు దొరకని క్రమంలో అత్యంత దుర్భరంగా గ్రామ పంచాయతీలలో పారిశుధ్య కార్మికులు పనిచేస్తున్నారు. ఈ కార్మికులే మురుగు కాల్వలను కూడా శుభ్రం చేస్తున్నారు. వాళ్ళకు సంబంధించిన జీతాలు గానీ, ఉద్యోగ భద్రత గానీ వేతనాలు పెంచే విషయంలో గానీ స్పష్టత లేదు. మన ఆర్థిక శాఖా మంత్రిగారు రిస్ట్రో గ్రామపంచాయతీ పారిశుధ్య కార్మికుల సంక్షేమం కోసం ప్రభుత్వం తరపున ఎలాంటి చర్యలు చేపట్టబోతున్నదనేది చెప్పాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

జిహెచ్ఎసిలో పనిచేస్తున్న సిబ్బందికి జీతాలు పెంచారు. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా మునిసిపాలిటీలలో పనిచేస్తున్న సిబ్బంది గత నాలుగు రోజుల నుంచి సమ్మెలో ఉన్నారు. ఆ మునిసిపల్ కార్మికులకు సంబంధించి కూడా ఏ రకమైన ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారనేది ప్రభుత్వం స్పష్టం చేయాల్సిన అవసరమున్నది. అదే విధంగా వైద్య రంగంలో ఉస్మానియా వంటి ఆసుపత్రులు హైదరాబాదు నగరం నాలుగు పక్కలా ఏర్పాటు చేస్తామని ముఖ్యమంత్రి గారు ఇదే సభలో చెప్పారు. కానీ ఈ బడ్జెట్ లో ఆ నాలుగు ప్రధానమైన ఆసుపత్రులు అంచే ఉస్మానియా, నిమ్స్ ను మించిన కార్పొరేట్ ఆసుపత్రులు హైదరాబాదు నాలుగు పక్కలా పెట్టాలనే ప్రతిపాదనకు ఈ బడ్జెట్ లో ఎలాంటి కేటాయింపులు జరగలేదు. ముఖ్యమంత్రి గారు చేసిన హామీకి ఆచరణలో భాగంగా ఆసుపత్రులను ఏ రకంగా ఏర్పాటు చేయబోతున్నారనేది చెప్పాల్సిన అవసరమున్నది. పాత ఉస్మానియా ఆసుపత్రి స్థానంలో ఒక కొత్త ఆసుపత్రి భవనాన్ని నిర్మిస్తామని కూడా చెప్పారు. దీనికి సంబంధించి కూడా బడ్జెట్ లో స్పష్టత లేదు. జిల్లా ఆసుపత్రులను బలోపేతం చేయడానికి కూడా ఈ బడ్జెట్ లో కేటాయించిన కేటాయింపులు సరిపోవు.

అదే విధంగా 1998, 2010 వంటి మూడు డి.ఎస్సీలకు సంబంధించిన నిరుద్యోగులు చాలా కాలం నుంచి ఈ ప్రభుత్వం

యొక్క పిలుపు కోసం ఎదురు చూస్తున్నారు. ముఖ్యమంత్రి గారే స్వయంగా వారిని పిలిచి మాట్లాడారు. మంజీరా గెస్ట్ హౌస్ లో వారిని వారం రోజులపాటు ఉంచి, విద్యాశాఖా మంత్రి గారితో మాట్లాడి వారి సమస్య పరిష్కారం చేస్తాం, ఒకవేళ ఇబ్బంది అనుకుంటే కొన్ని డబ్బులు కూడా ఉంచుకోమని ముఖ్యమంత్రి గారు చెప్పినట్లుగా నిరుద్యోగ యువకులు చెబుతున్నారు. వీటికి సంబంధించి మన పక్క రాష్ట్రం ఒక హై లెవల్ కమిటీని ఏర్పాటుచేసి ఏ రకంగా 1998 డి.ఎస్సీ వాళ్ళకు న్యాయం జరగాలి, 2010 డి.ఎస్సీ వాళ్ళకు న్యాయం జరగాలని చూస్తున్నారు. ఈ ప్రభుత్వం కూడా ప్రభుత్వ ఉద్యోగులకు స్నేహ హస్తం అందిస్తామని చెబుతున్నందున ఈ డి.ఎస్సీలలో అన్యాయానికి గురైన నిరుద్యోగులకు ఒక స్పష్టతనివ్వాలని అవసరమున్నది. ఇదొక రాజకీయ నిర్ణయం తీసుకోవాల్సిన అవసరమున్నది తప్ప అధికారులతో మాట్లాడితే కాదు. రాజకీయంగా అనేక నిర్ణయాలను ఈ శాసనసభలో చర్చించి నిర్ణయం తీసుకుంటున్న క్రమంలో వాళ్ళకు న్యాయం చేయాలనే చిత్తశుద్ధి ప్రభుత్వానికి ఉంటే, ఒక రాజకీయ నిర్ణయం తీసుకొని ఆ డి.ఎస్సీ అభ్యర్థులకు కూడా న్యాయం జరిగే విధంగా చూడాలి.

ఇప్పటివరకు మన రాష్ట్రం తీసుకున్న అప్పలకే రూ.13వేల కోట్ల వడ్డీ చెల్లిస్తున్న పరిస్థితి ఉన్నది. అందువల్ల ఈ అప్పుల భారం పెరగకుండా, తీసుకున్న అప్పులను కూడా ప్రజారంజకంగా ఉత్పాదక రంగాల మీద ఖర్చు పెట్టడం ద్వారా అనుకుంటున్న లక్ష్యాన్ని సాధించేందుకు ఇరిగేషన్, వ్యవసాయం, ప్రాథమిక విద్యా రంగం, యూనివర్సిటీల బలోపేతం వంటి వాటితోబాటు ఎలక్ట్రిసిటీ డిస్కాల అప్పులు చాలా పేరుకుపోయాయి. ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ ప్రపంచ వ్యాప్తంగా గుర్తింపు పొందింది. దీనికి రూ.200 కోట్లు కేటాయించామని చెప్పిస్తుంటే కేవలం రూ.50 కోట్లు మాత్రమే ఖర్చు పెట్టినట్లుగా ఈ ప్రభుత్వం తెగల ద్వారానే అర్థమవుతున్నది. అందువల్ల కేటాయించుల మీద ఎంత ఉత్సాహం చూపుతున్నామో అనుకున్న రంగాలకు ఖర్చు పెట్టే విషయంలో కూడా అదే రకమైన ఉత్సాహం చూపించాల్సిన బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వం మీద ఉన్నదని తెలియజేస్తూ, ఈ ప్రభుత్వం చేపట్టిన ఫ్లాగ్ షిప్ పథకాలు అంటే డబుల్ బెడ్రూం ఇండ్లు, పాత ఇండ్ల నిర్మాణానికి చెందిన బిల్లుల చెల్లింపు, దళితులకు మూడకరాల భూపంపిణీ, ఎస్.సి, ఎస్.టి సబ్ ప్లాన్ కు సంబంధించి, అప్పులకు సంబంధించి గానీ ఎలాంటి నిర్ణయంతో ముందుకు సాగుతున్నారనేది రాష్ట్ర ప్రజానీకానికి సమాధానం చెప్పాల్సిన అవసరమున్నదని విజ్ఞప్తి చేస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సున్నం రాజయ్య:- అధ్యక్షా, 2018-19కి సంబంధించిన బడ్జెట్ మీద నాకు మాట్లాడే అవకాశం కల్పించినందుకు వుండుగా తమరికి ధన్యవాదాలు

తెలియజేస్తున్నాను. 2018-19కి సంబంధించి ఆర్థిక శాఖామంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెట్ భారీ అంకెల బడ్జెట్. ఇది తెలంగాణ రాష్ట్ర నిర్మాణానికి సంబంధించి ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్ గా లేదని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ బడ్జెట్ లో పూర్తిగా ఎస్.సి, ఎస్.టి, బి.సి, మైనారిటీలను విస్మరించిన బడ్జెట్. ఎందుకంటే నూటికి 93 శాతం ఎస్.సి, ఎస్.టిలు, 52 శాతం బి.సిలుగా ఉన్నటువంటి మన తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఈ వర్గాల అభివృద్ధిని ప్రతిబింభించకుండా చేయలేము. కానీ ఆ పద్ధతిలో చూస్తే ఈ బడ్జెట్ చాలా నామ మాత్రంగా ఉన్నది. ఈ బడ్జెట్ పూర్తిగా విద్య, వైద్యం, ఉపాధిని విస్మరించేదిగా ఉన్నది. ప్రాధాన్యత క్రమంలో చూస్తే గిరిజనులు, దళితులు అక్షరాస్యతలో వెనుకబడి ఉన్నారు. ఎస్.సి, ఎస్.టి బ్యాంక్ లోగ్ పోస్టులు 25వేలు ఖాళీలుగా ఉన్నాయని గత సమావేశాలలో చెప్పినట్లుగా నాకు గుర్తు ఉన్నది. కానీ ఈ బడ్జెట్ లో ఎస్.సి, ఎస్.టి బ్యాంక్ లోగ్ పోస్టులు ఎన్ని ఖాళీలుగా ఉన్నాయి, వాటిని ఏ విధంగా భర్తీ చేస్తారనేది స్పష్టమైన ప్రకటన ప్రభుత్వం నుంచి రాలేదు. కేరళ రాష్ట్రం భారత దేశంలోనే అత్యంత అక్షరాస్యత కలిగిన రాష్ట్రంగా ముందుకు పోతున్నది. మన రాష్ట్రంలో కూడా ఆ విధంగా అక్షరాస్యత శాతాన్ని పెంచాల్సిన అవసరమున్నది.

2.00 మ. ఈ రోజు కార్పొరేటు శక్తులకు ఇస్తున్నంత ప్రాధాన్యతని ప్రభుత్వ రంగానికి ఇవ్వకుండా ప్రభుత్వ సంస్థలను విస్మరించినందున మేము భావిస్తున్నాము. రోజురోజుకూ నిరుద్యోగుల సంఖ్య పెరుగుతోంది. ప్రైవేట్ రంగంలోని పరిశ్రమలకు కరెంటు, భూమి, ఇతర అనువంతులను ప్రభుత్వం ఉచితంగా అందిస్తున్నందున నిరాశ, నిస్పృహలో ఉన్న గిరిజన, బి.సి., దళితులకు రాష్ట్రంలోని ప్రైవేట్ రంగంలో కూడా రిజర్వేషన్లు ఇవ్వాలని అవసరం ఉందని మేము భావిస్తున్నాము.

రాష్ట్రంలో 52 శాతం జనాభా ఉన్న బి.సి.లకు బడ్జెట్ లో నామమాత్రంగా 5,900 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించినందున ఈ మొత్తాన్ని పెంచాలని మేము భావిస్తున్నాము. రాష్ట్రంలోని కార్పొరేషన్లు, ఫెడరేషన్లు నిర్వీర్యం అయ్యాయి. కావున, వాటికి అత్యధిక ప్రాధాన్యం ఇచ్చి నిధులు పెంచాల్సిన బాధ్యత ఈ ప్రభుత్వం పై ఉంది.

ఎమ్.బి.సి.లకు గత సంవత్సరం వెయ్యి కోట్ల రూపాయలను కేటాయించారు. గత సంవత్సరంలో ఖర్చు అవగా మిగిలిన డబ్బులు, ఈ సంవత్సరం మరో వెయ్యి కోట్ల రూపాయలు కేటాయించి మొత్తంగా రెండు వేల కోట్ల రూపాయలను ఎమ్.బి.సి.లకై ఖర్చు చేయాలని, బలహీన వర్గాల నుంచి వచ్చిన ప్రతినిధి ఆర్థిక మంత్రి ఈటల రాజేందర్ గారిని నేను డిమాండ్ చేస్తున్నాను. ఎమ్.బి.సి.లు పేద వారు, సంచార జాతులు, దయనీయ పరిస్థితుల్లో ఉన్నందున వీరి అభివృద్ధికై డబ్బులు ఖర్చు చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. చేతి

(బడ్జెటు) పై - సాధారణ చర్చ (మొదటి రోజు).

వృత్తుల ఆధునికీకరణ లేదు, వారికి రుణ సౌకర్యాల లేవు. చేనేతకు 1,200 కోట్ల రూపాయలు కేటాయిస్తామని ఇచ్చిన హామీని ఫుల్ ఫిల్ చేయాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. చేనేత మరియు జొళిక ప్రత్యేక బడ్జెటు పెట్టాల్సిన అవసరం ఉంది. చేనేత, జొళిపై ఆధారపడిన కార్మికులు చాలా దుర్భర జీవితాన్ని గడుపుతున్నారు.

తెలంగాణ రాష్ట్ర జనాభాలో 10 శాతం జనాభాగా ఉన్న గిరిజనులకు భూ పంపిణీ, అటవీ హక్కుల చట్టం హామీలు అమలు కాలేదు. గిరిజన ప్రాంతాల్లో పూర్తిగా అస్తవ్యస్త పరిపాలన సాగుతోంది. భద్రాచలం, ఏలూరు నాగారం ఐ.టి.డి.ఎ. లకు డైరెక్టు ఐ.ఎ.ఎస్. అధికారులు లేరు. ఉమ్మడి ఆంధ్రప్రదేశ్ లో చాలా పెద్ద గిరిజన, ఆదివాసి ప్రాంతాలైన భద్రాచలం, ఉల్పూరు ఐ.టి.డి.ఎ.లకు ఐ.ఎ.ఎస్ అధికారులు లేనందున అక్కడ అస్తవ్యస్తమైన పరిపాలన సాగుతోంది. కావున, ఈ ప్రాంతాలకు తక్షణమే ఐ.ఎ.ఎస్. అధికారులను నియమించాల్సిన అవసరం ఉందని ప్రభుత్వాన్ని నేను డిమాండ్ చేస్తున్నాను. ఈ సోమవారం నాడు, నెలకొసారి రెండు, మూడు జిల్లాలను పర్యటించి అధికారుల పనితీరును, పర్యవేక్షణను చూసి ఇన్ ఛార్జ్ కలెక్టర్ లేకపోవడం వల్ల అక్కడ పరిపాలన అస్తవ్యస్తంగా ఉంది. కావున, ఐటిడిఎలకు ఐ.ఎ.ఎస్. అధికారిని నియమించాలని కోరుతున్నాను. 10-15 రోజుల్లో అధికారుల్ని నియమిస్తామని శీతాకాల శాసనసభ సమావేశాల్లో ముఖ్యమంత్రి గారు హామీ ఇచ్చి ఆరు నెలల తున్నప్పటికీ ఒక్క అధికారిని కూడా నియమించలేదు. కావున, ఐ.ఎ.ఎస్. అధికారుల్ని నియమించి పరిపాలన సౌలభ్యాన్ని అందించేందుకు ప్రభుత్వం సానుకూలంగా స్పందించాలని మంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. కావున, ఈ విషయమై సరైన సమాధానం చెప్పాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

బడ్జెట్ లో అటవీ హక్కుల చట్టం ప్రస్తావన లేదు. లక్షలాది మంది గిరిజనులు సాగు చేసే భూములకు పట్టాలు లేవు. ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు అధికారులు గిరిజనులను “ఇది మీ భూమి కాదని, మీరు సాగు చేయకూడదని” ఆ భూముల నుంచి రైతులను ఖాళీ చేయించే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. భద్రాది కొత్తగూడెం, ఖమ్మం, ఆదిలాబాద్, మంచిర్యాల, భూపాలపల్లి జిల్లాలోని గిరిజనులు బిక్కుబిక్కుమనే పరిస్థితుల్లో ఉన్నారు. అటవీ హక్కు చట్టం ప్రకారం వ్యవసాయం చేస్తున్న గిరిజనులకు 10 ఎకరాల భూమి ఇవ్వాలి. ఆనాడు యూ.పి.ఎ. ప్రభుత్వం పై వామపక్షాలు కొట్లాడి సాధించిన అటవీ హక్కుల చట్టాన్ని మన ప్రభుత్వం పూర్తిగా నిర్వీర్యం చేస్తోంది. దాదాపు 20 నుంచి 30 సంవత్సరాలుగా వ్యవసాయం చేస్తున్న గిరిజనులకు పట్టాలిచ్చి వారికి రక్షణ, భరోసా కల్పించండి. ఖమ్మం జిల్లా పెనుగొండ మండలంలో పార్లసారధి నగరికి చెందిన రైతు ఆంబోతు వెంకన్న ఫారెస్టు వేధింపుల వల్ల నిన్న చనిపోయాడు. ఈ వేధింపులు, నిర్బంధాలు జరగడానికి వీల్లేదు. వ్యవసాయం చేస్తున్న

గిరిజన, ఇతర పేద రైతులకు పట్టాలు, హక్కు ప్రతానివ్వాలని కోరుతున్నాను. రెండు పంటలకు కలిపి ఎకరానికి 8000 రూపాయల చొప్పున ఇస్తున్న పంటల పెట్టుబడిని పాతసాగుదారులుగా వ్యవసాయం చేస్తున్న గిరిజనులందరికీ అమలు జరపాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

దళితులకి సంబంధించిన మూడెకరాల భూ పంపిణీ కార్యక్రమం గురించి గవర్నరు గారి ప్రసంగంలో, బడ్జెట్ లో చూసినట్లైతే 4,900 కుటుంబాలకు 12,745 ఎకరాలను మాత్రమే పంపిణీ చేసినట్లు చెబుతున్నారు. రాష్ట్రంలోని గిరిజనులు, దళితులు అభివృద్ధి కాకుండా తెలంగాణ రాష్ట్రం అభివృద్ధి చెందదు. రాష్ట్రంలో దాదాపు మూడు లక్షల మంది దళితులు ఉన్నారు. వీరందరికీ రెండెకరాల భూమి ఎప్పటిలోపు ఇస్తారు. ఇప్పటికే నాలుగు సంవత్సరాల సమయం అయిపోయింది. ప్రభుత్వం ఇంకా 10 నెలలు ఉంటుందా, 12 నెలల సమయం ఉంటుందా, కేంద్రం, రాష్ట్రం ఆలోచించి ముందస్తు ఎన్నికలు వచ్చినట్లైతే ఇచ్చిన హామీని ఏవిధంగా నెరవేరుస్తారు. ఇప్పటికీ నాలుగు సంవత్సరాలు పూర్తైనప్పటికీ, కనీసం 50 వేల ఎకరాల భూపంపిణీ చేయలేదు. కేవలం వందల, వేల సంఖ్యలోనే లబ్ధిదారులకు భూపంపిణీ చేశారు. ఆశగా ఎదురు చూస్తున్న దళితులకు ఏవిధంగా భూపంపిణీ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టారనే విషయాన్ని స్పష్టం చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

వ్యవసాయ రంగం కీలకమైనది. వ్యవసాయంపై రైతాంగం పెట్టుకున్న ఆశల్ని నెరవేర్చడంలో మీరు కొంత మేరకు విఫలమయ్యారు. పండిన పంటలకు గిట్టుబాటు ధర లేదు. స్పానినాథన్, జయతీఘాష్ సీసార్లు ప్రకారం మిర్చి, మొక్కజొన్న, జొన్న, పత్తిలకు గిట్టుబాటు ధర లేనందున రైతులు చాలా ఇబ్బందులు పడుతున్నారు. పెట్టుబడి వెుత్తాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వంతో బాటు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఇవ్వాలని రైతుల నుంచి వస్తున్న డిమాండ్ విస్మరించడం జరిగింది. కావున, ఇప్పటికైనా ఆ డిమాండ్ పరిష్కరించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

“ఉపాధి హామీ” పథకాన్ని నిర్వీర్యం చేసే పరిస్థితి కనబడుతోంది. ఉపాధి హామీ చట్టాన్ని పకడ్బందీగా అమలు చేసి పని దినాల్ని పెంచాలని కోరుతున్నాను. మేట్లను తొలగించాలనే ఆలోచనతో తీసుకు వచ్చిన జీ.ఓ.ని వెంటనే నిలుపుదల చేసి మేట్లను యథాతథంగా కొనసాగించాలని కోరుతున్నాను. సమ్మర్, ఇతర సీజన్లలో ఇస్తున్న రెండు వందల రూపాయల కూలీ సరిపోదని, కూలీని రోజుకు మూడు వందల రూపాయలకు పెంచాలని మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

టి.ఆర్.ఎస్. పార్టీ తాము అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత కాంట్రాక్టు, బిల్ సోర్సింగ్ విధానాలు ఉండవని ఎన్నికల మేనిఫెస్టోలో

చెప్పినదానికి ఈ రోజు పూర్తి విరుద్ధమైన పరిస్థితి ఉంది. లక్షలాది మంది ఔట్ సోర్సింగ్, కాంట్రాక్టు విధానంలో పని చేస్తున్నారు. పట్టణాల్లో, నగరాల్లో చెమబోడ్డి పరిసరాలను శుభ్రం చేసేది మునిసిపల్ కాంట్రాక్టు కార్మికులు. వీళ్ళకు కనీస వేతనాలు అమలు జరగడం లేదు. గ్రామ పంచాయతీ వర్కర్లు చాలీచాలని వేతనాలు, వెయ్యి, పదిహేను వందలతో బీవిస్తున్నారు. పెరుగుతున్న ధరలకు అనుగుణంగా, సుప్రీమ్ కోర్టు తీర్పు ప్రకారం సమాన పనికి సమాన వేతనం ఇవ్వాలని, వెయ్యి, పదిహేను వందల వేతనం ఇవ్వకుండా కనీసం నెలకు 18,000 రూపాయల వేతనం ఉంటేనే ఆ కుటుంబాలు గడిచే పరిస్థితి ఉంది. ఎస్సీ, ఎస్టీ, బీ.సి, మైనారిటీలు, ఇతర పేదలు, రెక్కాడితే కానీ డొక్కాడని పరిస్థితుల్లో ఉన్న కార్మికుల వేతనాలు పెంచాల్సిన అవసరం ఉంది. సమానపనికి సమాన వేతనం అందించే విషయం కూడా బడ్జెట్ లో ప్రస్తావించలేదు. కావున, ఆర్థిక మంత్రి గారు సమాధానం ఇచ్చే సమయంలో ఈ విషయం గురించి చెప్పాలని కోరుతున్నాను. ఔట్ సోర్సింగ్, కాంట్రాక్టు ఉద్యోగులకు వేతనాలు పెంచి సకాలంలో నెలనెలా వేతనాలు అందించాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

7 విభాగాల్లోని వికలాంగులకు ప్రభుత్వం పింఛను ఇస్తోంది. 14 విభాగాల్లో అంగవైకల్యం, ఇతర ఇబ్బందులు ఉన్న దివ్యాంగులు మన రాష్ట్రంలో ఉన్నారు. చదువుకున్న వికలాంగులకు మూడు శాతం రిజర్వేషన్లను పకడ్బందీగా అమలు జరిపి వాళ్ళకు సముచిత స్థానాన్ని చూపించాల్సిన అవసరం ఉన్నది. అట్టడుగు, పేద వర్గాల్లోని అంగవైకల్యం కలవారి జీవన విధానం కూడా ఇబ్బందికరంగా ఉన్నందున వారి పరిస్థితుల్ని మెరుగు పరచాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. సమాజంలో, ఆకాశంలో సగభాగంగా ఉన్న మహిళలకు రక్షణ ఎక్కడ ఉన్నది? హోం మంత్రి గారు చెబుతున్న పీటీములు హైదరాబాదు నగరంలోనే ఉన్నాయి. మిగతా నగరాల్లోని మహిళలకు భద్రత, రక్షణ ఎక్కడ ఉన్నది.

2.10 | అర్ధ రాత్రి అయినా మహిళ బయట తిరగవచ్చని ఆనాడు మ. మహాత్మా గాంధీ గారు అన్నారు. ఈరోజు వట్ట పగలే అనేక అఘాయిత్యాలు జరుగుతున్నందున స్త్రీలకు రక్షణ పెంచాల్సిన అవసరం ఉంది. చట్టాలను పకడ్బందీగా అమలు పరచాల్సిన అవసరం ఉంది. ఏర్పాటు చేసిన అభయ హస్తం పథకాన్ని సక్రమంగా అమలు పరచాల్సిన అవసరం ఉంది.

ప్రభుత్వం చేపట్టిన మిషన్ భగీరథ మంచి కార్యక్రమమే. గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఈ కార్యక్రమం అస్థవ్యస్థంగా ఉంది. మిషన్ భగీరథ ద్వారా గ్రామీణ ప్రాంతాలకు నీళ్లు రావాలంటే ఇంకా ఆరు నెలలు పడుతుంది. ఏజెన్సీ ప్రాంతాల్లో, గిరిజన గ్రామాల్లో గొంతు ఎండుతున్న పరిస్థితి ఉంది. మిషన్ భగీరథ ప్రాజెక్టుకు

అనుసంధానంగా కడుతున్న ప్రాజెక్టుల ద్వారా సైపులు వేసి, తద్వారా నీరు అన్ని గ్రామాలకు అందే విధంగా చూడాలి. వచ్చేది ఎండాకాలం, మార్చినెలలోనే ఎండ భగభగ మండిపోతోంది. ప్రభుత్వం అమలు చేస్తున్న పథకాలు సక్రమంగా పని చేసే విధంగా ఏర్పాటు చేయండి.

మిషన్ కాకతీయ ద్వారా పాత చెరువులను పునరుద్ధరిస్తున్నామని అంటున్నారు. కానీ, 2004-2005 సంవత్సరంలో ప్రారంభించిన 26 పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులలో, 20వేల ఎకరాలకు నీళ్లు వచ్చే ప్రాజెక్టులు, 10వేల ఎకరాలకు నీళ్లు వచ్చే ప్రాజెక్టులు, 2 వేల ఎకరాలకు నీళ్లు వచ్చే ప్రాజెక్టులు కూడా ఉన్నాయి. నా నియోజక వర్గంలోని, భూపాలపల్లి జిల్లాలో, ఏటూరి నాగారం వద్ద ఉన్న బోడికుంట ప్రాజెక్టును ఆనాడు 65కోట్ల రూపాయలతో ప్రారంభించారు. ఆ ప్రాజెక్టును పూర్తి చేస్తే, వాజేడు మండలంలో ఉన్నటువంటి గిరిజన, గిరిజనేతర ప్రాంతాల్లో సశ్యశ్యామలంగా పంటలు పండే అవకాశం ఉంది. గుళ్ళవాగు ప్రాజెక్టుకు 40 నుండి 50 కోట్లు ఖర్చు పెట్టారు. ఇప్పటికి 40 సంవత్సరాలు గడిచిపోయింది. భద్రాచలం అంతర్భాగమైన దుమ్ముగూడెంలో ఎత్తిపోతల పథకం విషయమై ముఖ్యమంత్రి గారు, మంత్రి హరీష్ రావు గారిని కలిసినప్పుడు చాలా సానుకూలంగా స్పందించారు. మొత్తం 35 గిరిజన గ్రామాల్లోని పంటలు ఎండిపోయే పరిస్థితుల్లో ఉన్నాయి. 150కోట్ల రూపాయలు కేటాయిస్తే దుమ్ముగూడెం మండలంలో ఉన్నటువంటి 35 గ్రామాల గిరిజన రైతాంగానికి సాగునీరు అందించే విధంగా పథకాలను చేపట్టాలని కోరుతున్నాను.

వెంకటాపురం మండలంలోని ఎదిర చెక్ డ్యాము నిర్మాణం 6 సంవత్సరాల నుండి పెండింగ్ లో ఉంది. కేవలం 6కోట్ల రూపాయలు చెల్లిస్తే ఆ చెక్ డ్యాము పూర్తయ్యే అవకాశం ఉంది. చర్లమండలంలోని వడ్డిపేట చెక్ డ్యాము పూర్తి కానందున 22 గ్రామాలు పూర్తిగా నిర్దిష్టం అయ్యే పరిస్థితి ఏర్పడింది. చెరువులకు, కుంటలకు ఇస్తున్న ప్రాధాన్యత పెండింగ్ లో ఉన్న లిఫ్ట్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టులకు ఇవ్వండి. దీని ద్వారా ఆయా రైతాంగానికి ఉపయోగం ఉంటుంది.

విత్తన చట్టం కూడా చేయాల్సిన అవసరం ఉంది. ప్రైవేటు పురుగు మందుల కంపెనీలు యధేచ్ఛగా ఉన్నాయి. వాటిని నియంత్రించేందుకు ప్రభుత్వం ఎటువంటి చర్యలు తీసుకుంది? రైతు ఋణ మౌఫీ కూడా అమలు జరిగే విధంగా చూడాలని కోరుతున్నాను. ఏరువుల నిమిత్తమై ఇస్తున్న ఎకరానికి 8వేల రూపాయలను 14లక్షల సన్నకారు రైతులకు, చిన్నకారు రైతులకు, గిరిజన రైతులకు, దళిత రైతులకు, బి.సి. రైతులకు కూడా ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను.

నబ్ స్లాన్ చాలా కీలకమైనది. గతంలో ఉమ్మడి ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో వామ పక్షమైన సి.పి.ఐ.(ఎమ్), సి.పి.ఐ. పోరాట ఫలితంగా సాధించిన

(బడ్జెటు) పై - సాధారణ చర్చ (మొదటి రోజు).

ఎస్.సి., ఎస్.టి. సబ్ ప్లాన్ నిర్వహణ అవుతోంది. 8 నుండి 12 వేల కోట్లు అని కాకుండా ఎస్.సి., ఎస్.టి.ల జనాభా ఆధారంగా బడ్జెట్ కేటాయింపులు పెంచాలి. మౌలిక సదుపాయాలైన రోడ్లు, విద్య, వైద్యం, విద్యుత్తు అన్నింటిలో సమాన వద్దతిలో కేటాయింపులు చేస్తే, అర్థికంగా, సామాజికంగా, రాజకీయంగా ఎస్.సి., ఎస్.టి., సబ్ ప్లాన్

పక్కదారి పట్టకుండా పటిష్టంగా అమలు జరపాల్సిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

MR. SPEAKER:- The House is adjourned to meet again at 10.00 A.M. tomorrow.

(The House then adjourned at 2.15 P.M. to meet again at 10.00 A.M. on Tuesday, the 20th March, 2018.)

**“Published under Rule 347 of the Rules of Procedure and Conduct of
Business in the Telangana Legislative Assembly and Printed
at Assembly Press, Public Gardens, Hyderabad.”**